
**PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY
PRZEMĘT NA LATA 2023 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ
DO ROKU 2030**

**GMINA PRZEMĘT
POWIAT WOLSZTYŃSKI
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE**

ZAMAWIAJĄCY	GMINA PRZEMĘT
WYKONAWCA	WESTMOR CONSULTING

PRZEMĘT 2023

Opracowanie:

Westmor Consulting

Urszula Wódkowska

Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek

Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Autorzy

Karolina Drzewiecka – Kierownik Projekt

Joanna Kaszubska – Konsultant

Spis treści

Wykaz skrótów	4
1. Wstęp	6
2. Efekty realizacji dotychczasowego programu	8
3. Ocena stanu środowiska.....	9
3.1 Charakterystyka gminy.....	9
3.1.1 Położenie administracyjne i geograficzne	9
3.1.2 Infrastruktura techniczna	11
3.2 Analiza stanu środowiska przyrodniczego gminy.....	12
3.2.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza	12
3.2.2 Zagrożenia hałasem	23
3.2.3 Pola elektromagnetyczne	26
3.2.4 Gospodarowanie wodami	27
3.2.5 Gospodarka wodno-ściekowa	41
3.2.6 Zasoby geologiczne	46
3.2.7 Gleby.....	52
3.2.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	54
3.2.9 Zasoby przyrodnicze.....	58
3.2.10 Zagrożenia poważnymi awariami.....	70
3.3 Zagadnienia horyzontalne	72
3.3.1 Adaptacja do zmian klimatu	72
3.3.2 Działania edukacyjne w zakresie ochrony środowiska	74
3.3.3 Nadzwyczajne zagrożenia środowiskowe	75
3.3.4 Monitoring środowiska	77
4. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie.....	78
4.1 Kierunki interwencji, cele oraz zadania wynikające z oceny stanu środowiska	78
4.2 Instrumenty realizacji programu	87
5. System realizacji programu ochrony środowiska	88
5.1 Zarządzanie ochroną środowiska w gminie	88
5.2 Monitoring programu ochrony środowiska	90
6. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi.....	93
7. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	115
Spis tabel i rysunków	119

Wykaz skrótów

As – Arsen

BZT₅ – Biochemiczne zapotrzebowanie tlenu

CBDG – Centralna Baza Danych Geologicznych

Cd – Kadm

C₆H₆ – Benzen

ChZT – Chemiczne zapotrzebowanie tlenu

CO – Tlenek węgla

CO₂ – Dwutlenek węgla

c.o. – centralne ogrzewanie

c.w.u. – ciepła woda użytkowa

EWG – Europejska Wspólnota Gospodarcza

GIOS – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

GUS – Główny Urząd Statystyczny

GPR – Generalny Pomiar Ruchu

GZWP – Główny Zbiornik Wód Podziemnych

IMGW – Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej

JCWP – Jednolite Części Wód Powierzchniowych

JCWPd – Jednolite Części Wód Podziemnych

KPOP – Krajowy Program Ochrony Powietrza

KPOŚK – Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych

M.P. – Monitor Polski

MEW – Małe Elektrownie Wodne

NAT – naturalna jednolita część wód

NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Ni – Nikiel

NO₂ – Dwutlenek azotu

NO_x – Tlenki azotu

O₂ – Tlen

O₃ – Ozon

OZE – Odnawialne źródła energii

Pb – Ołów

PEM – Pole elektromagnetyczne

PIB – Państwowy Instytut Badawczy

PIG – Państwowy Instytut Geologiczny

PM – (z ang. Particulate Matter) pył zawieszony

PM₁₀ – mieszanina zawieszonych w powietrzu cząsteczek, których średnica nie przekracza 10 mikrometrów

PM_{2,5} – mieszanina zawieszonych w powietrzu cząsteczek, których średnica nie jest większa niż 2,5 mikrometra

PMŚ – Państwowy Monitoring Środowiska

Program – Program Ochrony Środowiska

PSZOK – Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych

RDLP – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych

RDW – Ramowa Dyrektywa Wodna

RZGW – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej

SO₂ – Dwutlenek siarki

SPA – Strategiczny Plan Adaptacji

SCW – sztuczna część wód,

SWOT – metoda analizy, której nazwa została utworzona z pierwszych liter wyrazów: S – strengths (silne strony, atuty), W – weaknesses (słabe strony), O – opportunities (szanse), T – threats (zagrożenia)

SZCW – silnie zmieniona jednolita część wód

u.p.o.ś. – Ustawa Prawo Ochrony Środowiska

UE – Unia Europejska

WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

współczynnik AOT40 – (z ang. Accumulated Ozone exposure over a Threshold of 40 ppb (=80 µg/m³)) – suma różnic pomiędzy stężeniem średnim jednogodzinnym wyrażonym w µg/m³ a wartością 80 µg/m³, dla każdej godziny w ciągu doby pomiędzy godziną 8:00 a 20:00 czasu środkoeuropejskiego CET, dla której stężenie jest większe niż 80 µg/m³.

ZM Obra – Związek Międzygminny Obra

1. Wstęp

Zgodnie z art. 17 ust 1. ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 poz. 2556 ze zm.) organ wykonawczy gminy w celu realizacji polityki ochrony środowiska zobligowany jest do sporządzenia gminnego programu ochrony środowiska.

Projekt gminnego programu ochrony środowiska opiniowany jest przez właściwy zarząd powiatu, a następnie uchwalany przez radę gminy. Z realizacji programu organ wykonawczy gminy sporządza co dwa lata raport, który przedstawia najpierw radzie gminy, a następnie przekazuje do organu wykonawczego powiatu.

Należy również podkreślić, że zgodnie z art. 17 ust. 4 ww. ustawy, organ wykonawczy gminy zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022 poz. 1029 ze zm.) w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie programu ochrony środowiska.

Niniejszy program ochrony środowiska (dalej Program lub POŚ) został sporządzony z uwzględnieniem „Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” z dnia 2 września 2015 r. Ministerstwa Środowiska. Zawiera cele i działania, a także środki i mechanizmy niezbędne do osiągnięcia wyznaczonych celów oraz monitoring realizacji programu. Określony harmonogram działań jest niezbędny do poprawy jakości życia mieszkańców i stanu środowiska na terenie powiatu oraz przyczynia się do zapewnienia zrównoważonego rozwoju.

W Programie uwzględniono wymagania następujących przepisów prawnych, w tym dotyczących ochrony środowiska:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 poz. 40 ze zm.),
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 poz. 2556 ze zm.);
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022 poz. 1029 ze zm.),
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2022 poz. 916 ze zm.),
- ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2022 poz. 2519 ze zm.),
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2022 poz. 699 ze zm.),

- ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadach opakowaniowych (Dz.U. 2023 poz. 160),
- ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (Dz.U. z 2020 poz. 1903),
- ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. z 2020 poz. 1680),
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. prawo wodne (Dz.U. z 2022 poz. 2625 ze zm.),
- ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz.U. z 2023 poz. 569),
- ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2022 poz. 2409),
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2022 poz. 503 ze zm.),
- ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. z 2022 poz. 672 ze zm.),
- ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. z 2023 poz. 537),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2023 r. poz. 633).

W trakcie prac nad Programem:

- konsultowano się z pracownikami Urzędu Gminy Przemęt w zakresie pozyskania informacji niezbędnych do opracowania Programu,
- dokonano oceny relacji pomiędzy zapisami środowiskowych dokumentów strategicznych szczebla centralnego, wojewódzkiego i powiatowego, w celu ustalenia uwarunkowań zewnętrznych dla opracowywanego Programu,
- dokonano analizy aktualnych dokumentów strategicznych Gminy w celu zachowania spójności priorytetów oraz zapewnienia skoordynowanej realizacji działań w nich ujętych,
- określono potrzeby w zakresie ochrony środowiska na terenie gminy i na ich podstawie sprecyzowano cele i niezbędne działania ekologiczne pozostające w zgodności z celami ujętymi w krajowych, wojewódzkich i powiatowych dokumentach strategicznych oraz innymi obowiązującymi dokumentami strategicznymi Gminy,
- opracowano harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji poszczególnych działań ekologicznych, mając na uwadze pilność zaspokojenia potrzeb w zakresie ochrony środowiska, możliwości finansowe Gminy oraz dostępne źródła finansowania,
- określono sposób wdrażania i zasady monitorowania realizacji Programu.

W niniejszym Programie Ochrony Środowiska uwzględniono następujące, zasadnicze części:

- charakterystykę gminy, uwzględniającą położenie oraz stan infrastruktury i środowiska,
- uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne realizacji Programu Ochrony Środowiska na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym oraz gminnym,
- analizę jakości środowiska na terenie gminy wraz z planowanymi działaniami ekologicznymi,
- obszary interwencji, kierunki interwencji, cele oraz zadania wraz z harmonogramem ich realizacji,
- propozycje systemu wdrażania i monitorowania Programu.

2. Efekty realizacji dotychczasowego programu

Dotychczas obowiązującym Programem dla Gminy Przemęt był „Program ochrony środowiska dla Gminy Przemęt na lata 2017-2021”, który został przyjęty uchwałą nr XLVIII/316/17 Rady Gminy Przemęt z dnia 28 grudnia 2017 r.

W trakcie trwania Programu zrealizowano zadania w zakresie: ochrony klimatu i jakości powietrza, gospodarki wodno-ściekowej, zasobów przyrodniczych oraz gospodarowania wodami.

W ramach ochrony klimatu i jakości powietrza wykonano:

1. Budowę ścieżek rowerowych:
 - Przemęt-Sączkowo-Bucz-Barchlin – przeprowadzono przetarg na wykonanie dokumentacji budowlanej,
 - Przemęt – Siekówko – budowę zrealizowano w 2017 roku,
 - Błotnica – Starkowo – odbiór dokumentacji budowlanej w 2022 roku,
 - Błotnica – Radomierz – odbiór dokumentacji budowlanej w 2022 roku,
2. Przebudowa odcinka drogi: ul. Winna Góra w miejscowości Kaszczor – I etap – którą zrealizowano w 2017 roku;
3. Odtworzenie drogi gminnej w m. Bucz Nowy, Bucz ul. Akacyjowa - którą zrealizowano w 2018 roku.

W ramach gospodarki wodno-ściekowej wybudowano:

1. kanalizację sanitarną w części miejscowości Barchlin oraz w miejscowości Bucz - zrealizowano w 2017-2018 roku;
2. kanalizację sanitarną w miejscowości Solec - zrealizowano w 2019 roku;
3. kanalizację sanitarną w miejscowości Siekówko – w 2019 roku wykonano projekt budowlany;
4. kanalizację sanitarną w miejscowości Solec Nowy – w 2019 roku wykonano projekt budowlany, a 2022 roku uruchomiono kanalizację sanitarną;

5. kolektor tłoczny łączący miejscowości Wieleń i Perkowo.

W ramach gospodarki wodno-ściekowej wykonano także badanie jakości ścieków oczyszczonych w oczyszczalniach zgodnie z udzielonymi pozwoleniami wodno-prawnymi i obowiązującymi przepisami – zrealizowane

Inwestycje w zakresie gospodarki wodno-ściekowej przeprowadziło Przemęckie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.

W ramach zasobów przyrodniczych w 2018 roku wybudowano ścieżki rowerowe wzdłuż brzegu jeziora Wieleńskiego.

W ramach zagrożenia poważnymi awariami w 2018 roku wybudowano budynek OSP w Buczu. W 2020 r. doposażono jednostkę OSP Solec o lekki samochód ratowniczo-gaśniczy oraz jednostkę OSP Kluczewo o samochód ratowniczo-gaśniczy. W 2020 zakupiono także łódź ratowniczą. W 2021 roku zakupiono samochód ratowniczo-gaśniczy dla jednostki OSP Kaszczor, a w 2022 roku samochód terenowy dla OSP Osłonin.

W ramach gospodarowania wodami przeprowadzono:

1. Rozbudowę sieci wodociągowej, w miejscowościach Nowa Wieś i Wieleń, w celu eliminacji indywidualnych studni i zapewnienia czystej wody dla mieszkańców – inwestycja była realizowana w latach 2019-2021 r.
2. Monitoring/badanie wody w eksploatowanych ujęciach wodnych. Badania przeprowadzono w latach 2017-2021.

3. Ocena stanu środowiska

3.1 Charakterystyka gminy

3.1.1 Położenie administracyjne i geograficzne

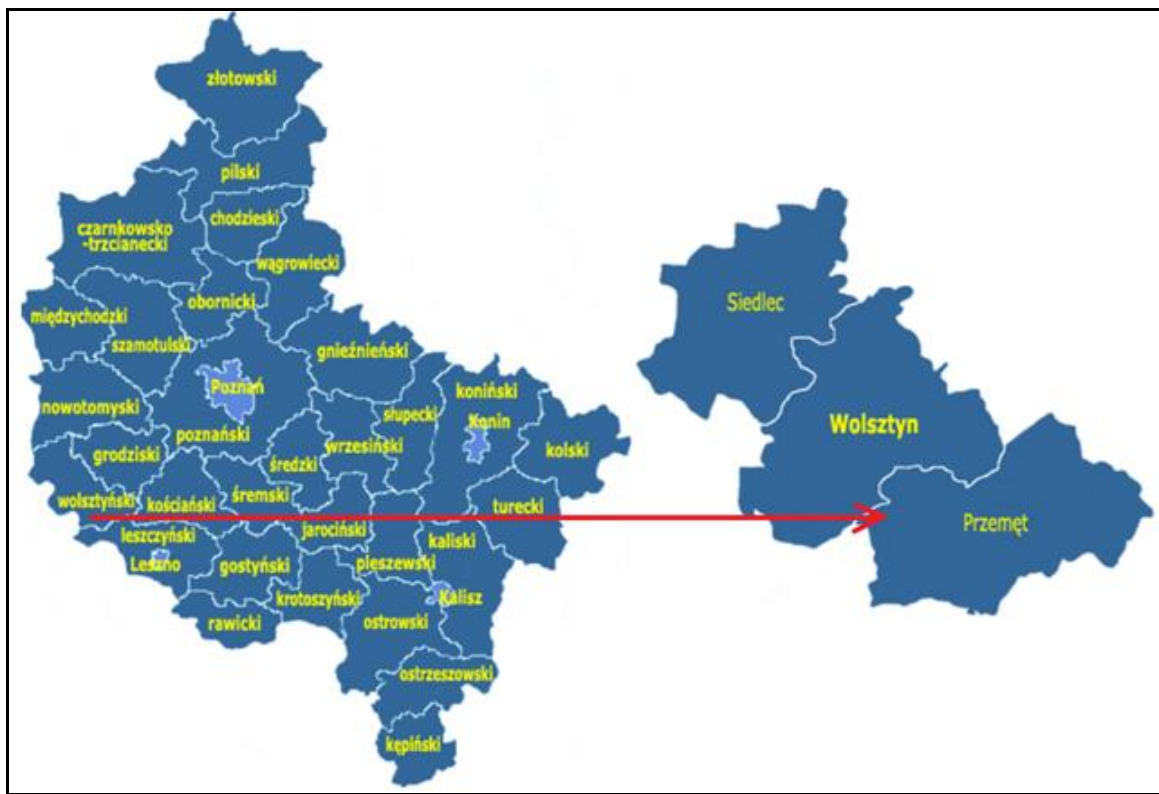
Gmina Przemęt jest gminą wiejską położoną w powiecie wolsztyńskim, w województwie wielkopolskim, która liczy 14 147 mieszkańców¹. Siedzibą gminy jest miejscowość Przemęt, która oddalona jest od Poznania o ok. 78 km, od Leszna o ok. 40 km i od Zielonej Góry o ok. 86 km. Według danych GUS powierzchnia gminy wynosi 225 km². Największy udział w gruntach posiadają użytki rolne, a wśród nich grunty orne. Bardzo znaczący jest również udział lasów i gruntów leśnych.

Obszar ten dzieli się na 25 sołectw: Barchlin, Biskupice, Błotnica, Borek, Bucz, Górsko, Kaszczor, Kluczewo, Mochy, Nowa Wieś, Olejnica, Osłonin, Perkowo, Popowo Stare, Poświętno, Przemęt, Radomierz, Sączkowo, Siekowo, Siekówko, Sokołowice, Solec, Solec Nowy, Starkowo i Wieleń.

¹ Stan na dzień 31.12.2021 r. według danych GUS

Położenie gminy na tle województwa wielkopolskiego i powiatu wolsztyńskiego zaprezentowano na poniższym rysunku.

Rysunek 1. Położenie gminy Przemęt na tle powiatu wolsztyńskiego i województwa wielkopolskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://gminy.pl>

Gmina Przemęt graniczy:

- z gminą Wolsztyn (gmina miejsko-wiejska, powiat wolsztyński),
- z gminą Rakoniewice (gmina miejsko-wiejska, powiat grodzki),
- z gminą Wielichowo (gmina miejsko-wiejska, powiat grodzki),
- z gminą Śmigiel (gmina miejsko-wiejska, powiat kościański),
- z gminą Włoszakowice (gmina wiejska, powiat leszczyński),
- z gminą Wijewo (gmina wiejska, powiat leszczyński),
- z gminą Sława (gmina miejsko-wiejska, powiat wschowski).

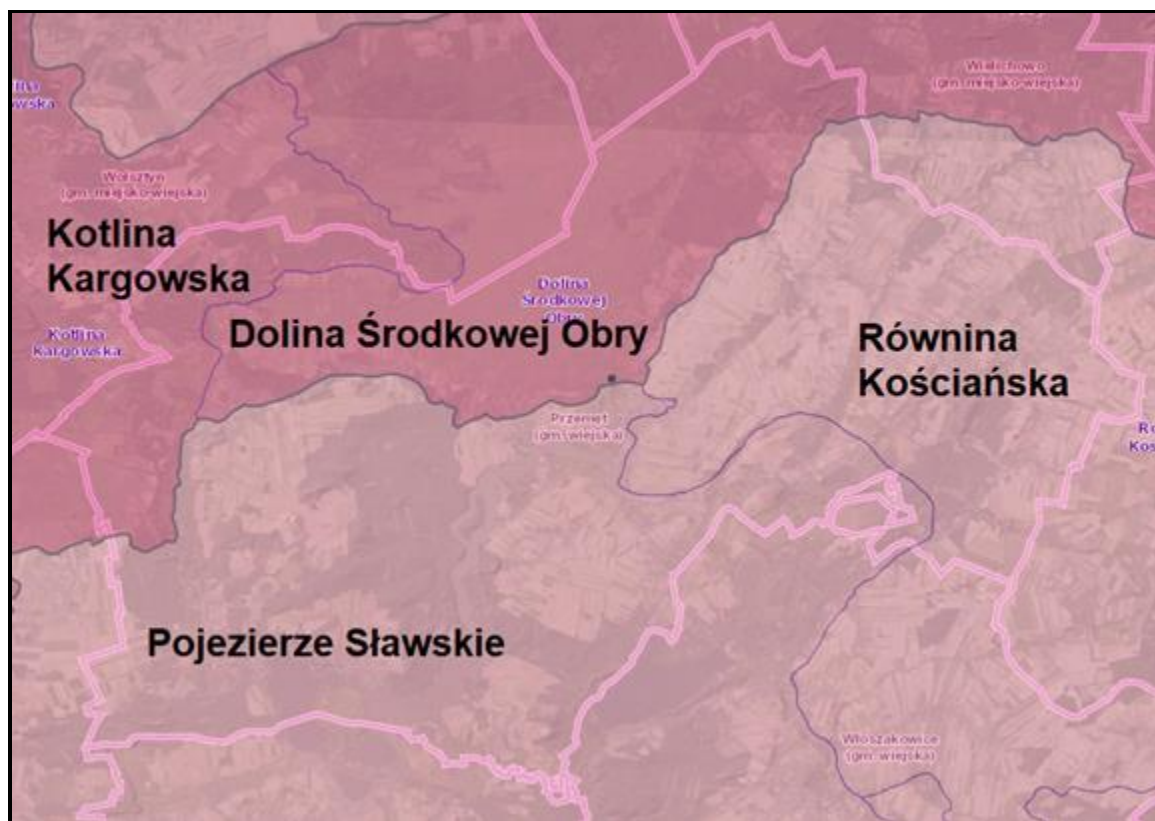
Według podziału fizyczno-geograficznego Polski terytorium gminy Przemęt położone jest na obszarze czterech mezoregionów: Kotlina Kargowska, Dolina Środkowej Obry, Pojezierze Sławskie oraz Równina Kościańska. Położenie gminy na tle mezoregionów przedstawiono w tabeli na stronie 11.

Tabela 1. Położenie gminy Przemęt wg regionalizacji fizyczno-geograficznej Polski

Wyszczególnienie	Gmina Przemęt			
Megaregion	Pozaalpejska Europa Środkowa			
Prowincja	Niż Środkowoeuropejski			
Podprowincja	Pojezierza Południowobałtyckie			
Makroregion	Pradolina Warciańsko-Odrzańska		Pojezierze Leszczyńskie	
Mezoregion	Kotlina Kargowska	Dolina Środkowej Obry	Pojezierze Sławskie	Równina Kościańska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geologia; <https://geologia.pgi.gov.pl/>

Rysunek 2. Położenie fizyczno-geograficzne gminy Przemęt

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geologia; <https://geologia.pgi.gov.pl/>

3.1.2 Infrastruktura techniczna

INFRASTRUKTURA DROGOWA I KOLEJOWA

Układ drogowy na terenie gminy Przemęt tworzą:

- drogi wojewódzkie nr: 305 (relacji Bolewice - Wroniniec) oraz 316 (relacji: Sławocin – Kaszczor),
- drogi powiatowe,
- drogi gminne i wewnętrzne.

Długość dróg gminnych wynosi 86,910 km (stan na dzień 31.12.2022 r.).

Przez teren gminy przebiega linia kolejowa nr 359 Leszno – Zbąszyń, która obsługuje zarówno transport pasażerski, jak i towarowy.

ZAOPATRZENIE W CIEPŁO

Na terenie gminy nie funkcjonuje centralny system ciepłowniczy i nie działają przedsiębiorstwa ciepłownicze. Ciepło odbiorcom dostarczane jest za pomocą indywidualnych kotłowni i systemów grzewczych, które zaspokajają potrzeby budynków mieszkalnych oraz obiektów publicznych. Mieszkańcy w celach grzewczych wykorzystują głównie paliwa stałe.

ZAOPATRZENIE W GAZ ZIEMNY

Na terenie gminy nie funkcjonuje sieć gazowa.

ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNA

Przez teren gminy przebiega sieć średniego napięcia 20 kV. Energia elektryczna jest rozprowadzana poprzez linie średniego napięcia do poszczególnych stacji transformatorowych SN/nn znajdujących się na jej terenie, z których wyprowadzona jest sieć niskiego napięcia, trafiająca bezpośrednio do odbiorców końcowych.

3.2 Analiza stanu środowiska przyrodniczego gminy

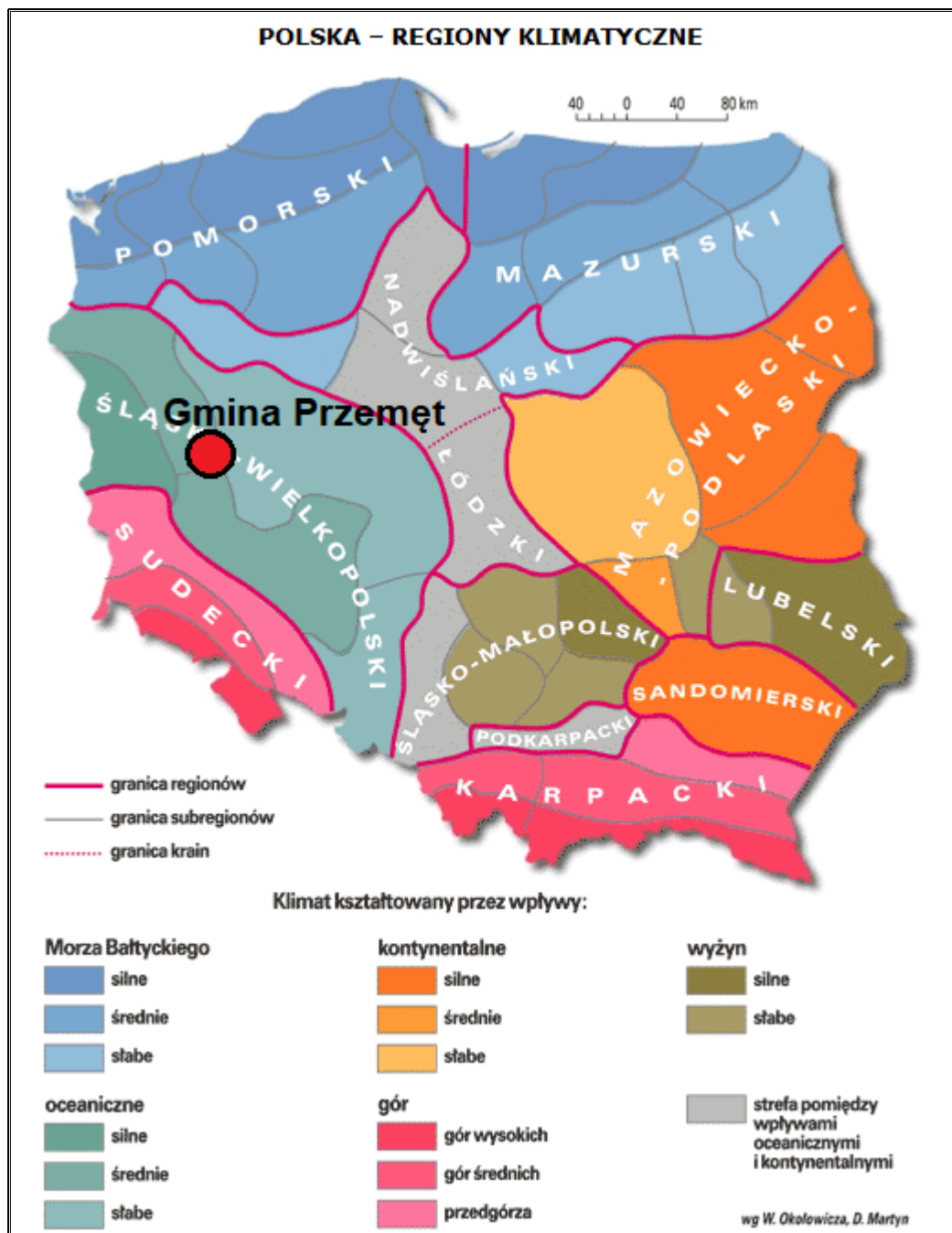
3.2.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

Gmina Przemęt, zgodnie z regionalizacją rolniczo-klimatyczną według W. Okołowicza i D. Martyn, znajduje się w obrębie dzielnicy śląsko-wielkopolskiej.

Klimat na jej terenie określany jest jako umiarkowany, przejściowy, który znajduje się pod dominującym wpływem powietrza polarno–morskiego. Latem powoduje ono ochłodzenie, wzrost zachmurzenia oraz opady, natomiast zimą jest przyczyną ocieplenia, wzrostu zachmurzenia oraz opadów śniegu. Średnia roczna temperatura zewnętrzna w obrębie dzielnicy śląsko-wielkopolskiej, do której należy obszar gminy Przemęt, wynosi 8,3°C, a średnia roczna suma opadów kształtuje się na poziomie 500 mm. Maksymalne opady przypadają na miesiące letnie: lipiec i sierpień, natomiast minimalne na miesiące zimowe: styczeń–marzec. W ciągu roku występuje średnio około 54 dni pogodnych². Na obszarze tym dominują wiatry zachodnie i północno-zachodnie.

² Za dzień pogodny uznaje się taki, w którym średnia dobowa wielkość zachmurzenia ogólnego nieba <20% (<https://klimatolodzy.pl>)

Rysunek 3. Dzielnice rolniczo-klimatyczne Polski wg W. Okołowicza i D. Martyn

Źródło: <http://www.wiking.edu.pl>

Zakres i sposoby ochrony powietrza atmosferycznego w polskim prawie środowiskowym określone są głównie w ustawie Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 poz. 2556 ze zm.). Przepisy te dotyczą ochrony zasobów środowiska przyrodniczego, przeciwdziałania zanieczyszczeniom, wydawania pozwoleń, opłat i kar administracyjnych za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza.

Potrzeba prawnej ochrony powietrza atmosferycznego, jest skutkiem jego zanieczyszczenia, które w ustawie Prawo ochrony środowiska zostało zdefiniowane jako: „emisja, która może być szkodliwa

dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, może powodować szkodę w dobrach materialnych, może pogarszać walory estetyczne środowiska lub może kolidować z innymi uzasadnionymi sposobami korzystania ze środowiska” (art. 3 pkt 49 u.p.o.ś.).

W obszarze gminy Przemęt można wyodrębnić dwa rodzaje zanieczyszczeń powietrza – tzw. emisję liniową i emisję powierzchniową. Źródłem emisji liniowej jest ruch drogowy w obrębie dróg wojewódzkich nr 305 oraz 316. Ponadto emisja liniowa występuje także wzdłuż dróg powiatowych i gminnych. Wielkość emisji ze źródeł komunikacyjnych zależy m.in. od natężenia ruchu pojazdów i stosowanego paliwa. Dodatkowy wpływ na wielkość emisji zanieczyszczeń ma tzw. emisja wtórna z unoszenia się pyłu PM10 z nawierzchni dróg. Źródłem emisji powierzchniowej mogą być zanieczyszczenia emitowane z indywidualnych źródeł ciepła budynków (tzw. niska emisja), w których spalane są paliwa wysokoemisyjne. W wyniku spalania materiałów opałowych, oprócz ciepła, powstają również gazy spalinowe oraz popioły i żużle (w przypadku paliw stałych).

Wypełniając obowiązek wynikający z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, Główny Inspektor Ochrony Środowiska wykonuje roczne oceny jakości powietrza. W przypadku województwa wielkopolskiego ocena dokonywana jest w podziale na 3 strefy – aglomerację poznańską, miasto Kalisz oraz strefę wielkopolską. Obszar gminy Przemęt mieści się w strefie wielkopolskiej, wobec czego w poniższych tabelach zestawiono wyniki klasyfikacji dla strefy wielkopolskiej w 2022 r. Ocena poziomów substancji w powietrzu odbywa się pod kątem ochrony zdrowia ludzi oraz ochrony roślin, co zaprezentowano poniżej.

Tabela 2. Wynikowe klasy strefy wielkopolskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2022 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy												Symbol klasy wynikowej dla ozonu dla obszaru całej strefy
		Kryterium – poziom dopuszczalny							Kryterium – poziom docelowy					Kryterium - poziom celu długoterminowego
		SO ₂	NO ₂	PM10	PM2,5	Pb	C ₆ H ₆	CO	As	B(a)P	Cd	Ni	O ₃	
Strefa wielkopolska	PL3003	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A	A	A	D2

Źródło: GIOŚ, Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport wojewódzki za rok 2022

Tabela 3. Wynikowe klasy strefy wielkopolskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2022 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy				Symbol klasy wynikowej dla ozonu dla obszaru całej strefy	
		Kryterium – poziom dopuszczalny				Kryterium - poziom docelowy	Kryterium - poziom celu długoterminowego
		SO ₂		NO _x			
Strefa wielkopolska	PL3003	A		A		A	D2

Źródło: GIOŚ, Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport wojewódzki za rok 2022

Substancje oceniane ze względu na ochronę zdrowia ludzi to:

- dwutlenek siarki (SO₂),
- dwutlenek azotu (NO₂),
- tlenek węgla (CO),
- benzen (C₆H₆),
- ozon troposferyczny (O₃),
- pył zawieszony PM10, oraz zawarte w tym pyłe metale ciężkie (ołów, arsen, kadm, nikiel i benzo(a)piren),
- pył PM2,5.

Substancje oceniane ze względu na ochronę roślin to:

- dwutlenek siarki (SO₂),
- tlenki azotu (NO_x),
- ozon (O₃).

W wyniku klasyfikacji, w zależności od analizy stężeń w danej strefie, można wydzielić następujące klasy stref:

1. Dla substancji, dla których określone są poziomy dopuszczalne lub docelowe:

- **klasa A** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych,
- **klasa C** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe.

Poziom dopuszczalny – dopuszczalny poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko, jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany.

Poziom docelowy – docelowy poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam, gdzie to możliwe w określonym czasie.

2. Dla substancji, dla których określone są poziomy celu długoterminowego:

- **klasa D1** – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,
- **klasa D2** – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego.

Poziom celu długoterminowego – poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie – z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze zastosowania proporcjonalnych środków – w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

3. Dla PM_{2,5}, dla którego określono poziom dopuszczalny dla fazy II:

- **klasa A1** – stężenia PM_{2,5} na terenie strefy nie przekraczają poziomu dopuszczalnego dla fazy II,
- **klasa C1** – stężenia PM_{2,5} przekraczają poziom dopuszczalny dla fazy II.

Poziom dopuszczalny faza II – poziom dopuszczalny określony dla fazy II jest to orientacyjna wartość dopuszczalna, która zostanie zweryfikowana przez Komisję Europejską w świetle dalszych informacji, w tym na temat skutków dla zdrowia i środowiska oraz wykonywalności technicznej. Od 1 stycznia 2020 r. poziom dopuszczalny dla fazy II do osiągnięcia to: 20 µg/m³.

Roczna ocena jakości powietrza za 2022 r. w strefie wielkopolskiej wykazała przekroczenia następujących standardów emisyjnych:

— pod kątem ochrony zdrowia:

- dla poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM₁₀,
- da poziomu celu długoterminowego O₃.

— pod kątem ochrony roślin:

- da poziomu celu długoterminowego O₃.

Dla pozostałych zanieczyszczeń standardy emisyjne na terenie strefy wielkopolskiej były dotrzymane. Teren gminy Przemęt znalazł się w obszarze przekroczeń poziomu docelowego BaP w pyłe PM₁₀ (kryterium ochrona zdrowia) oraz celu długoterminowego O₃ (kryterium ochrona zdrowia i ochrona roślin).

Na terenie gminy Przemęt, w miejscowości Bucz, zlokalizowane jest stanowisko pomiarowe – czujnik monitorujący stan jakości powietrza, które informuje o temperaturze powietrza, wilgotności, ciśnieniu, a także stężeniu pyłów zawieszonych - PM_{2,5} oraz PM₁₀.

Gmina Przemęt podejmuje działania w zakresie poprawy jakości powietrza poprzez ograniczenie niskiej emisji. Mieszkańcy gminy mają możliwość ubiegania się o dofinansowanie kosztów inwestycji w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Działanie to realizowane jest na podstawie uchwały nr 455/2022 Rady Gminy Przemęt z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania dotacji celowej na dofinansowanie kosztów inwestycji w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej na terenie Gminy Przemęt.

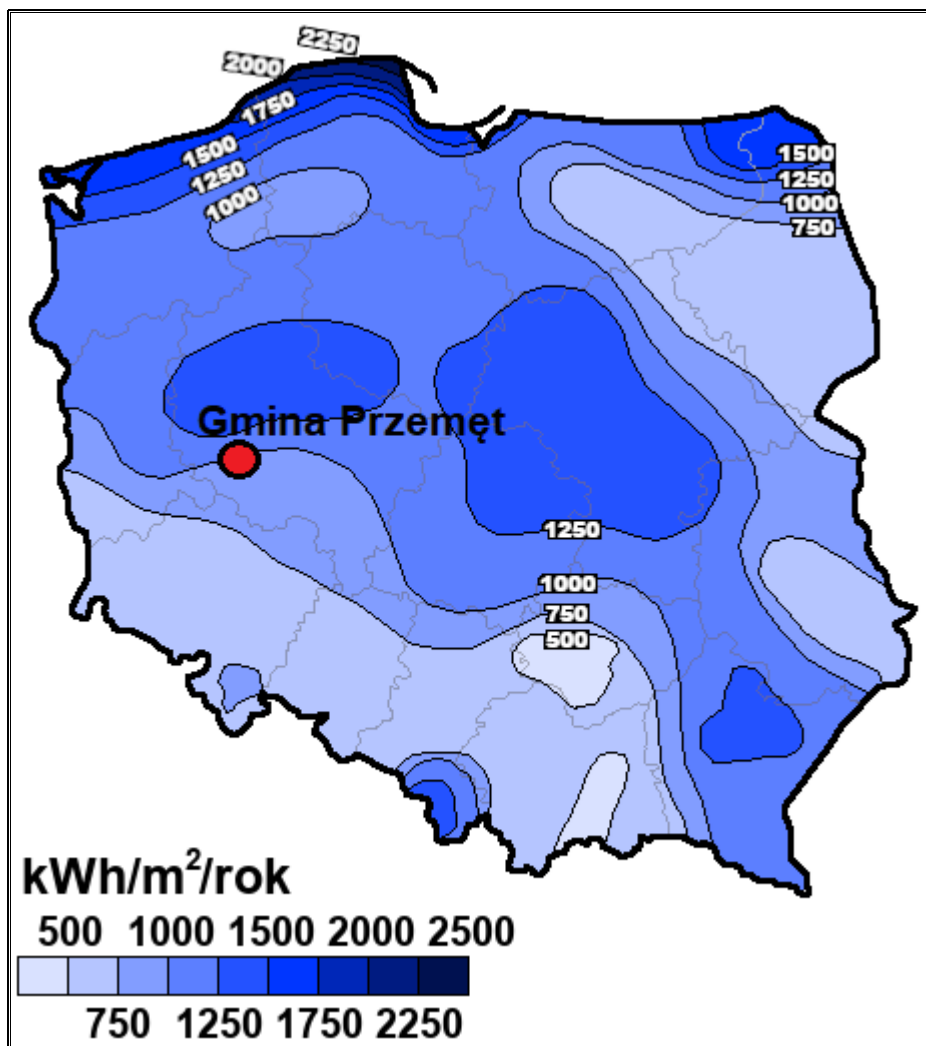
Dotacje celowe udzielane są na dofinansowanie kosztów inwestycji w budynku mieszkalnym, polegających na wymianie systemu grzewczego związanego z likwidacją istniejącego źródła ciepła niespełniającego wymagań jakościowych i zastąpieniu go jednym z wymienionych: kocioł gazowy, kocioł elektryczny lub urządzenie elektryczne będące bezpośrednim źródłem energii cieplnej, kocioł olejowy, pompa ciepła, kocioł na paliwa stałe, w tym na biomasę, spełniający wymagania EKOPROJEKTU dla kotłów lub miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe. Ponadto dofinansowaniem mogą być objęte inwestycje polegające na montażu źródła wykorzystującego energię odnawialną m.in. kolektor słoneczny, pompa ciepła, panel fotowoltaiczny.

Ponadto Gmina Przemęt współuczestniczy w realizacji ogólnopolskiego programu rządowego „Czyste Powietrze”, zgodnie z zarządzeniem nr 18.2022 Wójta Gminy Przemęt z dnia 11 marca 2022 r. w sprawie: uruchomienia i prowadzenia punktu konsultacyjno-informacyjnego programu priorytetowego „Czyste Powietrze” w Urzędzie Gminy w Przemęcie, pomagając przyszłym beneficjentom w przygotowaniu i złożeniu wniosków o dofinansowanie oraz wniosków o płatność. W ramach programu „Czyste Powietrze”, poza wymianą nieefektywnych źródeł ciepła, możliwe jest również pozyskanie środków na montaż mikroinstalacji fotowoltaicznej oraz termomodernizację budynku.

Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń z sektora komunalno-bytowego, a w efekcie poprawa jakości powietrza może nastąpić także poprzez montaż instalacji odnawialnych źródeł energii. Odnawialnymi źródłami energii są odnawialne, niekopalne źródła energii obejmujące przede wszystkim energię wiatru, energię promieniowania słonecznego, energię geotermalną, energię wodną oraz energię otrzymywaną z biomasy i biogazu. Efektywność pracy instalacji wykorzystujących energię odnawialną uzależniona jest jednak od potencjału wykorzystania poszczególnych źródeł i uwarunkowań obszaru, na którym zostaną zlokalizowane.

Gmina Przemęt charakteryzuje się położeniem w strefie korzystnych wiatrów dla rozwoju energetyki wiatrowej. Poniższa mapa energii wiatru na wysokości 30 m nad poziomem gruntu³ na stronie 19, wskazuje, iż energia wiatru na obszarze gminy wynosi ok. 1 000 - 1 250 kWh/m²/rok.

³ Mezoskalowa mapa wiatrów z izoliniami rocznej podaży surowej energii wiatru, niesionej przez strugę wiatru o powierzchni przekroju 1 m² na wysokości 30 m nad poziomem gruntu (30 m n.p.g.).

Rysunek 4. Położenie gminy Przemęt na mapie energii wiatru w kWh/m² na wysokości 30 m nad poziomem gruntu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Halina Lorenc, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Opracowanie 2001, Warszawa

Na terenie Gminy Przemęt zlokalizowane są 2 elektrownie wiatrowe. Jedna z nich zlokalizowana jest na dz. nr geod. 138 w Poświętnie o mocy przyłączeniowej 2,4 MW. Jej wysokość całkowita wynosi 99,45 m, wysokość słupa wynosi 72,45 m, długość łopaty 26,45 m. Moc akustyczna elektrowni wynosi 102,5 dB.

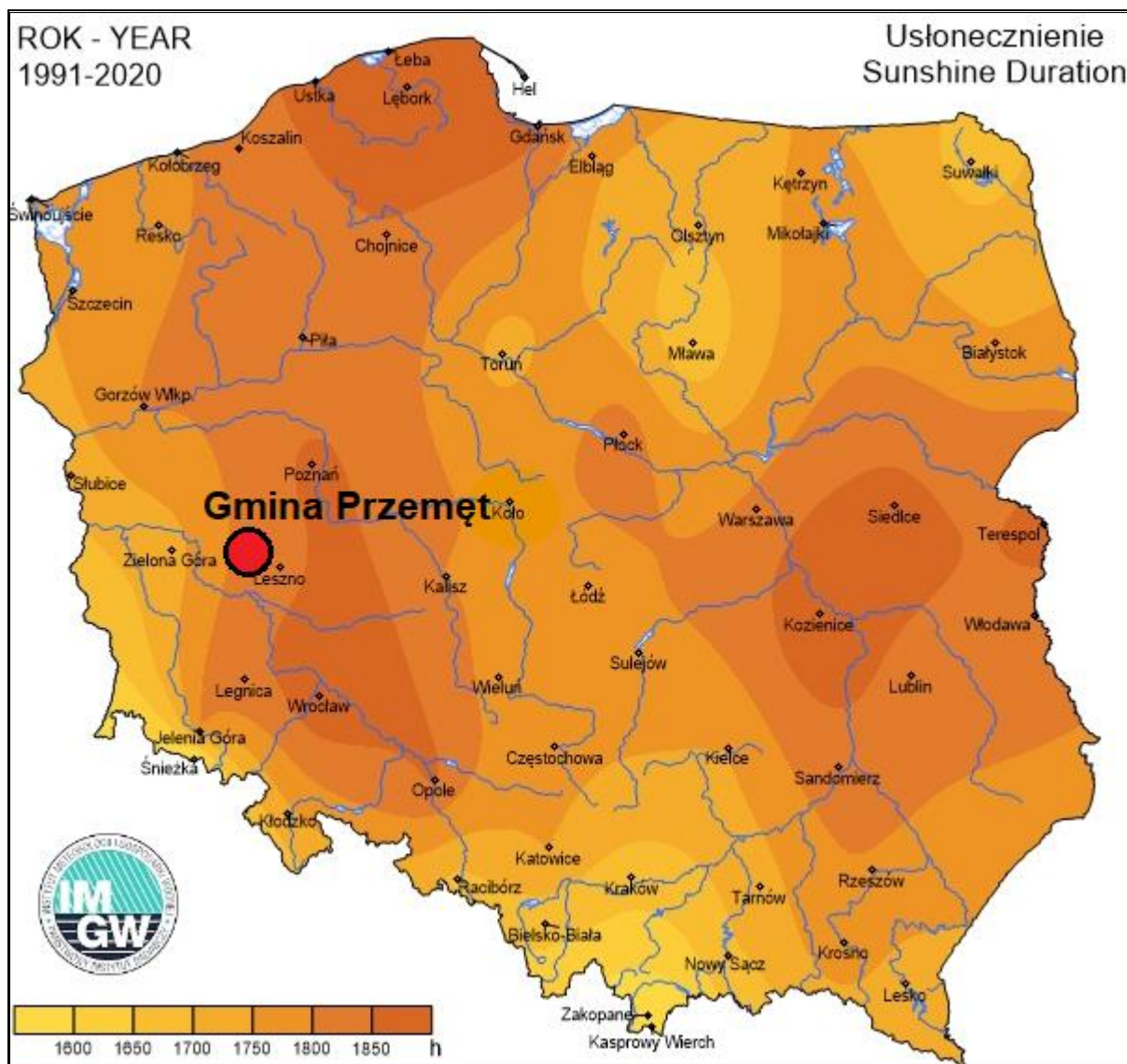
Druga elektrownia zlokalizowana jest na dz. nr geod. 22 w Popowie Starym, której łączna moc przyłączeniowa wynosi 2,4 MW, a łączna wysokość całkowita wynosi 99,45 m. Wysokość słupa wynosi 72,45 m, a długość łopaty 26,45 m. Moc akustyczna elektrowni wynosi 102,5 dB.

Ponadto na terenie gminy planuje się realizację elektrowni wiatrowej, która posiada pozwolenie na budowę. Elektrownia zlokalizowana będzie na dz. nr geod. 426 w Popowie Starym, której łączna moc przyłączeniowa będzie wynosić 3 MW. Jej wysokość będzie wynosić 156,25 m. Wysokość wieży będzie wynosić 96,28 m, a długość łopaty 57,84 m. Moc akustyczna elektrowni będzie wynosić 106,5 dB.

Położenie gminy jest również korzystne pod kątem rozwoju instalacji wykorzystujących energię słoneczną. Usłonecznienie w ciągu roku (czyli liczba godzin z bezpośrednio widoczną tarczą słoneczną) wynosi na obszarze gminy około 1 800 - 1 850 godzin i należy do wysokich w warunkach polskich. Oznacza to, że gmina posiada potencjał do wykorzystania energii słonecznej na cele c.o. i c.w.u.

Położenie gminy Przemęt na mapie usłonecznienia na terenie Polski przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek 5. Położenie gminy Przemęt na mapie usłonecznienia na terenie Polski

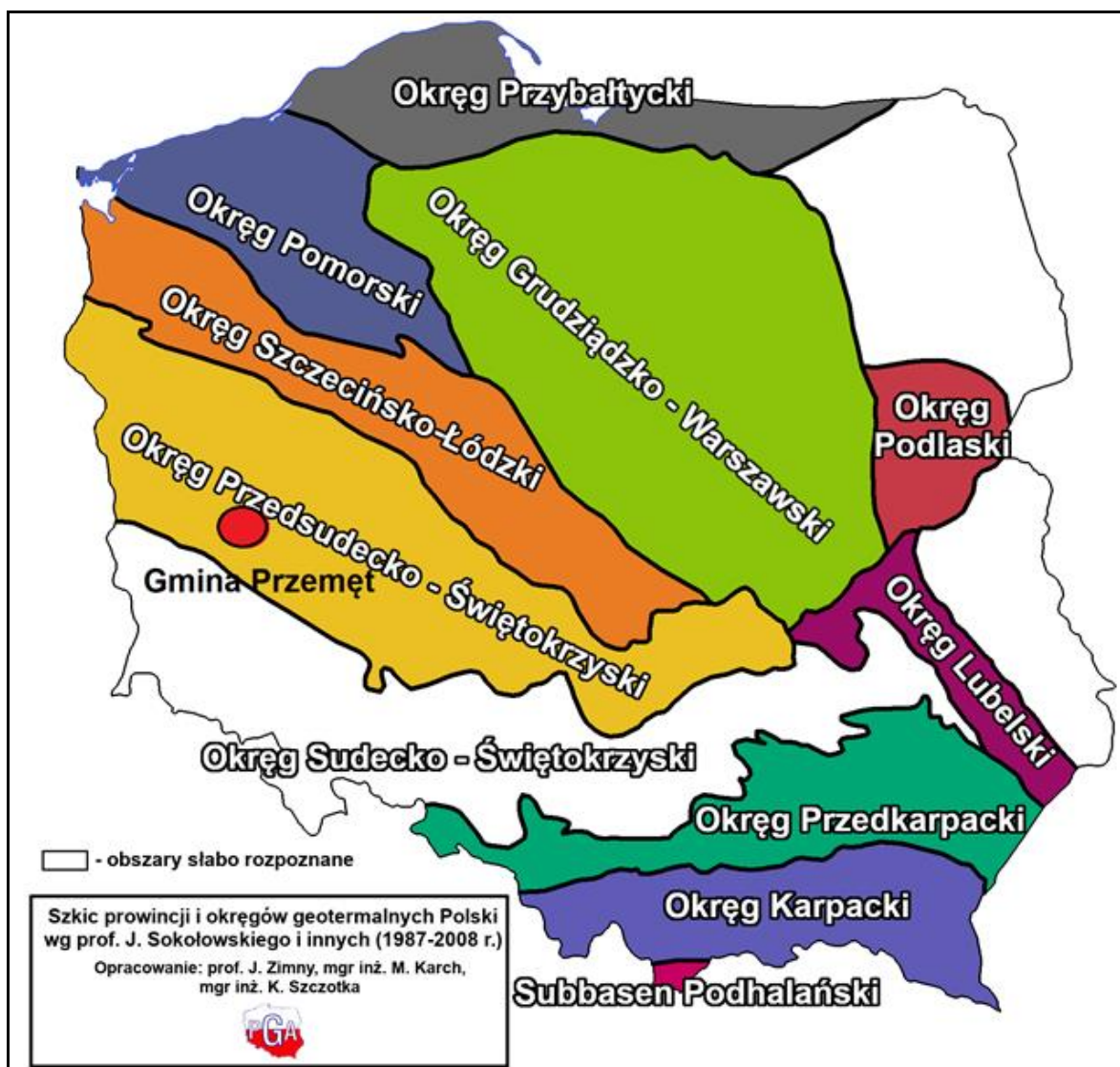
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowy Instytut Badawczy, <http://klimat.pogodynka.pl>

Analizując możliwość wykorzystania energii geotermalnej, zgodnie z podziałem Polski na okręgi geotermalne, Gmina Przemęt usytuowana jest na obszarze przedsudecko-świętokrzyskiego okręgu geotermalnego. Temperatura wód geotermalnych zlokalizowanych na terytorium gminy Przemęt na głębokości 2000 m p.p.t. wynosi około 75-80°C. Uznaje się, że wydobycie wód geotermalnych jest

opłacalne, gdy do głębokości 2 km temperatura osiąga 65°C. Należy jednak uwzględnić jeszcze inne czynniki determinujące opłacalność wydobycia – mineralizację, głębokość zalegania złoża czy wydajność eksploatacyjną.

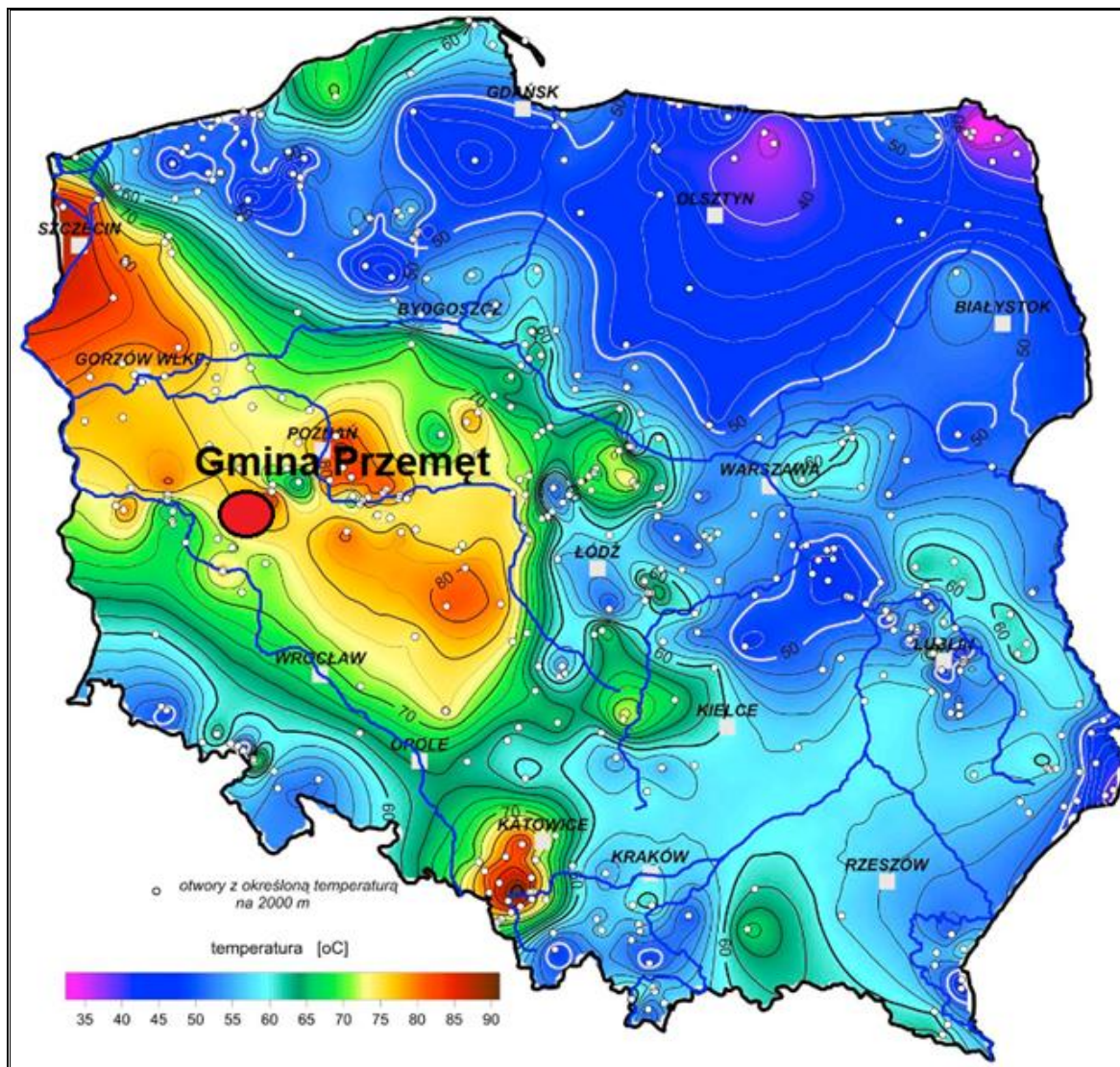
Na rysunkach poniżej zaprezentowano położenie gminy Przemęt na tle okręgów geotermalnych Polski oraz na mapie temperatury na głębokości 2000 m p.p.t.

Rysunek 6. Położenie gminy Przemęt na tle okręgów geotermalnych Polski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://www.pgi.gov.pl>

Rysunek 7. Położenie gminy Przemęt na mapie temperatury na głębokości 2000 m p.p.t.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://www.pgi.gov.pl/>

Do energii odnawialnej, poza wspomnianą energią wiatru, energią promieniowania słonecznego i energią geotermalną, zalicza się energię wodną oraz energię otrzymaną z biomasy i biogazu. Na terenie gminy Przemęt nie ma możliwości wykorzystywania instalacji energii wodnej. Biomasa (np. w formie brykietu czy pelletu) może być wykorzystywana przez indywidualnych właścicieli nieruchomości na cele grzewcze. Staje się również możliwością dla tych, którzy posiadają grunty, gdzie ze względu na niską jakość gleb, nie opłaca się uprawiać roślin, ale można je wykorzystać pod uprawy roślin energetycznych, z których powstaje biomasa. Z kolei źródłem biogazu najczęściej są pozostałości z produkcji rolnej lub z oczyszczalni ścieków. Nie są one jednak wykorzystywane do produkcji biomasy ani biogazu na terenie gminy.

Poprawa jakości powietrza jest możliwa poprzez następujące działania:

- ograniczenie stosowania tradycyjnych paliw na rzecz niskoemisyjnych źródeł energii: gazowych, olejowych lub poprzez podłączanie obiektów do scentralizowanych źródeł ciepła (rozbudowa sieci ciepłowniczej),
- wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii,
- wykonywanie termomodernizacji budynków,
- wprowadzanie zmian technologicznych w zakładach przemysłowych zmierzających do eliminacji lub ograniczenia emisji szkodliwych gazów i pyłów do atmosfery,
- wprowadzanie pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż tras komunikacyjnych oraz w sąsiedztwie obiektów i urządzeń emitujących zanieczyszczenia.

PODSUMOWANIE: ANALIZA SWOT

Tabela 4. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – wykorzystywanie energii słonecznej i wiatru, – funkcjonujący punkt monitoringu powietrza, – dotacje celowe dla mieszkańców na wymianę starych kotłów na nowe ekologiczne źródła ciepła. 	<ul style="list-style-type: none"> – przekroczenie poziomu docelowego BaP w pyłe PM10, ozonu (poziom celu długoterminowego) na terenie gminy, – brak dostępu do sieci gazowej oraz brak funkcjonowania sieci ciepłowniczej, przez co mieszkańcy wykorzystują w dużej mierze kotły na nieekologicznie paliwa stałe.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – edukacja ekologiczna mieszkańców, – rozwój nowych technologii energetycznych, bazujących na odnawialnych źródłach energii, – wdrażanie działań adaptacyjnych do zmian klimatu. 	<ul style="list-style-type: none"> – rosnące koszty inwestycji OZE, – wzrost cen nośników energii wykorzystywanych na cele grzewcze, – wzrost natężenia ruchu na szlakach komunikacyjnych, – zmiany klimatu.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.2 Zagrożenia hałasem

Przez hałas rozumie się dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz. Hałas jest zanieczyszczeniem środowiska przyrodniczego charakteryzującym się różnorodnością źródeł i powszechnością występowania. Głównymi źródłami emisji hałasu w gminie Przemęt są szlaki komunikacyjne – droga wojewódzka 305 oraz 316. Hałas komunikacyjny może również wynikać z ruchu kolejowego na linii kolejowej nr 359. Ponadto źródłem hałasu na terenie gminy mogą być zakłady przemysłowe.

Ochroną akustyczną objęte są określone rodzaje terenów, wskazane w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku,

wyróżnione ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (np. tereny zamieszkałe, rekreacyjne, szpitale). Ograniczenie emisji hałasu może nastąpić m.in. poprzez stosowanie środków technicznych, technologicznych lub organizacyjnych zmniejszających natężenie hałasu, ale również poprzez odpowiednie zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotyczące lokalizacji obiektów przemysłowych, zapewnienie odpowiednich odległości terenów przeznaczonych pod nową zabudowę lub stosowanie odpowiednich barier akustycznych. Istotnym działaniem w zakresie ograniczania natężenia hałasu jest także monitoring.

Na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska na terenie gminy Przemęt nie prowadzono badań hałasu komunikacyjnego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Odcinek drogi wojewódzkiej nr 305 na terenie gminy nie jest objęty obowiązkiem wykonania mapy akustycznej. Pomiary poziomu hałasu na terenie gminy Przemęt były prowadzone w związku z działalnością WIOŚ w Poznaniu. W roku 2021 skontrolowano emisję hałasu powodowanego działalnością trzech podmiotów, w jednym przypadku stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości poziomu hałasu w porze dnia i nocy (odpowiednio o 1,6 dB i 4,2 dB). Podczas działalności kontrolnej prowadzonej w latach 2016 – 2020 nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych wartości poziomu hałasu w środowisku.

Z przeprowadzonego w latach 2015 i 2020 Generalnego Pomiaru Ruchu (dalej GPR) wynika, że ruch na drogach wojewódzkich w Polsce wzrósł o 20,00%. Na terenie gminy odnotowano także wzrost natężenia ruchu: na odcinku Wolsztyn – Kaszczor o 29,64%, na odcinku 30215 Kaszczor – granica województwa/30215 Kaszczor – Lgiń o 28,04% oraz o 45,60% na odcinku 30236 granica województwa – Kaszczor. Uśredniając – ruch na drogach wojewódzkich na terenie gminy, wzrósł o 34,43%.

Z przeprowadzonego GPR 2020/2021 wynika, iż średni dobowy ruch roczny pojazdów silnikowych wynosi 4 230 poj./dobę. Uśredniając wyniki pomiarów dla odcinków dróg przebiegających przez gminę Przemęt wynika, że na terenie gminy średni dobowy ruch roczny pojazdów silnikowych wynosi 3 426 poj./dobę, a więc jest to wynik niższy od średniego dla wszystkich dróg wojewódzkich w Polsce. Porównując poszczególne odcinki poddane obserwacji na terenie gminy, jedynie na odcinku 30214 Wolsztyn – Kaszczor średni dobowy ruch roczny pojazdów silnikowych był wyższy od ogólnokrajowego.

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad na 3 odcinkach dróg, znajdujących się na terenie gminy Przemęt przeprowadziła Generalny Pomiar Ruchu. W poniższej tabeli zestawiono ze sobą wyniki pomiarów przeprowadzonych w roku 2015 i 2020. Z przeprowadzonych pomiarów wynika,

że natężenie ruchu na drogach wzrosło przez co można wnioskować, że wzrósł również poziom hałasu drogowego.

Tabela 5. Wykaz odcinków pomiarowych dróg, objętych Generalnym Pomiarem Ruchu w latach 2015 i 2020

Rok	Nr punktu pomiarowego i nazwa odcinka	Nr drogi wojewódzkiej	Pikietaż początkowy	Pikietaż końcowy	Wynik pomiaru
2015	30214 Wolsztyn – Kaszczor	305	33,100	49,100	3 907
2020	30214 Wolsztyn – Kaszczor		32,812	49,962	5 065
2015	30215 Kaszczor – granica województwa		49,100	61,600	2 482
2020	30215 Kaszczor – Lgiń		49,962	61,494	3 178
2015	30236 Granica województwa – Kaszczor	316	12,400	14,400	1 399
2020	30236 granica województwa – Kaszczor		12,358	14,340	2 037

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników GPR na drogach wojewódzkich w roku 2015 i 2020

PODSUMOWANIE: ANALIZA SWOT

Tabela 6. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia hałasem

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – prowadzenie badań natężenia ruchu komunikacyjnego przez GDDKiA, – prowadzenie monitoringu hałasu przemysłowego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. 	<ul style="list-style-type: none"> – wzrost natężenia ruchu na drogach wojewódzkich, mogącego powodować wzrost hałasu komunikacyjnego na terenie gminy, – przekroczenia dopuszczalnych wartości poziomu hałasu w porze dnia i nocy w 2021 r. u jednego z 3 badanych podmiotów.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – uwzględnianie w mpzp zapisów dotyczących ograniczania uciążliwości powodowanych przez hałas, – remonty nawierzchni dróg publicznych, – stosowanie rozwiązań technicznych lub technologicznych wpływających na ograniczenie emisji hałasu. 	<ul style="list-style-type: none"> – wzrost natężenia ruchu pojazdów na drogach, – dokuczliwy hałas wzdłuż linii kolejowej, – rosnące koszty inwestycji drogowych.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.3 Pola elektromagnetyczne

Promieniowanie elektromagnetyczne występuje powszechnie w środowisku, przy czym ujemny wpływ na stan środowiska i zdrowie ludzi mają urządzenia, które emitują fale elektromagnetyczne o częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz.

Wszelkie urządzenia, czy instalacje, w których następuje przepływ prądu, jak np. sieci energetyczne w tym linie wysokiego napięcia, stacje radiowe i telewizyjne, stacje bazowe i telefony telefonii komórkowej, farmy fotowoltaiczne, radiotelefony, CB-radio, urządzenia radiowo-nawigacyjne, urządzenia elektryczne wykorzystywane w domu, itp. są źródłem promieniowania elektromagnetycznego.⁴

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach, a także zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Za okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku odpowiada Główny Inspektor Ochrony Środowiska.

W ostatnich latach na terenie gminy Przemęt nie prowadzono pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych na terenach dostępnych dla ludności w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. W tym okresie podobnie jak w latach ubiegłych, w trakcie pomiarów PEM na terenie Wielkopolski nie stwierdzono przekroczeń poziomu dopuszczalnego.

W lipcu 2021 r. Instytut Łączności – Państwowy Instytut Badawczy uruchomił, ogólnodostępny, bezpłatny System Informacyjny o Instalacjach wytwarzających Promieniowanie Elektromagnetyczne – SI2PEM. Dzięki niemu możliwe jest sprawdzenie poziomu pola elektromagnetycznego w dowolnie wybranych miejscu na terenie całego kraju. System ten oparty jest na danych z dziesiątek tysięcy pomiarów pól elektromagnetycznych wspartych zaawansowanymi modelami matematycznymi.

Istniejące urządzenia na terenie gminy Przemęt nie stanowią większego zagrożenia. W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym należy jednak uwzględnić następujące działania: prowadzenie kontroli przez organy i inspekcje ochrony środowiska w zakresie przestrzegania obowiązujących przepisów dotyczących ochrony środowiska, tworzenie obszarów ograniczonego użytkowania zgodnie z wymaganiami przepisów prawa w zakresie ochrony środowiska, skuteczne uniemożliwianie dostępu do strefy o podwyższonym poziomie emisji pól elektromagnetycznych oraz informowanie o jej szkodliwości, modernizowanie sieci przebiegających

⁴ <https://www.wios.warszawa.pl>

w obszarach zurbanizowanych oraz wykonywanie pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku zgodnie z wymogami przepisów prawa w zakresie ochrony środowiska.

PODSUMOWANIE ANALIZA SWOT

Tabela 7. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Pola elektromagnetyczne

Mocne strony	Słabe strony
– brak urządzeń powodujących większe zagrożenie w zakresie emisji szkodliwych fal elektromagnetycznych.	– brak prowadzonych badań poziomu PEM na terenie gminy w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.
Szanse	Zagrożenia
– uwzględnianie w mpzp zapisów dotyczących ograniczania infrastruktury technicznej emitującej promieniowanie elektromagnetyczne w bezpośrednim sąsiedztwie terenów przeznaczonych pod funkcję mieszkaniową.	– rosnące zapotrzebowanie społeczeństwa na media (radio, telewizję, Internet) i urządzenia emitujące pola elektromagnetyczne.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.4 Gospodarowanie wodami

WODY POWIERZCHNIOWE

Gmina Przemęt pod względem hydrograficznym należy do regionu wodnego Środkowej Odry oraz regionu wodnego Warty, wchodzących w skład obszaru dorzecza Odry. Sieć hydrograficzną tworzą m.in.: jeziora, rzeki, stawy, kanały oraz wody podziemne. Znajdują się tutaj także mniejsze jeziora, zbiorniki, stawy oraz mniejsze rzeki i kanały.

Zgodnie z wykazem (JCWP)⁵ obowiązującym w latach 2016-2021 według I aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy do jednolitych części wód powierzchniowych, których zlewnie znajdują się na terenie gminy Przemęt:

- LW10022 - Przemęckie Północne,
- LW10031 - Przemęckie Zachodnie,
- LW10032 - Przemęckie Środkowe,
- RW6000015649 - Obrzański Kanał Południowy,
- RW600001878329 - Obrzański Kanał Środkowy,
- RW60001715644532 – Wencerka⁶,
- RW60001715644912 - Dopływ z Kluczewa,
- RW6000171564499 - Kanał Przemęcki,
- RW6000171878322 – Kopanica,

⁵ JCWP – jednolita część wód powierzchniowych – podstawowy element struktury wód, do którego odnoszą się badania monitoringowe i wykonane oceny stanu wód, a także wszelkie działania związane z gospodarowaniem wodami w dorzeczu

⁶ JCWP położona przy południowej granicy gminy

— RW6000251564899 - Młynówka Kaszczorska z jez. Wieleńskim, Białym-Miałkim, Lgińsko.

W związku z opracowaniem II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy poniżej przedstawiono jednolite części wód powierzchniowych, które według nowego podziału znajdują się na terenie gminy Przemęt:

— RW6000101565429 Samica,

— RW60001815654499 Kanał Przemęcki,

— RW600016156549 Obrzański Kanał Południowy,

— RW600016187811 Obrzański Kanał Środkowy i Północny,

— RW60001015633 Obrzyca do Ciekącej z jez. Sławskim, Tarnowskim Dużym,

— LW10032 Osłonińskie-Górskie,

— LW10017 Dominickie,

— LW10029 Białe-Miałkie,

— LW10031 Wieleńskie-Trzytoniowe,

— RW60001815654899 Młynówka Kaszczorska z jez. Wieleńskim, Białym-Miałkim, Lgińsko,

— LW10022 Przemęt.

Jednolite części wód powierzchniowych dzieli się na naturalne, dla których określa się stan ekologiczny i stan chemiczny oraz na sztuczne (powstałe w wyniku działalności człowieka) i silnie zmienione (ich charakter został w znacznym stopniu zmieniony w następstwie fizycznych przeobrażeń, będących wynikiem działalności człowieka), dla których określa się potencjał ekologiczny i stan chemiczny.

Większość JCWP, które znajdują się na obszarze gminy, są w złym stanie, zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych w zakresie stanu ekologicznego i chemicznego.

Jednolite części wód powierzchniowych, których zlewnie znajdują się na tutejszym obszarze według aktualnego podziału JCWP, zostały przedstawione i scharakteryzowane w tabeli poniżej.

Tabela 8. Charakterystyka zlewni jednolitych części wód powierzchniowych na terenie gminy Przemęt

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Typ JCWP	Status	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Cel środowiskowy	
						Stan lub potencjał	Stan chemiczny
RW6000101565429	Samica	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	SZCW	zły stan wód	zagrożona	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, azot amonowy, BZT5, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: do 2740 µS/cm), IO, MIR, MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(g,h,i)perylen(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW60001815654499	Kanał Przemęcki	Rzeka w systemie rzeczno-jeziorowym Pojezierzy	NAT	zły stan wód	zagrożona	dobry stan ekologiczny	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w),benzo(g,h,i)perylen(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW600016156549	Obrzański Kanał Południowy	Rzeka w dolinie o dużym udziale torfowisk	SCW	zły stan wód	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [rtęć(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW600016187811	Obrzański Kanał Środkowy i Północny	Rzeka w dolinie o dużym udziale torfowisk	SCW	zły stan wód	zagrożona	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny
RW60001015633	Obrzyca do Ciekącej z jez. Sławskim,	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	NAT	zły stan wód	zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZEMĘT NA LATA 2023 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Typ JCWP	Status	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Cel środowiskowy	
						Stan lub potencjał	Stan chemiczny
	Tarnowskim Dużym					monitorowany wskaźnik diadromiczny D	
LW10032	Oślониńskie-Górskie	Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, polimiktyczne	NAT	Brak danych	zagrożona	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
LW10017	Dominickie	Jezioro na podłożu wapiennym, o małej wartości współczynnika Schindlera, stratyfikowane	NAT	zły stan wód	zagrożona	dobry stan ekologiczny	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(g,h,i)perylen (w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
LW10029	Białe-Miałkie	Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, polimiktyczne	NAT	zły stan wód	zagrożona	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [ESMI, LMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren (w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
LW10031	Wieleńskie-Trzytoniowe	Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, polimiktyczne	NAT	zły stan wód	zagrożona	dobry stan ekologiczny	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren (w) benzo(g,h,i)perylen (w) rtęć (w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZEMĘT NA LATA 2023 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Typ JCWP	Status	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Cel środowiskowy	
						Stan lub potencjał	Stan chemiczny
RW60001815654899	Młynówka Kaszczorska z jez. Wieleńskim, Białym-Miałkim, Lgińsko	Rzeka w systemie rzeczno-jeziorowym Pojezierzy	NAT	zły stan wód	zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
LW10022	Przemęt	Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, polimiktyczne	NAT	zły stan wód	zagrożona	dobry stan ekologiczny	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren (w) benzo(g,h,i)perylene (w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry

Status JCWP:

NAT – naturalna,

SCW – sztuczna część wód,

SZCW – silnie zmieniona część wód.

Źródło: karty.apgw.gov.pl

Zgodnie z podziałem I aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy jednolite części wód powierzchniowych rzecznych, które objęto badaniami monitoringowymi, których zlewnie znajdują się na terenie gminy Przemęt:

- Dopływ z Kluczewa – badania prowadzono w latach 2019–2021 w punkcie reprezentatywnym Dopływ z Kluczewa – Przemęt (gmina Przemęt),
- Kanał Przemęcki – badania prowadzono w latach 2019–2021 w punkcie reprezentatywnym Kanał Przemęcki – Błotnica (gmina Przemęt),
- Młynówka Kaszczorska z jez. Wieleńskim, Białym-Miałkim, Lgińsko – badania prowadzono w latach 2019–2021 w punkcie reprezentatywnym Młynówka Kaszczorska – Leśniczówka Mochy (gmina Przemęt),
- Obrzański Kanał Południowy – badania prowadzono w latach 2019–2021 w punkcie reprezentatywnym Obrzański Kanał Południowy – Rudno (gmina Wolsztyn),
- Obrzański Kanał Środkowy – badania prowadzono w roku 2019 i 2021 w punkcie reprezentatywnym Obrzański Kanał Środkowy – Zacisze (gmina Wolsztyn).

Na terenie gminy znajdują się JCWP jeziorne, które objęto badaniami monitoringowymi:

- Przemęckie Północne – badania prowadzono w roku 2019 i 2021,
- Przemęckie Środkowe – badania prowadzono w roku 2020,
- Przemęckie Zachodnie – badania prowadzono w latach 2019–2021.

Ocena stanu wód

Według danych GIOŚ ocena stanu wód za rok 2019 uwzględnia tzw. zasadę dziedziczenia. Oznacza to, że do jej wykonania posłużyły najnowsze wyniki badań uzyskane w latach 2014–2019.

Wyniki oceny stanu JCWP rzecznych i jeziornych w latach 2014–2019:

- Dopływ z Kluczewa – stan ekologiczny oceniono jako zły. Podstawą takiej oceny była klasyfikacja elementu biologicznego – makrobezkręgowców bentosowych. O klasyfikacji stanu chemicznego – poniżej dobrego – zdecydowały przekroczenia wartości granicznych stanu dobrego dla następujących wskaźników: antracen, fluoranten, benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo(k)fluoranten, benzo(g,h,i)perylen. Stan wód oceniono jako zły.
- Kanał Przemęcki – stan ekologiczny JCWP sklasyfikowano jako umiarkowany ze względu na przekroczenia wartości granicznych dla elementów fizykochemicznych takich jak tlen rozpuszczony, BZT5, ogólny węgiel organiczny, przewodność w 20°C, substancje rozpuszczone, twardość ogólna, azot Kjeldahla. O klasyfikacji stanu chemicznego – poniżej dobrego –

zdecydowało przekroczenie wartości granicznych stanu dobrego dla benzo(a)pirenu i benzo(g,h,i)perylenu. Stan wód oceniono jako zły.

- Młynówka Kaszczorska z jez. Wieleńskim, Białym-Miałkim, Lgińsko – stan ekologiczny oceniono jako słaby ze względu na klasyfikację elementów biologicznych (makrobezkręgowce bentosowe i ichtiofauna w IV klasie). O klasyfikacji stanu chemicznego – poniżej dobrego – zdecydowało przekroczenie wartości granicznych stanu dobrego dla difenyloterów bromowanych oznaczonych w biocie oraz fluorantenu oznaczonego w wodzie. Stan wód oceniono jako zły.
- Obrzański Kanał Południowy – potencjał ekologiczny oceniono jako dobry. O stanie chemicznym – poniżej dobrego – zdecydowało przekroczenie wartości granicznych stanu dobrego dla difenyloterów bromowanych i heptachloru oznaczonych w biocie oraz rtęci i jej związków oznaczonej w wodzie. Stan wód oceniono jako zły.
- Obrzański Kanał Środkowy – potencjał ekologiczny oceniono jako umiarkowany ze względu na przekroczenia wartości granicznych potencjału dobrego dla tlenu rozpuszczonego. O klasyfikacji stanu chemicznego – poniżej dobrego – zdecydowało przekroczenie wartości granicznych stanu dobrego dla benzo(g,h,i)perylenu. Stan wód oceniono jako zły.
- Przemęckie Północne – stan ekologiczny oceniono jako zły ze względu na klasyfikację elementów biologicznych – fitoplankton w V klasie. O klasyfikacji stanu chemicznego – poniżej dobrego – zdecydowało przekroczenie wartości granicznych stanu dobrego dla difenyloterów bromowanych oznaczonych w biocie oraz benzo(a)pirenu i benzo(g,h,i)perylenu oznaczonych w wodzie. Stan wód oceniono jako zły.
- Przemęckie Zachodnie – stan ekologiczny oceniono jako zły ze względu na klasyfikację elementów biologicznych – fitoplankton w V klasie. O klasyfikacji stanu chemicznego – poniżej dobrego – zdecydowało przekroczenie wartości granicznych stanu dobrego dla difenyloterów bromowanych i heptachloru oznaczonych w biocie oraz rtęci i jej związków, benzo(a)pirenu i benzo(g,h,i)perylenu oznaczonych w wodzie. Stan wód oceniono jako zły.

Szczegółowe wyniki oceny przedstawiono w tabeli na stronie 34.

Tabela 9. Wyniki oceny badanych w ostatnich latach jednolitych części wód powierzchniowych, których zlewnie położone są w granicach administracyjnych gminy Przemęt⁷

Nazwa ocenianej JCWP		Przemęckie Północne	Przemęckie Środkowe	Przemęckie Zachodnie	Obrzański Kanal Południowy	Obrzański Kanal Środkowy	Dopływ z Kluczewa	Kanal Przemęcki	Młynówka Kaszczorska z jez. Wielenskim, Białym-Miałkim, Lgińsko
Kod JCWP		LW10022	LW10032	LW10031	RW6000015649	RW600001878329	RW600001715644912	RW600001715644999	RW600002515648999
Typ monitoringu		MD, MO, MD/MO	MD	MD, MO, MD/MO	MD, MO, MD/MO	MD, MO, MD/MO	MD, MO, MD/MO	MD, MO, MD/MO	MD, MO, MD/MO
Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód	Klasa elementów biologicznych (Rok ostatnich badań)	5 (2019)	5 (2020)	4 (2020)	5 (2021)	2 (2019)	4 (2021)	4 (2020)	3 (2021)
	Klasa elementów hydromorfologicznych (Rok ostatnich badań)	>1 (2019)	>1 (2020)	>1 (2017)	4 (2018)	3 (2019)	4 (2018)	5 (2017)	3 (2018)
	Klasa elementów fizykochemicznych (grupy 3.1-3.5) (Rok ostatnich badań)	>2 (2019)	>2 (2020)	>2 (2020)	1 (2018)	>2 (2019)	>2 (2021)	>2 (2020)	>2 (2021)

⁷ Badanie obejmują wyniki JCWP określonych I aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZEMĘT NA LATA 2023 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Nazwa ocenianej JCWP		Przemęćkie Północne	Przemęćkie Środkowe	Przemęćkie Zachodnie	Obrzański Kanal Południowy	Obrzański Kanal Środkowy	Dopływ z Kluczewa	Kanal Przemęćki	Młynówka Kaszczorska z jez. Wieleńskim, Białym-Miałkim, Lgińsko
	Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6) (Rok ostatnich badań)	2 (2019)	2 (2020)	2 (2017)	2 (2018)	2 (2019)	2 (2018)	2 (2020)	2 (2018)
STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY (Rok ostatnich badań)		5 Zły stan ekologiczny (2019)	5 Zły stan ekologiczny (2020)	4 Zły stan ekologiczny (2020)	4 Zły potencjał ekologiczny (2021)	3 Umiarkowany potencjał ekologiczny (2019)	4 Zły stan ekologiczny (2021)	4 Słaby stan ekologiczny (2020)	3 Umiarkowany stan ekologiczny (2021)
STAN CHEMICZNY (Rok ostatnich badań)		Stan chemiczny poniżej dobrego (2021)	Stan chemiczny dobry (2020)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2021)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2021)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2021)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2021)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2021)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2021)
OCENA STANU JCWP (Rok ostatnich badań)		Zły stan wód (2021)	Zły stan wód (2020)	Zły stan wód (2021)	Zły stan wód (2021)	Zły stan wód (2021)	Zły stan wód (2021)	Zły stan wód (2021)	Zły stan wód (2021)

Źródło: GIOŚ, Monitoring wód powierzchniowych

W roku 2020 spośród JCWP według I aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, znajdujących się na terenie gminy badania monitoringowe prowadzono na JCWP:

- LW10031 Przemęckie Zachodnie,
- LW10032 Przemęckie Środkowe,
- RW6000015649 Obrzański Kanał Południowy,
- RW60001715644912 Dopływ z Kluczewa,
- RW6000171564499 Kanał Przemęcki,
- RW6000251564899 Młynówka Kaszczorska z jez. Wieleńskim, Białym-Miałkim, Lgińsko.

ZAGROŻENIE POWODZIOWE

Zgodnie z definicją z ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. prawo wodne (Dz.U. z 2022 poz. 2625 ze zm.) przez pojęcie powódź rozumie się „czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza, z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych”.

Według map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego, na terenie gminy Przemęt występuje zagrożenie powodzią w okolicy rzeki Kopanicy oraz Obrzańskiego Kanału Południowego.

Rysunek 8. Mapa zagrożenia powodziowego

Legenda:

 Obszar zagrożenia powodziowego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://mapy.geoportal.gov.pl>

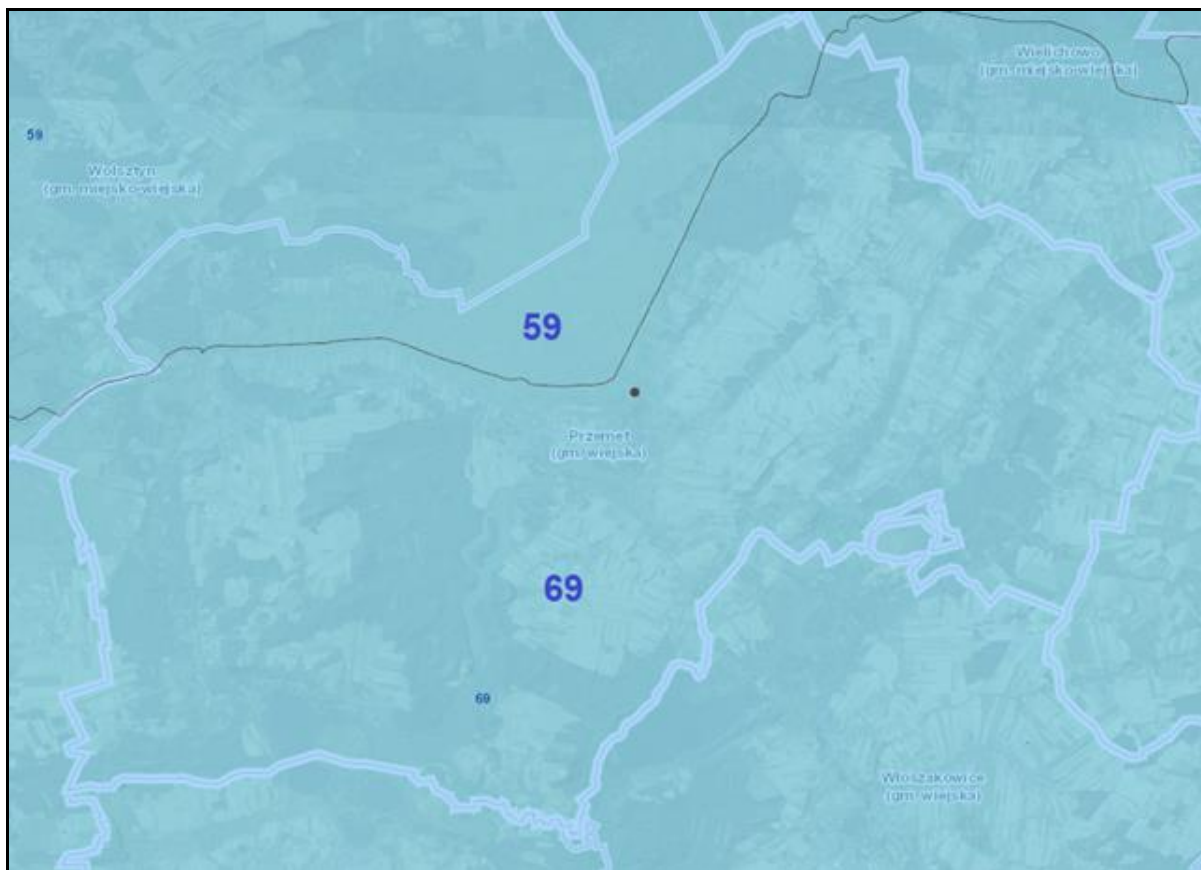
Sposobem uniknięcia szkód na obszarach narażonych na zalanie wodami powodziowymi jest m.in. wykluczenie ich spod zabudowy mieszkaniowej, ale również ochrona i zwiększenie powierzchni retencyjnej na terenach nadrzecznych w celu utrzymania odpowiedniej ilości zasobów wodnych w sposób naturalny.

WODY PODZIEMNE

Zgodnie z definicją zawartą w Ramowej Dyrektywie Wodnej (2000/60/WE (RDW) z dnia 23 października 2000 r., jednolite części wód podziemnych (dalej JCWPd) obejmują wody podziemne, które występują w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności, umożliwiającą pobór znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę lub przepływ o natężeniu znaczącym dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych.

Według podziału Polski na 174 JCWPd teren gminy leży na obszarze 2 jednolitych części wód podziemnych. Jest to JCWPd 59 zajmująca północny obszar gminy oraz JCWPd 69 obejmująca pozostałą powierzchnię gminy.

Rysunek 9. Położenie gminy Przemęt względem JCWPd

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geologia, <https://geologia.pgi.gov.pl/>

Na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska badania i ocena stanu chemicznego wód podziemnych wykonywane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzone są w jednolitych częściach wód podziemnych (JCWPd). Badania wykonywane są na poziomie krajowym w ramach monitoringu diagnostycznego i operacyjnego. Wykonawcą badań i oceny stanu wód w zakresie elementów fizykochemicznych, oraz ilościowych jest Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy (PIG-PIB).

W latach 2019-2022 na terenie gminy Przemęt nie prowadzono monitoringu wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Badania jakości wód podziemnych w ramach PMŚ na terenie JCWPd nr 59 były prowadzone przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie w sąsiednich gminach w roku 2022. W Tuchorzy (gmina Siedlec) odnotowano wody III klasy jakości, a we Wroniawach (gmina Wolsztyn) – wody IV klasy jakości.

Z Raportu o stanie jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach – stan na rok 2019 wynika, że JCWPd 59 oraz 69 charakteryzują się dobrym stanem ogólnym, chemicznym i ilościowym. Szczegóły prezentuje tabela na stronie 39.

Tabela 10. Ocena stanu JCWPd, znajdujących się na terenie gminy Przemęt

Nr JCWPd	Stan chemiczny	Stan ilościowy	Stan ogólny
59	Dobry DW	Dobry DW	Dobry DW
69	Dobry DW	Dobry DW	Dobry DW

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie jednolitych części wód podziemnych w dorzeczych – stan na rok 2019

GLÓWNY ZBIORNIK WÓD PODZIEMNYCH

Na obszarze gminy znajdują się dwa udokumentowane Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) – GZWP 304 (Zbiornik międzymorenowy Przemęt (dawny Zbąszyń)) oraz GZWP 150 (Pradolina Warszawa – Berlin).

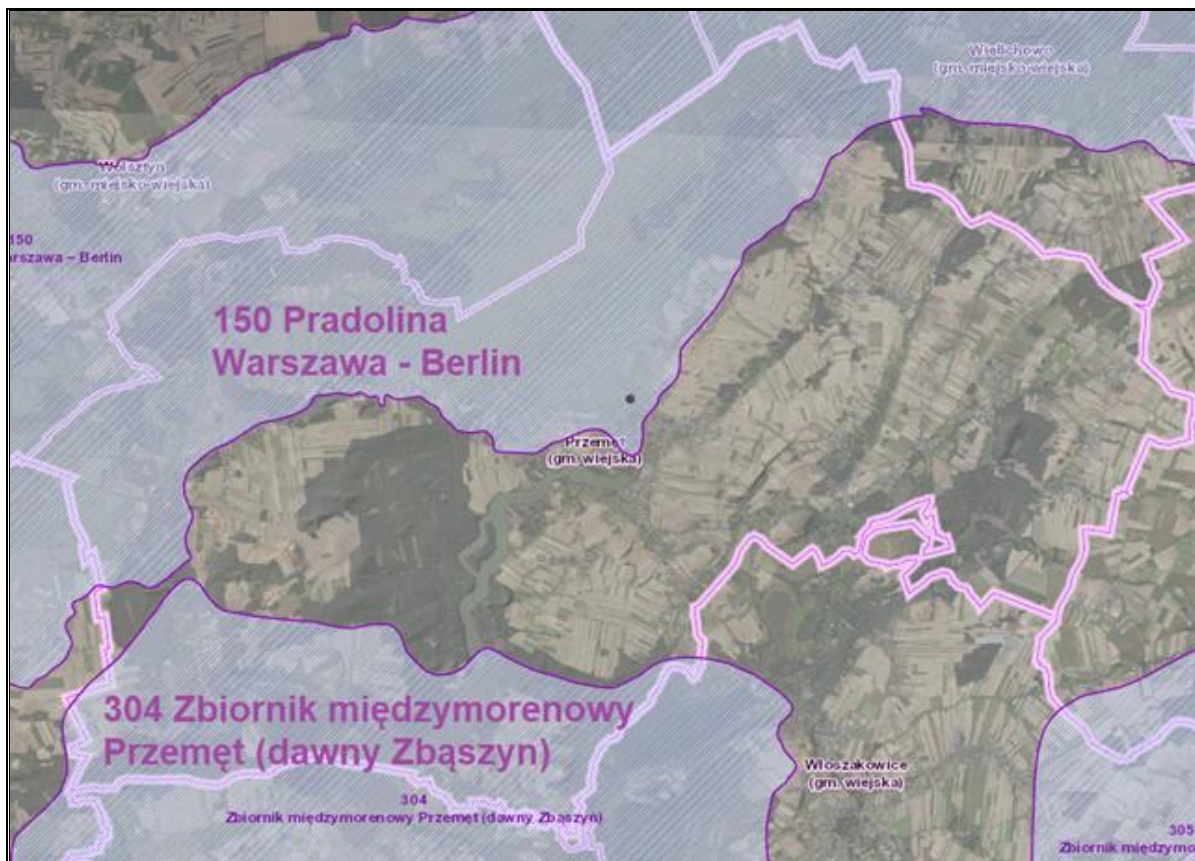
GZWP 304 jest to zbiornik o powierzchni 120 km² i szacunkowych zasobach dyspozycyjnych wynoszących 13 116 m³/d. Na przeważającym obszarze GZWP stwierdzono II, lokalnie I i III klasę jakości wody. Podatność zbiornika na antropopresję została oceniona od bardzo podatnego do średnio i mało podatnego. Jest to zbiornik porowy, czwartorzędowy. Utworami wodonośnymi zbiornika są piaski średnio-, grubo- i drobnoziarniste, lokalnie mułkowate, piaski ze żwirem oraz żwiry.⁸ Dla GZWP wyznaczono obszary ochronne o powierzchni 35,3 km². Po likwidacji lub w razie zmiany statusu dotyczącego ochrony Przemęckiego Parku Krajobrazowego, obszar III zostanie włączony do obszarów ochronnych i powierzchnia obszaru ochronnego zwiększy się - będzie wynosić 114,4 km².

GZWP 150 jest to zbiornik o powierzchni 1 611 km² i szacunkowych zasobach dyspozycyjnych wynoszących 350 000 m³/d. Na przeważającym obszarze GZWP stwierdzono III klasę jakości wody. Zbiornik jest bardzo podany na antropopresję. Jest to zbiornik porowy, czwartorzędowy. Zbiornik znajduje się w strefie regionalnego drenażu wód w strukturze erozyjnej pradoliny wypełnionej piaszczysto-żwirowymi osadami z okresu zlodowaceń południowopolskich i środkowopolskich, zlodowacenia Wisły oraz akumulacją w okresach interglacjalnych i holocenie.⁹ Dla zbiornika wyznaczono obszar ochronny o powierzchni 1926,5 km².

⁸ Informator PSH – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce

⁹ Jw.

Rysunek 10. Położenie GZWP na terenie gminy Przemęt

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geologia, <https://geologia.pgi.gov.pl/>

ZAGROŻENIA MOGĄCE WPŁYNAĆ NA JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH

Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych powodowane jest głównie przez bezpośrednią lub pośrednią działalność człowieka, np. rolnictwo, działalność gospodarczą, poziom urbanizacji terenu.

Do możliwych zagrożeń mogących wpłynąć na zasoby i jakość wód na terenie gminy należy zaliczyć m.in.: spływ powierzchniowy zanieczyszczeń obciążonych głównie związkami biogennymi (azotem i fosforem) pochodzenia rolniczego. Zjawisko to jest potęgowane przez nadmierne stosowanie chemicznych środków ochrony roślin oraz ryzyko niewłaściwego wykonywania zabiegów agrotechnicznych. Do wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych, zgodnie z rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 18 lutego 2017 r. oraz rozporządzeniem nr 1/2017 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu z dnia 1 lutego 2017 r., na terenie gminy wskazano poniższe JCWP:

- RW6000171564499 - Kanał Przemęcki,
- RW6000251564899 - Młynówka Kaszczorska z jez. Wieleńskim, Białym-Miałkim, Lgińsko,
- RW600001878329 - Obrzański Kanał Środkowy.

PODSUMOWANIE ANALIZA SWOT**Tabela 11. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarowanie wodami**

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> — prowadzony monitoring wód powierzchniowych, — obszar gminy objęty GZWP. 	<ul style="list-style-type: none"> — brak monitoringu wód podziemnych na terenie gminy w ostatnich latach, — zły stan wód powierzchniowych, — występujące obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy, — JCWP wrażliwe na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> — wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa, — racjonalne i oszczędne gospodarowanie wodą, — opracowanie i realizacja planów przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych. 	<ul style="list-style-type: none"> — działalność rolnicza stanowiąca ryzyko zanieczyszczeń wód, — zmiany klimatu.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.5 Gospodarka wodno-ściekowa**INFRASTRUKTURA WODOCIĄGOWA**

W latach 2016-2021 wzrosła długość sieci wodociągowej o 6,60 km, a także zwiększyła się ilość doprowadzonej wody do gospodarstw domowych o 15,30 dam³, czyli o 3,17%. W 2020 r. do sieci wodociągowej podłączonych było 93,70% budynków. Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 12. Sieć wodociągowa na terenie gminy Przemęt w latach 2016-2021

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	146,80	146,80	146,80	153,40	153,40	153,40
Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	2 829	2 849	2 849	2 860	2 865	2 870
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	483,30	456,20	477,80	498,40	498,20	498,60
Ludność korzystająca z instalacji	Osoba	11 195	11 217	11 251	11 300	11 283	11 308
Budynki mieszkalne podłączone do infrastruktury	%	84,00	87,10	89,60	96,40	95,20	93,70
Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na jednego mieszkańca	m ³	34,40	32,30	33,80	35,30	35,20	35,60

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Woda mieszkańcom gminy dostarczana jest z 5 ujęć wody podziemnej zlokalizowanych w miejscowości: Nowa Wieś, Wieleń, Mochy, Poświętno oraz Sączkowo. Z ujęcia wody w miejscowości:

- Nowa Wieś woda dostarczana jest do miejscowości: Nowa Wieś, Perkowo, Solec, Solec Nowy, Przemęt - Zaborowo,
- Wieleń woda dostarczana jest do miejscowości: Wieleń, Kaszczor, Osłonin,
- Mochy woda dostarczana jest jedynie do miejscowości Mochy,
- Poświętno woda dostarczana jest do miejscowości: Poświętno, Popowo Stare, Biskupice, Barchlin, Bucz, Bucz Nowy, Sokołowice,
- Sączkowo woda dostarczana jest do miejscowości: Sączkowo, Przemęt, Kluczewo, Błotnica, Olejnica, Radomierz, Starkowo, Siekowo, Siekówko i Borek.¹⁰

Dla powyższych ujęć wody Dyrektor Zarządu Zlewni w Zielonej Górze Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie wydał decyzje w sprawie ustanowienia stref ochronnych bezpośredniej, które zawierają oznaczenia aktów prawa miejscowego lub decyzji ustanawiających te strefy oraz zakazy, nakazy i ograniczenia obowiązujące na tych terenach.

Dla ujęcia wody zlokalizowanego w miejscowości:

- Nowa Wieś ustanowiono strefę ochronną ujęcia wody NOWA WIEŚ decyzją nr WR.ZUZ.7.4100.75.2019.PKr z 15.01.2020,
- Wieleń ustanowiono strefę ochronną ujęcia wody WIELEŃ decyzją nr WR.ZUZ.7.4100.72.2019.PKr z 15.01.2020,
- Mochy ustanowiono strefę ochronną ujęcia wody MOCHY decyzją nr WR.ZUZ.7.4100.77.2019.PKr z 15.01.2020,
- Poświętno ustanowiono strefę ochronną ujęcia wody POŚWIĘTNO decyzją nr WR.ZUZ.7.4100.76.2019.PKr z 15.01.2020,
- Sączkowo ustanowiono strefę ochronną ujęcia wody SĄCZKOWO decyzją nr WR.ZUZ.7.4100.74.2019.PKr z 15.01.2020.¹¹

Eksploatacją infrastruktury wodociągowej zajmuje się Przemęckie Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o. Wymagania w zakresie świadczenia usług zostały określone w regulaminie dostarczania wody i odprowadzania ścieków obowiązującym na terenie gminy Przemęt przyjętym uchwałą Rady Gminy Przemęt nr 311/2021 z dnia 29 września 2021 r.

¹⁰ <https://ppk-przemet.pl>

¹¹ <https://przemet.com/>

W 2022 r. przeprowadzono badania jakości wód. Dotychczas wykonane badania nie wykazały żadnych przekroczeń. Woda jest zdatna do spożycia.

INFRASTRUKTURA KANALIZACYJNA

Zgodnie z danymi GUS w 2021 r. długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Przemęt wynosiła 152,00 km i w porównaniu do roku 2016 wzrosła o 33,92%. Liczba osób korzystających z sieci kanalizacyjnej w 2021 roku wyniosła 8 614 osób. Stopień podłączenia budynków mieszkalnych wynosi 92,50%. Według danych Urzędu Gminy Przemęt łącznie na terenie gminy znajduje się 2 781 przyłączy kanalizacyjnych. Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 13. System kanalizacyjny na terenie gminy Przemęt w latach 2016-2021

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Długość czynnej sieci	km	113,50	113,50	113,50	146,20	152,00	152,00
Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	235,90	215,90	214,30	252,60	302,00	315,5
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	8 590	8 593	8 627	8 442	8 590	8 614
Ludność korzystająca z instalacji w ogóle ludności	%	61,00	61,00	61,10	59,60	60,70	60,80
Budynki mieszkalne podłączone do infrastruktury	%	84,30	85,20	86,60	93,20	94,30	92,50

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Sieć kanalizacyjną obsługuje Przemęckie Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o. Na terenie gminy znajdują się trzy oczyszczalnie ścieków, w miejscowości Przemęt, Wieleń oraz Bucz.

Do oczyszczalni ścieków w Przemęcie ścieki doprowadzane są za pomocą zbiorczego kolektora tłoczego do przepompowni z miejscowości: Mochy, Nowa Wieś, Perkowo, Górsko, Olejnica, Przemęt, Radomierz, Starkowo, Sączkowo i Błotnica. Do oczyszczalni trafiają także ścieki dowożone wozami asenizacyjnymi, które trafiają do stacji zlewczej.

Ścieki w oczyszczalni ścieków w Wieleniu poddawane są oczyszczaniu biologicznemu. Do oczyszczalni trafiają ścieki z miejscowości: Kaszczor, Wieleń i Osłonin.

Ponadto na terenie gminy funkcjonuje przemysłowa oczyszczalnia ścieków, zlokalizowana w Buczu. Jej właścicielem jest firma Łabimex sp. z o.o. Do oczyszczalni trafiają ścieki z miejscowości Bucz, Bucz Nowy i części miejscowości Barchlin.

W miejscach, gdzie budowa systemu kanalizacji zbiorowej jest ekonomicznie nieuzasadniona, gospodarka ściekowa jest oparta na gromadzeniu ścieków w zbiornikach bezodpływowych (szambach) oraz przydomowych oczyszczalniach ścieków. Według danych Urzędu Gminy na terenie

gminy znajduje się 1 050 szt. zbiorników bezodpływowych oraz 120 szt. przydomowych oczyszczalni. Gmina Przemęt prowadzi kontrolę nad prawidłową częstotliwością wywozu ścieków i osadów z przydomowych oczyszczalni ścieków.

Na terenie gminy Przemęt utworzono aglomerację Przemęt (PLW103) na mocy uchwały nr 238/2021 Rady Gminy Przemęt z dnia 23 lutego 2021 r. [Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 26 lutego 2021 r. poz. 1696]. W skład aglomeracji wchodzi miejscowości: Przemęt, Perkowo, Nowa Wieś, Mochy, Kaszczor, Wielen, Osłonin, Olejnica, Górsko, Radomierz, Starkowo i Błotnica. Aglomeracja objęta jest działalnością oczyszczalni ścieków w Przemęcie oraz Wieleniu. Aglomeracja ta obejmuje 10 333 RLM.

W tabeli przedstawione zostały średnie roczne wartości wskaźników w ściekach.

Tabela 14. Średnie roczne wartości wskaźników w ściekach dopływających i odpływających z oczyszczalni ścieków w Przemęcie w roku 2022

BZT ₅ [mgO ₂ /l]	ChZT [mgO ₂ /l]	Zawiesina ogólna [mg/l]	Azot [mg/l]	Fosfor [mg/l]
Średnie roczne wartości wskaźników w ściekach dopływających do oczyszczalni ścieków				
462,0	1 058,0	383,0	124,0	24,0
Średnie roczne wartości wskaźników w ściekach odpływających z oczyszczalni ścieków				
15,1	110,6	21,9	59,9	2,7
Redukcja biogenów [%]				
			52,0	89,0

Źródło: Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych, *Sprawozdanie z wykonania KPOŚK za 2022 rok*

Tabela 15. Średnie roczne wartości wskaźników w ściekach dopływających i odpływających z oczyszczalni ścieków w Wieleniu w roku 2022

BZT ₅ [mgO ₂ /l]	ChZT [mgO ₂ /l]	Zawiesina ogólna [mg/l]	Azot [mg/l]	Fosfor [mg/l]
Średnie roczne wartości wskaźników w ściekach dopływających do oczyszczalni ścieków				
516,0	1 145,0	397,0	126,0	15,0
Średnie roczne wartości wskaźników w ściekach odpływających z oczyszczalni ścieków				
6,6	67,3	10,1	37,3	5,5
Redukcja biogenów [%]				
			70,0	63,0

Źródło: Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych, *Sprawozdanie z wykonania KPOŚK za 2022 rok*

Oczyszczalnie ścieków spełniają wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód, lub do

urządzeń wodnych dla BZT 5, ChZT oraz zawiesziny ogólnej, natomiast nie spełniają wymogów w zakresie azotu i fosforu.

Zgodnie z podjętą uchwałą nr 455/2022 Rady Gminy Przemęt z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania dotacji celowej na dofinansowanie kosztów inwestycji w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej na terenie Gminy Przemęt, udzielane są mieszkańcom dotacje celowe na dofinansowanie kosztów inwestycji polegającej na montażu przydomowej oczyszczalni ścieków. Zgodnie z informacjami Urzędu Gminy Przemęt jak dotąd dofinansowano montaż siedmiu przydomowych oczyszczalni ścieków.

Ponadto na terenie gminy funkcjonuje sieć kanalizacji deszczowej. Na koniec 2020 r. długość sieci wyniosła 4,799 km.¹²

PODSUMOWANIE ANALIZA SWOT

Tabela 16. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – brak istotnych zagrożeń dla zdrowia konsumentów korzystających z wody z sieci wodociągowej, – funkcjonowanie oczyszczalni ścieków, – prowadzenie kontroli nad prawidłową częstotliwością wywozu ścieków i osadów z przydomowych oczyszczalni ścieków, – dotacje celowe z budżetu Gminy do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, – funkcjonowanie kanalizacji deszczowej, – przynależność części obszaru gminy do aglomeracji ściekowej. 	<ul style="list-style-type: none"> – brak pełnego skanalizowania obszaru gminy, – występowanie na terenie gminy zbiorników bezodpływowych, – niedostateczna przepustowością oczyszczalni ścieków, zwłaszcza w sezonie letnim, co wynika z większej liczby osób użytkujących sieć (turyści).
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej, – prowadzenie kontroli zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe, – realizacja założeń KPOŚK, – modernizacja oczyszczalni ścieków w Przemęcie. 	<ul style="list-style-type: none"> – ryzyko niewłaściwego zagospodarowania nieczystości ciekłych przez właścicieli nieruchomości, – awarie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.

Źródło: Opracowanie własne

¹² Raport o stanie gminy Przemęt za rok 2021

3.2.6 Zasoby geologiczne

Rzeźba terenu jest zróżnicowana, co wynika z odmiennej genezy i wieku form. Występują tu pagórki morenowe, w których podłożu znajduje się: piasek, żwir i glina. Pod warstwą glin morenowych występują zasoby wód wglębnych. Oprócz moren, występują tu także młodoglacjalne wzgórza, jeziora oraz wysoczyzny. Na obszarze gminy wysokość bezwzględna waha się od 55,5 m. n.p.m. do 112,2 m. n.p.m. Najniższy poziom terenu znajduje się na wysokości 60,0 m. n.p.m. Kulminacja terenu występuje na terenie Pagórków Kaszczorskich. Na północy gminy w rzeźbie terenu odznacza się pradolina, przez którą przechodzi Obrzański Kanał Południowy. Przy jeziorach rzeźbę terenu tworzą stopnie terasowe, których wysokość sięga 70 m. n.p.m. Pomiędzy miejscowościami Radomierz – Górsko oraz Poświętno – Popowo Stare występują ostańce. Rzeźba terenu gminy została ukształtowana głównie przez zlodowacenie bałtyckie. Dzięki działalności lądolodu powstały moreny denne, które występują głównie w okolicach Kaszczoru i Przemętu, a także rozciągają się one od skrzyżowania dróg Śmigiel - Przemęt z drogą lokalną Biskupice - Popowo Stare w kierunku południowym przez Dłużynę i Dominice, aż do Lginia. Na terenie gminy odznacza się także morena czołowa – są to pagórki. Dość charakterystycznymi wytworami moreny czołowej, jest m.in. Bycza Góra (95,7 m.), czy Góry Karpaty (84 m). Na obszarze gminy, w okolicy Wielenia, występują także równiny zandrowe.¹³

Gmina Przemęt leży na platformie paleozoicznej, która zbudowana jest z iłowców i piasków jury dolnej. W podłożu na terenie gminy znajdują się osady trzeciorzędowe oligocenu i neogenu w postaci piasków drobnoziarnistych, piasków ilastych, mułków i węgla brunatnego, miocenu i iłów pstrych. Czwartorzęd składa się z utworów akumulacji lodowcowej, wodnolodowcowej, rzecznej, jeziornobagiennej oraz eolicznej. Tereny wysoczyznowe oraz erozyjne terasy pradolinne zbudowane są z lodowcowych glin i piasków gliniastych. Lodowcowe gliny i piaski gliniaste na zachodzie gminy pokryte są fluwioglacjalnymi piaskami i żwirami oraz osadami międzymorenowymi. Utwory holocenijskie składają się głównie z osadów powstających w procesie akumulacji na skutek działalności wód płynących, w postaci piaszczystych i pylastych mad, różnoziarnistych piasków oraz namulów i torfów. Rynny polodowcowe położone są na utworach glin piaszczystych i piasków gliniastych. Ostańce wysoczyznowe przykryte są przez piaski i żwiry. Obniżenia dolinne tworzone są przez grunty organiczne i próchniczne. Na obszarze gminy lokalnie występują piaski eoliczne. Obniżenia dolinne pokryte są przez mady, a także torfy, gytie i namuły.

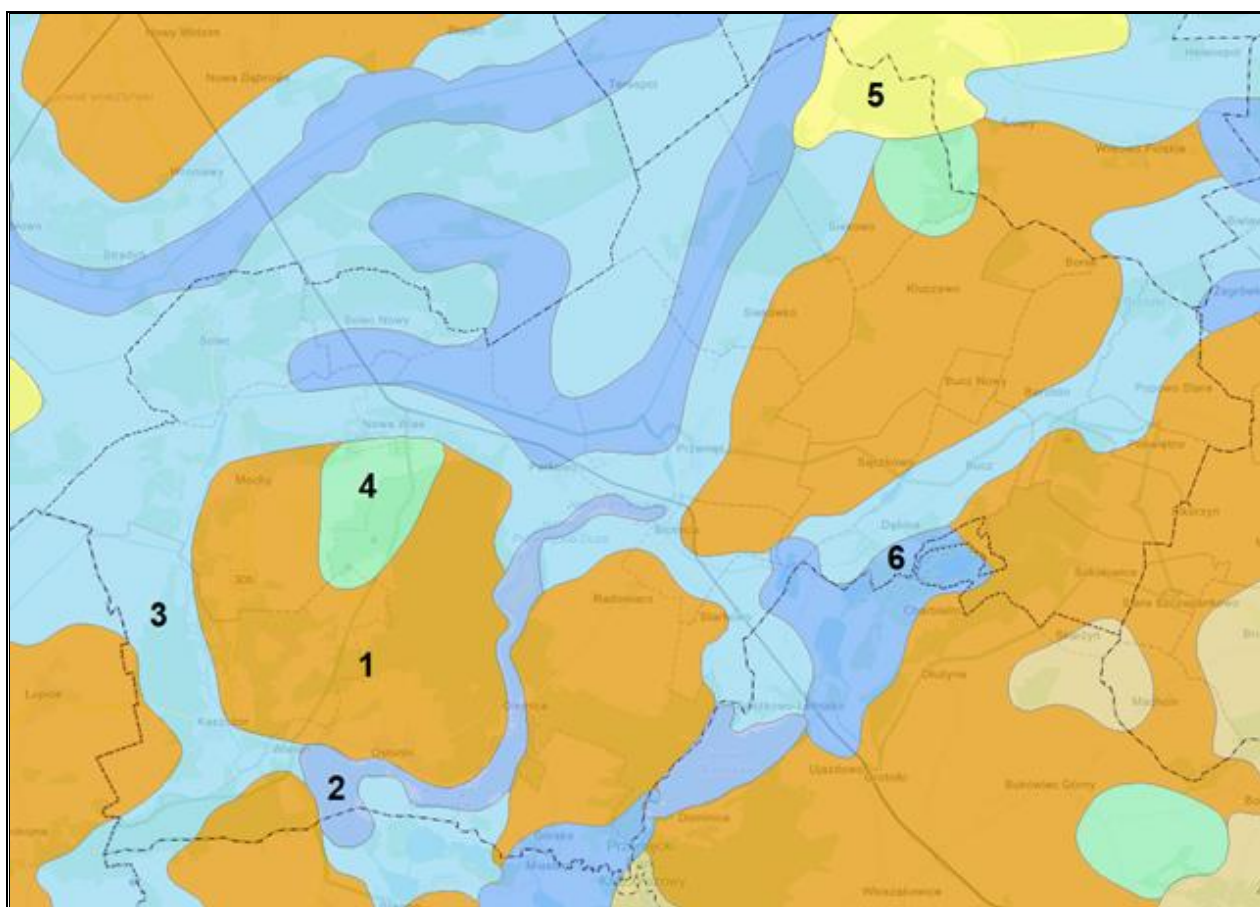
¹³ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przemęt

Wśród utworów geologicznych na terenie gminy wyróżnia się:

1. Gliny zwałowe, ich zwietrzliny oraz piaski i żwiry lodowcowe;
2. Jeziora i główne rzeki;
3. Piaski, żwiry i mułki rzeczne;
4. Żwiry, piaski, głazy i gliny moren czołowych;
5. Piaski eoliczne, lokalnie w wydmach;
6. Piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuły.

Zgodnie z ww. numeracją utwory przypowierzchniowe zostały oznaczone na mapie na stronie 47.

Rysunek 11. Rozmieszczenie powierzchniowych utworów geologicznych na terenie gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie map <https://www.bdl.lasy.gov.pl/>

OBSZARY GÓRNICZE I ZŁOŻA KOPALIN

Występujące na terenie gminy zasoby surowców mineralnych związane są z budową geologiczną obszaru. Obecnie stwierdzono na tym obszarze 46 złóż kopalin, w których występują m.in.: piaski i żwiry, torfy, pospółki, kredy, piaski poza piaskami szklarskimi oraz piaski budowlane.

Charakterystykę złóż na terenie gminy przedstawiono w tabeli na stronie 48 i 49.

Tabela 17. Charakterystyka złóż kopalin na terenie gminy Przemęt

Lp.	Numer złoża	Nazwa złoża	Powierzchnia [ha]	Kopalina	Stan zagospodarowania	Forma złoża	Sposób eksploatacji
1.	KN 18556	Barchlin LG	1,37	piaski	złoże rozpoznane szczegółowo	pokładowa	odkrywkowy
2.	TO 16436	Biskupice MS	1,00	złoża torfu	złoże skreślone z bilansu zasobów (31.12.2020)	pokładowa	odkrywkowy
3.	TO 16437	Biskupice TS	0,99	złoża torfu	złoże skreślone z bilansu zasobów (31.12.2019)	pokładowa	odkrywkowy
4.	TO 17110	Bucz KI	1,47	złoża torfu	złoże zagospodarowane	pokładowa	odkrywkowy
5.	TO 20335	Bucz KI I	1,40	złoża torfu	złoże rozpoznane szczegółowo	pokładowa	odkrywkowy
6.	TO 16944	Bucz LG	0,52	złoża torfu	złoże skreślone z bilansu zasobów (31.12.2018)	pokładowa	odkrywkowy
7.	TO 18013	Bucz LG I	0,88	złoża torfu	złoże skreślone z bilansu zasobów (31.12.2020)	pokładowa	odkrywkowy
8.	TO 19180	Bucz LG II	0,44	złoża torfu	złoże zagospodarowane	pokładowa	odkrywkowy
9.	TO 19990	Bucz MG	1,00	złoża torfu	złoże rozpoznane szczegółowo	pokładowa	odkrywkowy
10.	KN 8839	Górsko	5,10	złoża mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	złoże skreślone z bilansu zasobów (31.12.2009)	pokładowa	odkrywkowy
11.	TO 10426	Górsko	0,64	złoża torfu	złoże rozpoznane szczegółowo	pokładowa	odkrywkowy
12.	TO 17182	Górsko AS-I	0,94	złoża torfu	złoże rozpoznane szczegółowo	pokładowa	otworowy
13.	TO 17252	Górsko AS-II	1,46	złoża torfu	złoże rozpoznane szczegółowo	pokładowa	odkrywkowy
14.	TO 17206	Górsko AS-III	1,32	złoża torfu	złoże rozpoznane szczegółowo	pokładowa	odkrywkowy
15.	TO 17207	Górsko AS – IV	0,40	złoża torfu	złoże rozpoznane szczegółowo	pokładowa	odkrywkowy
16.	KN 19879	Górsko ASM	4,09	piaski	złoże rozpoznane szczegółowo	pokładowa	odkrywkowy
17.	KN 19882	Górsko ASM I	7,54	piaski	złoże rozpoznane szczegółowo	pokładowa	odkrywkowy
18.	KN 10451	Górsko II	3,43	piaski i żwiry	złoże skreślone z bilansu zasobów (31.12.2018)	pokładowa	odkrywkowy
19.	KN 10291	Górsko III	2,53	piaski	eksploatacja złoża zaniechana	pokładowa	odkrywkowy
20.	KN 10583	Górsko IV	7,70	piaski i żwiry	eksploatacja złoża zaniechana	pokładowa	odkrywkowy
21.	KN 20137	Górsko IX	8,29	piaski i żwiry	złoże rozpoznane szczegółowo	pokładowa	odkrywkowy

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZEMĘT NA LATA 2023 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Lp.	Numer złoża	Nazwa złoża	Powierzchnia [ha]	Kopalina	Stan zagospodarowania	Forma złoża	Sposób eksploatacji
22.	KN 17107	Górsko V	17,56	piaski	złoże zagospodarowane	pokładowa	odkrywkowy
23.	KN 17309	Górsko VI	4,47	piaski	złoże rozpoznane szczegółowo	pokładowa	odkrywkowy
24.	KN 17427	Górsko VII	7,08	złoża mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	złoże rozpoznane szczegółowo	pokładowa	odkrywkowy
25.	KN 19582	Górsko VIII	8,06	piaski i żwiry	złoże rozpoznane szczegółowo	pokładowa	odkrywkowy
26.	KN 1422	Kaszczor	5,30	złoża mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	eksploatacja złoża zaniechana	pokładowo-soczewkowa	odkrywkowy
27.	KN 1421	Kaszczor II	75,77	złoża mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	eksploatacja złoża zaniechana	pokładowo-soczewkowa	odkrywkowy
28.	KN 3493	Kaszczor III	16,44	złoża mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	złoże rozpoznane szczegółowo	pokładowa	odkrywkowy
29.	KN 8842	Kaszczor KR I	50,26	złoża mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	złoże zagospodarowane	pokładowa	odkrywkowy
30.	KN 8902	Kaszczor KR II	20,69	złoża mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	złoże rozpoznane szczegółowo	pokładowa	odkrywkowy
31.	KN 15698	Kaszczor KR III	3,45	złoża piasków poza piaskami szklarskimi	złoże rozpoznane szczegółowo	pokładowa	odkrywkowy
32.	KN 16104	Kaszczor KR IV	1,84	złoża piasków poza piaskami szklarskimi	złoże zagospodarowane	pokładowa	odkrywkowy
33.	KN 18832	Kaszczor KR V	33,47	piaski	złoże rozpoznane szczegółowo	pokładowa	odkrywkowy
34.	KN 13586	Kaszczor ZP	0,93	złoża piasków budowlanych	złoże skreślone z bilansu zasobów (15.04.2022)	pokładowa	odkrywkowy
35.	KN 12470	Kluczewo PB	1,70	złoża piasków budowlanych	złoże rozpoznane szczegółowo	pokładowa	odkrywkowy
36.	KN 9455	Mochy	7,65	złoża piasków budowlanych	wygaśnięcie koncesji	pokładowa	odkrywkowy
37.	KN 12471	Mochy AS	1,98	złoża piasków budowlanych	złoże eksploatowane okresowo	pokładowa	odkrywkowy

Lp.	Numer złoże	Nazwa złoże	Powierzchnia [ha]	Kopalina	Stan zagospodarowania	Forma złoże	Sposób eksploatacji
38.	KN 16968	Nowa Wieś AS	1,99	piaski	złoże zagospodarowane	pokładowa	odkrywkowy
39.	KN 18918	Nowa Wieś PD	0,55	piaski	złoże rozpoznane szczegółowo	pokładowa	odkrywkowy
40.	KN 18803	Nowa Wieś PJ	2,00	piaski	złoże zagospodarowane	pokładowa	odkrywkowy
41.	KN 18917	Nowa Wieś PS	0,60	piaski	złoże zagospodarowane	pokładowa	odkrywkowy
42.	KN 9456	Oślonin	7,65	piaski	złoże rozpoznane szczegółowo	pokładowa	odkrywkowy
43.	KN 6204	Radomierz	0,70	piaski i żwiry	złoże rozpoznane szczegółowo	pokładowa	odkrywkowy
44.	KN 6205	Radomierz I	1,10	piaski i żwiry	złoże skreślone z bilansu zasobów (31.12.2001)	pokładowa	odkrywkowy
45.	KN 8367	Radomierz II	1,88	złoże mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	złoże eksploatowane okresowo	pokładowa	odkrywkowy
46.	KR 1081	Sączkowo	20,50	krety i torfy	złoże skreślone z bilansu zasobów (31.12.1996)	pokładowa	odkrywkowy

Źródło: Serwis MIDAS, PIG-PIB, Centralna Baza Danych Geologicznych

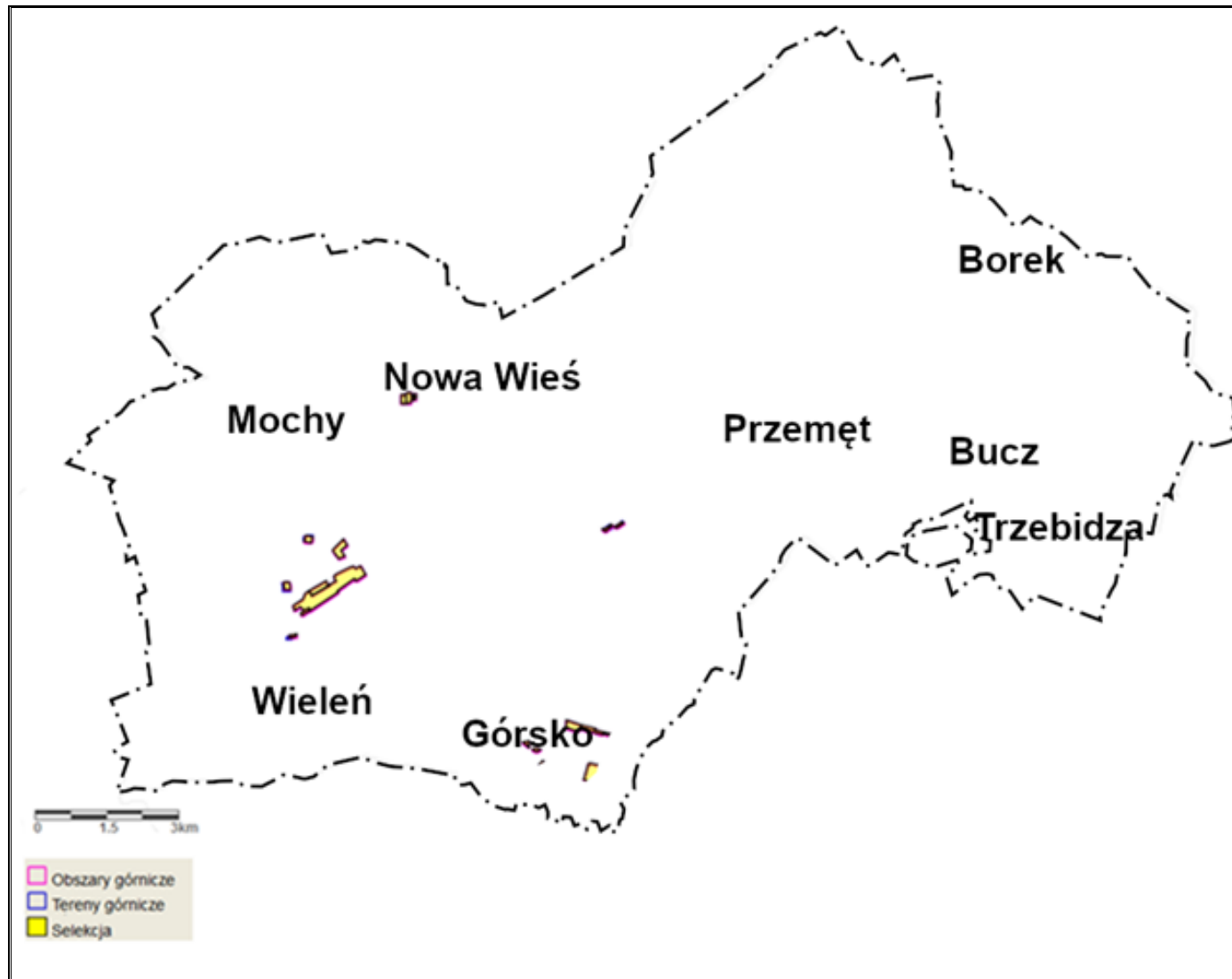
Ponadto na terenie gminy odkryto złoża gazu ziemnego oraz węgla brunatnego, które nie są eksploatowane ze względu na dużą głębokość zalegania kopaliny oraz znaczną grubość nadkładu i niekorzystne warunki hydrogeologiczne.

Na czas przygotowywania aktualnego POŚ dla gminy Przemęt Marszałek Województwa Wielkopolskiego decyzją nr OSK-I-OG.7427.21.2022 z 15.06.2022 roku zatwierdził dokumentację geologiczną złoża Górsko X.

Zgodnie z danymi Państwowego Instytutu Geologicznego - Państwowego Instytutu Badawczego, zawartymi na portalu MIDAS, na tym terenie występuje 48 przestrzeni górniczych. Zlokalizowane są one w miejscowościach: Górsko, Kaszczor, Bucz, Nowa Wieś, Radomierz oraz Mochy. Na terenie gminy znajduje się także aktualny obszar górniczy, zlokalizowany w Radomierzu – Radomierz II – pola I i II.

Na rysunku 12 przedstawiono rozmieszczenie obszarów i terenów górniczych.

Rysunek 12. Rozmieszczenie obszarów i terenów górniczych na terenie gminy Przemęt

Źródło: Serwis MIDAS, PIG-PIB, Centralna Baza Danych Geologicznych

OSUWISKA

Osuwisko jest przemieszczeniem się mas ziemnych, powierzchniowej zwietrzliny i mas skalnych podłoża spowodowanym siłami przyrody lub działalnością człowieka. Ruchy masowe ziemi stanowią w niektórych przypadkach zagrożenie dla obiektów budowlanych posadowionych na uruchomionej powierzchni oraz zagrożenie dla życia i zdrowia.

Zgodnie z mapą dostępną na stronie Państwowego Instytutu Geologicznego (System Osłony Przeciwosuwiskowej SOPO), na terenie gminy Przemęt nie występują osuwiska ani tereny nimi zagrożone.

PODSUMOWANIE ANALIZA SWOT

Tabela 18. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zasoby geologiczne

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – występowanie złóż surowców mineralnych i obszarów górniczych, – brak obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych, w tym zagrożeń osuwania się mas ziemnych/skalnych na terenie gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> – zagrożenie związane z eksploatacją kopalni
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – ochrona kopalni w planach zagospodarowania przestrzennego; – nacisk na rekultywację terenów po zakończonych eksploatacjach kopalni. 	<ul style="list-style-type: none"> – presja ze strony działających podmiotów gospodarczych zajmujących się eksploatacją złóż kopalni; – niewystarczające środki finansowe na inwestycje z zakresu ochrony powierzchni ziemi.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.7 Gleby

Na terenie gminy gleby klas V-VIz kompleksu żytznego (6,7) występują na terasach nadzalewowych w pradolinie Obry. Środkowa część charakteryzuje się występowaniem gleb wytworzonych z piasków gliniastych lekkich bądź słabogliniastych na glinie, czyli gleb klas IVa – IVb, kompleksu żytznego słabego(6). Okolice miejscowości: Bucz, Kluczewo, Borek, Barchlin, Popowo Stare i Siekowo charakteryzują się glebami hydrogenicznymi. Występują tu gleby kompleksów: zbożowo-pastewnego mocnego (8) i zbożowo-pastewnego słabego (9). Zbocza wysoczyzny pokrywają gleby klas IVa-V kompleksu pszennego wadliwego. Tereny zalewowe i obniżenia terenowe zajmują gleby organiczne murszowo-mineralne, torfowe i czarne ziemie, które pokrywają użytki zielone słabe lub średnie.

Historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi to zanieczyszczenie powierzchni ziemi, które zaistniało przed dniem 30 kwietnia 2007 r. lub wynika z działalności, która została zakończona przed dniem 30 kwietnia 2007 r. Rozumie się przez to także szkodę w środowisku w powierzchni ziemi

w rozumieniu art. 6 pkt 11 lit. c ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U. z 2020 r. poz. 2187), która została spowodowana przez emisję lub zdarzenie, od którego upłynęło więcej niż 30 lat. Ocenia się je na podstawie przekroczenia dopuszczalnych zawartości substancji powodujących ryzyko w glebie lub w ziemi, określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi.

Zgodnie z danymi udostępnionymi na stronie internetowej Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Geoserwis, na terenie gminy Przemęt nie występują historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi.

Nasilające się wpływy różnorodnych form działalności rolniczej, produkcyjno-usługowej i urbanizacyjnej na obszarze gminy Przemęt mogą przyczynić się do niekorzystnych zmian w naturalnych warunkach glebowych. Zmiany te będą wówczas przejawiać się w postaci szeregu form degradacji pokrywy glebowej i prowadzić do wytworzenia gleb o zmienionym profilu i właściwościach fizykochemicznych. Procesy degradacji gleb mogą wystąpić przede wszystkim:

- na terenach intensywnej produkcji rolnej i hodowlanej,
- na obszarach intensywnej melioracji gleb,
- w strefach budowy nowych osiedli mieszkaniowych,
- wzdłuż tras komunikacyjnych,
- na terenach eksploatacji kopalni lub wyrobisk poeksploatacyjnych,
- na obszarach niewłaściwie prowadzonej gospodarki ściekowej i odpadowej.

Konieczna jest zatem ochrona gleb o najwyższych klasach bonitacyjnych, gdyż warunkują one efektywność prowadzenia działalności rolniczej. Tereny o najwyższej przydatności rolniczej powinny stanowić podstawę dla rolnictwa ekologicznego ukierunkowanego na produkcję zdrowej żywności. Obszary charakteryzujące się słabszymi glebami, mało przydatnymi rolnictwu, powinny być podstawą tworzenia nowych powierzchni leśnych, mogą być również przeznaczane pod rozwój funkcji rekreacyjnej lub ewentualnie innej, przy braku kolizji z otoczeniem.

Ochrona gleb przed chemiczną degradacją ze strony rolnictwa obejmuje m.in.:

- stosowanie środków ochrony roślin i nawozów mineralnych w sposób racjonalny i umiarkowany, dostosowany do wymagań upraw, struktury gleb, warunków wodnych oraz ukształtowania terenu,
- stosowanie nawozów naturalnych oraz biologicznych i mechanicznych metod ochrony roślin,
- wprowadzanie i stosowanie na szerszą skalę metod proekologicznej produkcji rolniczej, zwłaszcza na terenach o szczególnych walorach przyrodniczych oraz w bezpośrednim

sąsiedztwie tych obszarów, mając na uwadze występujące na terenie gminy ustanowione formy ochrony przyrody.

Sposobem ochrony gleb przed zanieczyszczeniami komunikacyjnymi jest tworzenie naturalnych osłon biologicznych (fitosanitarnych) w postaci pasów zieleni oraz ograniczenie stosowania soli w okresie zimowym.

BADANIA MONITORINGOWE GLEB

Monitoring chemizmu gleb gruntów ornych Polski w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzi Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach – Państwowy Instytut Badawczy na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Obowiązek prowadzenia badań wynika z zapisów krajowych aktów prawnych m.in. ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 poz. 2556 ze zm.).

Na terenie gminy nie ma zlokalizowanego punktu pomiarowo-kontrolnego chemizmu gleb ornych, zatem nie prowadzono badań gleb w ramach monitoringu chemizmu gleb w Polsce na omawianym obszarze.

PODSUMOWANIE ANALIZA SWOT

Tabela 19. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Gleby

Mocne strony	Słabe strony
– brak historycznych zanieczyszczeń ziemi.	– brak stałych punktów monitoringu pomiarowo-kontrolnych gleb na obszarze gminy.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa, – popularyzacja rolnictwa ekologicznego, – rozwój sieci kanalizacyjnej, – restrykcyjne normy środowiskowe dla przedsiębiorstw wpływające na zapobieganie skażeniu gleb. 	<ul style="list-style-type: none"> – postępująca urbanizacja i fragmentacja terenu, – erozja wodna i wietrzna, – ryzyko degradacji gleb w związku z działalnością rolniczą i używaniem sztucznych nawozów; – ryzyko zanieczyszczeń gleb w przypadku niewłaściwej gospodarki ściekowej i odpadowej.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Gospodarka odpadami jest jednym z ważniejszych zagadnień ochrony środowiska. Niewłaściwe postępowanie z odpadami wywiera negatywny wpływ na otaczającą przyrodę, zdrowie ludzi oraz warunki bytowe. Z tego powodu istotne jest prowadzenie racjonalnej gospodarki oraz minimalizacja ilości powstających odpadów.

Gmina Przemęt należy do Związku Międzygminnego „Obra” z siedzibą w Berzynie. W skład związku wchodzi gminy: Wolsztyn, Przemęt i Siedlec. Zadaniem Związku jest gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenach gmin uczestników Związku.

Na obszarze gminy Przemęt obowiązuje regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gmin – uczestników Związku Międzygminnego „Obra”. Regulamin został przyjęty uchwałą nr XII/54/2020 Zgromadzenia Związku Międzygminnego „Obra” z dnia 7 grudnia 2020 r. Określa on szczegółowe zasady w zakresie utrzymania czystości i porządku, głównie poprzez ustalenie m.in.:

- 1) wymagań w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości,
- 2) rodzajów i minimalnej pojemności pojemników lub worków przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości w tym na terenach przeznaczonych do użytku publicznego oraz na drogach publicznych, warunków rozmieszczania tych pojemników i worków oraz utrzymania pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym,
- 3) częstotliwości i sposobie pozbywania się odpadów z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego,
- 4) innych wymagań wynikających z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami.

Na terenie gminy nie funkcjonuje czynne składowisko odpadów komunalnych (w tym niebezpiecznych). Odpady zbierane są w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) który zlokalizowany jest w Błotnicy przy ul. Szkolnej 46 na terenie Firmy Handlowo - Usługowej Dominik Zając lub w pozostałych PSZOK-ach działających na terenie gmin, które wchodzi w skład Związku Międzygminnego „Obra”, który jest organizatorem systemu gospodarowania odpadami na terenie gminy. W ramach Związku Międzygminnego mieszkańcy gminy mogą również oddawać odpady do: PSZOK w miejscowości Berzyna 6 (siedziba PGK Sp. z.o.o.), PSZOK w miejscowości Siedlec, przy ul. Lipowej (teren oczyszczalni ścieków) oraz do PSZOK w miejscowości Powodowo.

Z terenu gminy Przemęt w 2021 r. odebrano od właścicieli nieruchomości 5 419,81 t odpadów komunalnych ogółem, z czego 26,47% stanowiły zebranych selektywnie, a 73,53% stanowiły odpady zmieszane. Szczegóły zostały zaprezentowane w tabeli.

Tabela 20. Odpady komunalne zebrane w ciągu roku z tereny gminy Przemęt¹⁴

Wyszczególnienie	Jednostka	2017	2018	2019	2020	2021
ogółem	t	4 834,73	5 581,38	5 422,27	5 312,38	5 419,81
ogółem w tys. ton	tys. t	4,83	5,58	5,42	5,31	5,42
z gospodarstw domowych	t	3 888,10	4 485,38	4 391,83	4 196,53	4 312,99
z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji)	t	946,63	1 096,00	1 030,44	1 115,85	1 106,82
zmieszane odpady zebrane w ciągu roku ogółem	t	3 770,05	4 283,86	3 977,10	4 083,89	3 985,16
odpady zebrane selektywnie w ciągu roku ogółem	t	1 064,68	1 297,52	1 445,17	1 228,49	1 434,65

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

W poniższej tabeli przedstawiono dane dotyczące odpadów komunalnych zebranych selektywnie

Tabela 21. Odpady komunalne zebrane selektywnie z terenu gminy Przemęt¹⁵

Wyszczególnienie	Jednostka	2017	2018	2019	2020	2021
biodegradowalne ogółem	t	243,59	279,97	307,65	396,75	327,17
zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne razem	t	44,80	45,34	53,00	28,26	46,53
wielkogabarytowe	t	218,19	265,70	364,95	299,98	232,74
baterie i akumulatory razem	t	0,33	0,22	0,28	0,88	0,55
niebezpieczne	t	1,71	0,99	0,89	0,00	2,24
papier i tektura	t	45,56	52,23	63,22	74,57	54,90
szkło	t	195,52	228,94	260,08	310,91	312,29
tworzywa sztuczne	t	314,43	424,02	395,16	117,74	458,23

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 roku w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych za rok 2021 Gminy są obowiązane osiągnąć poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej 20% wagowo. W 2021 roku, Gmina Przemęt spełniła wymaganie osiągając poziom 55,10%.

Na terenie gminy Przemęt, podmioty gospodarcze, które prowadzą działalność, w wyniku której powstają odpady, są zobowiązane do zawierania indywidualnych umów na odbiór odpadów, z podmiotami posiadającymi odpowiednie pozwolenie. W sektorze przemysłowym powstają odpady inne niż niebezpieczne i odpady niebezpieczne. Odpady inne niż niebezpieczne powstają w takich

¹⁴ Brak danych GUS za 2016 r. z powodu zmiany poziomu prezentacji, zmian wprowadzonych do wykazu jednostek terytorialnych lub modyfikacji listy cech w danym okresie sprawozdawczym

¹⁵ Brak danych GUS za 2016 r. z powodu zmiany poziomu prezentacji, zmian wprowadzonych do wykazu jednostek terytorialnych lub modyfikacji listy cech w danym okresie sprawozdawczym

branżach jak: przemysł, rolnictwo, rzemiosło i usługi. Źródłem powstawania odpadów niebezpiecznych oprócz przemysłu jest również rolnictwo, transport oraz służba zdrowia.

Do gospodarki odpadami zaliczyć należy również kwestie utylizacji azbestu i wyrobów zawierających azbest. Na terenie gminy Przemęt obowiązuje Program usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie Gmin – uczestników Związku Międzygminnego „Obra” na lata 2009-2032, przyjęty uchwałą nr 1/2009 Zarządu Związku Międzygminnego „Obra” z dnia 15 stycznia 2009 r. Masa zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest na terenie gminy prezentuje poniższa tabela.

Tabela 22. Masa wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Przemęt w [kg] – dane z bazy azbestowej

Zinwentaryzowane		
Razem	3 763 756	100,00%
Osoby fizyczne	3 658 340	97,20%
Osoby prawne	105 416	2,80%
Pozostałe do usunięcia		
Razem	2 933 251	100,00%
Osoby fizyczne	2 829 331	96,46%
Osoby prawne	103 920	3,54%

Źródło: Baza Azbestowa, <https://bazaazbestowa.gov.pl>; [dostęp: 11.05.2022]

Zgodnie z obowiązującym Regulaminem udzielania pomocy finansowej w likwidacji wyrobów zawierających azbest przy udziale Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej mieszkańcy mogą ubiegać się o dofinansowania przy likwidacji wyrobów zawierających azbest.

PODSUMOWANIE ANALIZA SWOT

Tabela 23. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – brak czynnego składowiska odpadów komunalnych, – PSZOK na terenie gminy, – przynależność do ZM Obra, – dofinansowanie do likwidacji wyrobów zawierających azbest, – osiągnięcie wszystkich wymaganych poziomów recyklingowych, – realizacja Programu usuwania wyrobów zawierających azbest. 	<ul style="list-style-type: none"> – niewystarczający stopień usunięcia wyrobów azbestowych zinwentaryzowanych na terenie gminy, – wzrost ilości odpadów komunalnych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – ciągła edukacja i podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców, 	<ul style="list-style-type: none"> – powstawanie „dzikich” wysypisk,

<ul style="list-style-type: none"> – prowadzenie dalszych dofinansowań do likwidacji wyrobów zawierających azbest, – realizacja Programu usuwania wyrobów zawierających azbest. 	<ul style="list-style-type: none"> – rosnące koszty systemu gospodarowania odpadami, – brak możliwości dofinansowania do likwidacji wyrobów zawierających azbest.
---	---

Źródło: Opracowanie własne

3.2.9 Zasoby przyrodnicze

Powierzchnia lasów zajmuje na terenie gminy 5 852,22 ha. Lasy państwowe podlegają pod Nadleśnictwo Kościan, należące do RDLP w Poznaniu. Lesistość gminy wynosi 26,00%. Największe połacie lasu znajdują się w zachodniej części gminy. Mniejsze kompleksy leśne znajdują się na całym jej obszarze. Teren pokryty jest przez lasy mieszane świeże, bory mieszane świeże i bór świeży, które dominują głównie w okolicy dolin Południowego Kanału Obry oraz Kanału Kaszczorskiego.

Siedliska borowe, szczególnie boru świeżego, w którym dominują sosny, znajdują się głównie w okolicy Solca i Kanału Kaszczorskiego. W tym rejonie oprócz boru świeżego występuje także bór mieszany świeży i wilgotny. Na terenach suchych, głównie zwydmionych występuje bór suchy. Na żyznych bądź ubogich siedliskach grądowych na terenach wysoczyznowych porastają lasy mieszane świeże, bory mieszane świeże i bory świeże. W okolicy jezior występują głównie zespoły boru wilgotnego, lasu mieszanego świeżego, olsu jesionowego i olsu właściwego. W północnej części gminy występują siedliska wilgotne i podmokłe. W okolicy Siekówka i Siekowa dominują lasy mieszane wilgotne, bory mieszane wilgotne, olsy jesionowe i olsy. Drzewostan na terenie gminy tworzą gatunki tj.: sosna, świerk, modrzew, dąb, buk, grab, klon, jawor, wiąz, jesion, topola.¹⁶

Na obszarze gminy znajdują się lasy ochronne, które obejmują część lasów na terenie miejscowości: Kaszczor, Mochy, Osłonin, Perkowo, Nowa Wieś, Radomierz, Solec Nowy, Solec oraz Wieleń, których łączna powierzchnia wynosi 2 080,33 ha.

Tabela 24. Lasy i grunty leśne na terenie gminy Przemęt

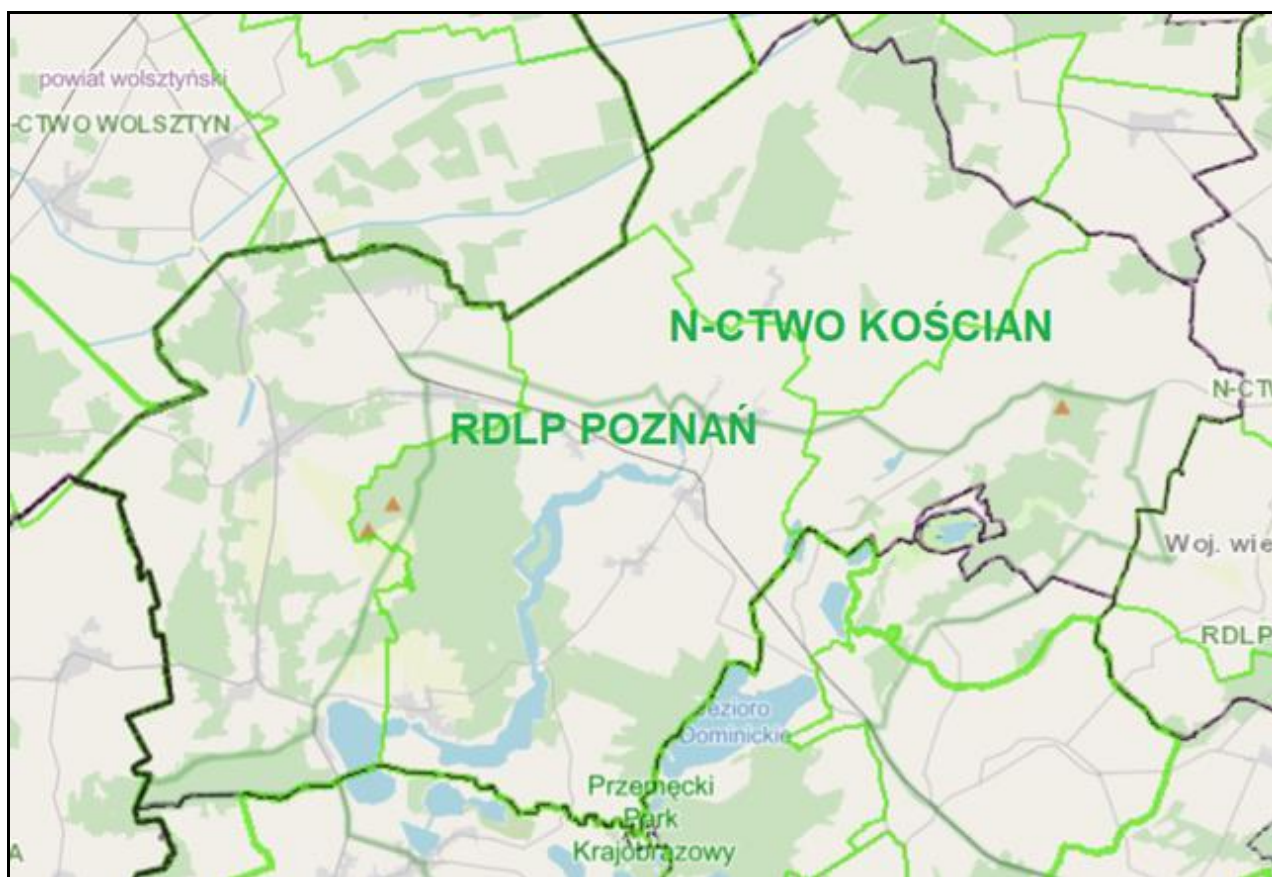
Wyszczególnienie	Jedn. miary	2021
Powierzchnia gruntów leśnych		
Ogółem	ha	5 966,09
Lesistość w %	%	26,00
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	5 075,31
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	5 055,91
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	5 038,07
Grunty leśne prywatne	ha	890,78
Powierzchnia lasów		
Lasy ogółem	ha	5 852,22

¹⁶ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przemęt

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2021
Lasy publiczne ogółem	ha	4 961,44
Lasy publiczne Skarbu Państwa	ha	4 942,04
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	4 924,20
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zasobie Własności Rolnej SP	ha	13,80
Lasy publiczne gminne	ha	19,40
Lasy prywatne ogółem	ha	890,78

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Rysunek 13. Mapa obszarów leśnych na terenie gminy Przemęt

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://www.bdl.lasy.gov.pl>

Lasy zamieszkują dziki, jelenie i sarny. Reprezentantami ssaków na terenie gminy są m.in. lisy, jenoty, borsuki, wydry, łasice, kuny, zające, dzikie króliki, jeże, ryjówki, krety, nietoperze. Na terenie gminy można spotkać bażanty i kuropatwy. Wśród kręgowców występują m.in. jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, padalec i zaskroniec. Wśród płazów można spotkać m.in. ropuchy, żaby i traszki. Wśród gatunków ryb występują leszcze, sandacze, płocie, krapie, szczupaki, liny i sumy. Występują tu także ważki, chrząszcze i motyle. Wśród gatunków ptaków spotkać tu można, m.in.: kormorany, bąki, czaple siwe, bociany białe, bociany czarne, gęś gęgawę, łabędzia niemego, kanię rdzawą, kanię czarną, czy jastrzębie. Ponadto w związku

z rolniczym charakterem gminy na jej terenie licznie występują zwierzęta hodowlane, głównie trzoda chlewna, bydło, konie i drób (kury nioski, brojlery kurze i indyjskie oraz gęsi).

Wśród roślin, zwierząt i grzybów podlegających ochronie gatunkowej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów na terenie powiatu wolsztyńskiego, do którego należy gmina Przemęt znajdują się następujące gatunki: krakwa, gęgawa, czapla siwa, bąk, gągoł, błotniak stawowy, żuraw, bączek, podróżniczek, kania ruda, kania czarna, bielik bocian czarny, perkoz dwuczuby, bóbr europejski, wydra, czerwończyk nieparek, selery błotne, kocanki piaszkowe, kulik wielki, jeź wschodni, mopek zachodni, kumak nizinny. Na omawianym terenie występują gatunki z wykazu gatunków z załącznika IV Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory tzw. Dyrektywy Siedliskowej, a są nim: wydra, mopek zachodni i kumak nizinny.¹⁷

Na terenie gminy znajdują się również strefy ochrony: bociana czarnego (*Ciconia nigra*), bielika (*Haliaeetus albicilla*) oraz kani rudej (*Milvus milvus*).

Formami ochrony przyrody w Polsce, w myśl ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2022 poz. 916 ze zm.) są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Na obszarze gminy Przemęt znajduje się:

- rezerwat przyrody Wyspa Konwaliowa,
- rezerwat przyrody Torfowisko nad Jeziorem Świętym,
- rezerwat przyrody Jezioro Trzebidzkie,
- Przemęcki Park Krajobrazowy,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Przemęcko-Wschowski i kompleks leśny Włoszakowice,
- Obszar Natura 2000 Ostoja Przemęcka,
- Obszar Natura 2000 Wielki Łęg Obrzański,
- Obszar Natura 2000 Pojezierze Sławskie,
- pomniki przyrody.

¹⁷ Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Wolsztyńskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

Rezerwaty

Rezerwaty przyrody obejmują obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Na terenie gminy Przemęt występują 3 rezerwaty przyrody, które scharakteryzowano poniżej.

Rezerwat przyrody Wyspa Konwaliowa – obszar o powierzchni 24,90 ha. Został uznany za rezerwat zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 30 października 1957 roku (M.P. z 1957 Nr 96, poz. 560), w sprawie uznania za rezerwat przyrody¹⁸. Aktualnym aktem prawnym określającym m.in. położenie i przebieg granicy rezerwatu, jego rodzaj czy cel ochrony jest Zarządzenie Nr 1/12 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 17 kwietnia 2012 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Wyspa Konwaliowa” (Dz. Urz. z 2012 r. poz. 2021).

Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych ekosystemów lasów liściastych Wyspy Konwaliowej z całym bogactwem siedlisk i różnorodnością biocenotyczną. Jezioro otoczone jest wałami, na których rośnie drzewostan sosnowy.

Rezerwat ten stanowi ochronę lasu mieszanego o charakterze naturalnym z blisko 150-letnim drzewostanem, który tworzą dęby, lipy, klony, jesiony, sosny, brzozy i olchy. W runie występują rzadkie gatunki roślin, tj. konwalia majowa o różowym zabarwieniu pręcików, lilia złotogłów, ciemiężyk białokwiatowy, trędownik, czy bulwiasty. Poszycie tworzone jest przez m.in.: szakłaka i dereń, a runo porastają również marzanna wonna, kokoryczka wonna, żonkil zwyczajny, żywiec cebulkowy, czosnek niedźwiedzi, szczawik zajęczy i majownik dwulistny. Na wyspie gniazdują m.in. kania rdzawa, kania czarna, czy czapla siwa.

Dla rezerwatu przyrody Wyspa Konwaliowa obowiązuje plan ochrony ustanowiony Rozporządzeniem Nr 2/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 10 stycznia 2007 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Wyspa Konwaliowa” (Dz. Urz. z 2007 r. Nr 4, poz. 60).

¹⁸ Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 30 października 1957 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1957 Nr 96, poz. 560) utraciło moc obowiązującą z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Tabela 25. Charakterystyka rezerwatu przyrody „Wyspa Konwaliowa”

Rodzaj rezerwatu	krajobrazowy
Typ rezerwatu	krajobrazów
Podtyp rezerwatu	krajobrazów naturalnych
Typ ekosystemu	leśny i borowy
Podtyp ekosystemu	borów mieszanych nizinnych

Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody crfop.gdos.gov.pl/

Rezerwat przyrody Torfowisko nad Jeziorem Świętym – obszar o powierzchni 6,79 ha. Został uznany za rezerwat zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu z dnia 5 maja 1959 r. (M.P. z 1959 r. Nr 50, poz. 229) w sprawie uznania za rezerwat przyrody¹⁹. Aktualnym aktem prawnym określającym m.in. położenie i przebieg granicy rezerwatu, jego rodzaj czy cel ochrony jest Zarządzenie Nr 38/11 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 1 września 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Torfowisko nad Jeziorem Świętym” (Dz. Urz. z 2011 r. Nr 274, poz. 4385) zmienione zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 28 grudnia 2017 r. zmieniający zarządzenie w sprawie rezerwatu przyrody „Torfowisko nad Jeziorem Świętym” (Dz. Urz. z 2018 r. poz. 140).

Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie jeziora humusowego (dystroficznego) oraz przylegających torfowisk przejściowych i wysokich wraz z rzadkimi elementami flory i fauny.

Jezioro otoczone jest wałami, które porastane są drzewostanem sosnowym. Jezioro zarasta. Torfowce otoczone są kępami wełnianki pochwowatej i drobnolistnej, zaś południowa część jeziora pokryta jest pływającym kożuchem mchów. Na terenie występują także: turzyca pospolita i zastrzona, żurawina błotna, bobrek trójlistkowy, bagnica torfowa oraz rosziczka okrągłolistna.

Dla rezerwatu przyrody Torfowisko nad Jeziorem Świętym obowiązuje plan ochrony ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 3 kwietnia 2018 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Torfowisko nad Jeziorem Świętym” (Dz. Urz. z 2018 r. poz. 3230).

¹⁹ Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 5 maja 1959 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. Nr 50, poz. 229), utraciło moc obowiązującą z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Tabela 26. Charakterystyka rezerwatu przyrody „Torfowisko nad Jeziorem Świętym”

Rodzaj rezerwatu	torfowiskowy
Typ rezerwatu	biocenotyczny i fizjocenotyczny
Podtyp rezerwatu	biocenoz naturalnych i półnaturalnych
Typ ekosystemu	torfowiskowy (bagienny)
Podtyp ekosystemu	torfowisk przejściowych

Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody crfop.gdos.gov.pl/

Rezerwat przyrody Jezioro Trzebidzkie – obszar o powierzchni 90,71 ha. Został uznany za rezerwat rozporządzeniem nr 7/2000 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 16 czerwca 2000 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. z 2000 r. Nr 44, poz. 512), a następnie powołany Rozporządzeniem Wojewody Wielkopolskiego nr 33/2001 z dnia 1 października 2001 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2001 r. Nr 123, poz. 2371) oraz zarządzeniem Nr 19/11 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 12 kwietnia 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Jezioro Trzebidzkie” (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2011 r. Nr 162, poz. 2650).

Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie zeutrofizowanego zbiornika z roślinnością wodną i szuwarową, stanowiącego ostoję oraz miejsce lęgowe ptaków wodnych i błotnych, a także zachowanie ekosystemów lasów liściastych.

Trudna dostępność terenu powoduje, że żyją tu rzadkie gatunki ssaków, tj.: wydry, czy bobry, a także bytują liczne gatunki ptaków, m.in.: gęś gęgawa, żuraw, błotniak zbożowy, wąsatka, kaczki, perkozy, łyski i bąki.

Dla rezerwatu przyrody Jezioro Trzebidzkie nie obowiązuje plan ochrony.

Tabela 27. Charakterystyka rezerwatu przyrody „Jezioro Trzebidzkie”

Rodzaj rezerwatu	faunistyczny
Typ rezerwatu	faunistyczny
Podtyp rezerwatu	ptaków
Typ ekosystemu	torfowiskowy (bagienny)
Podtyp ekosystemu	torfowisk niskich

Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody crfop.gdos.gov.pl/

PARK KRAJOBRAZOWY

Park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Na terenach mogą być wprowadzone zakazy zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Przemęcki Park Krajobrazowy – utworzony został na mocy rozporządzenia nr 115a/91 Wojewody Leszczyńskiego z dnia 25 listopada 1991 r. w sprawie powołania Przemęckiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Leszczyńskiego Nr 12, poz. 108 z 1991 r.), które zostało zmienione rozporządzeniem Nr 3/96 Wojewody Leszczyńskiego z dnia 10 kwietnia 1996 r. zmieniającego rozporządzenie Wojewody Leszczyńskiego z dnia 25 listopada 1991 r. Nr 115a w sprawie powołania Przemęckiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Województwa Leszczyńskiego Nr 12, poz. 45 z 1996 r.). Park zajmuje powierzchnię 214,50 km², z czego 91,00 km² znajduje się na obszarze gminy Przemęt. Utworzony został w celu ochrony i zachowania jednego z najciekawszych fragmentów krajobrazu polodowcowego w Wielkopolsce.

Około 40% powierzchni parku zajmują lasy, wśród których przeważają bory sosnowe. Ponadto występują drzewostany olszowe, bukowe i dębowe. Istotnym elementem są też liczne jeziora polodowcowe, które wraz z terenami leśnymi i łąkowymi tworzą wartościowe środowisko dla licznych gatunków roślin i zwierząt. Występują tu dobrze rozwinięte zbiorowiska roślinności wodnej, w tym także rozległe łąki ramienicowe oraz zbiorowiska grzybieni białych. W siedliskach o charakterze bagiennym rośnie m.in. roszciska okrągłolistna, wełnianka pochwowata czy bagnica torfowa. Charakterystyczna jest także konwalia majowa o unikatowym różowym zabarwieniu pręcików, jednak za najcenniejszego przedstawiciela flory na tym terenie uznaje się selery błotne.

W jeziorach i ciekach parku stwierdzono występowanie m.in. karasia pospolitego, klenia, kielbia, okonia, płoci, sielawy, suma, szczupaka czy węgorza, a także gatunków chronionych: kozy, piskorza i różanki. Płazy ogoniaste reprezentowane są przez traszkę zwyczajną oraz rzadką traszkę grzebieniastą. Spośród płazów bezogonowych spotkać można m.in. ropuchę szarą, żabę jeziorkową, kumaka nizinnego oraz wyjątkowo liczną populację rzekotki drzewnej. Tereny parku stwarzają dogodne warunki do życia dla ptaków. Regularnie występuje tu ponad 140 gatunków lęgowych, a w okresie przelotów liczba ta rośnie do niemal 190. Można dostrzec czaplę siwą i białą, bąka, bączka, derkacza, wąsatkę, lelka, perkozka, czy będącego symbolem parku perkoza dwuczubego. Z ptaków drapieżnych spotkać można m.in. bielika, kanię rudą i czarną, błotniaka stawowego oraz rybołowa. Uzupełnieniem składu awifauny są liczne dziuplaki, w tym znacząca populacja dzięcioła

średniego. Spośród ssaków, poza pospolitymi gatunkami, można spotkać też chronione, w tym wydrę europejską oraz bobra europejskiego.²⁰

Obecnie dla Przemęckiego Parku Krajobrazowego nie ma obowiązujących zakazów. Nie obowiązuje też plan ochrony.

Obszary Chronionego Krajobrazu

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Obszar Chronionego Krajobrazu Przemęcko-Wschowski i kompleks leśny Włoszakowice – zajmuje powierzchnię 41 225 ha i powstał na mocy rozporządzenia nr 82/92 Wojewody Leszczyńskiego z dnia 1 sierpnia 1992 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa leszczyńskiego (Dz. Urz. Woj. Leszczyńskiego Nr 11, poz.131 z 1992 r.).

Obszar cechuje krajobraz zbliżony do naturalnego z niskim stopniem zaludnienia. O atrakcyjności turystyczno-krajobrazowej obszaru stanowią liczne jeziora oraz bogactwo form rzeźby polodowcowej. Ponadto różnorodność biotopów stwarza dogodne warunki do bytowania licznych gatunków flory i fauny, w tym rzadkich i chronionych gatunków ptaków (żuraw podróżniczek, wążatka, bąk, słowik rdzawy, kania, kruk, kobuz). Wschodnią i centralną część obszaru zajmuje Przemęcki Park Krajobrazowy.

Na obszarze chronionego krajobrazu mogą być wprowadzone zakazy zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Obecnie dla Obszaru Chronionego Krajobrazu Przemęcko-Wschowskiego i kompleksu leśnego Włoszakowice nie ma obowiązujących zakazów.

OBSZARY NATURA 2000

Zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody na obszarach Natura 2000 zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności: pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000, lub jego powiązania z innymi obszarami.

²⁰ <https://zpkww.pl/parki/przemecki-park-krajobrazowy/> oraz <https://regionwielkopolska.pl/katalog-obiektow/przemecki-park-krajobrazowy/>

W granicach gminy znajdują się następujące obszary Natura 2000: Ostoja Przemęcka, Wielki Łęg Obrzański, Pojezierze Sławskie.

Ostoja Przemęcka (PLH300041) – specjalny obszar ochrony siedlisk (dyrektywa siedliskowa), który obejmuje powierzchnię 4 396,48 ha. Obszar został utworzony decyzją z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE).

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 25 marca 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Przemęcka (PLH300041) przedmiotem ochrony są:

- siedliska przyrodnicze określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia (tj. wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi, twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic, starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion, naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne, zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą, torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji, torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea), obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku Rhynchosporion, torfowiska nakredowe, górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, kwaśne dąbrowy, łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe i olsy źródliskowe),
- gatunki roślin, określone w załączniku nr 4 do rozporządzenia (tj. selery błotne),
- gatunki zwierząt innych niż ptaki, określone w załączniku nr 5 do rozporządzenia (j. bóbr europejski, czerwony nieparek, jelonek rogacz, koza, kumak nizinny, pachnica dębowa, różanka, wydra).

Na północy obszaru dominują jeziora w krajobrazie lasów gospodarczych, a w środkowej i południowej części obszaru występują tereny rolnicze, z gęstą siecią osadniczą. Na terenie obszaru ochronie poddanych jest 12 jezior. Ostoja ma bardzo duże znaczenie w skali ponadregionalnej dla zachowania licznych populacji gatunków naturalnych - rośliny selera błotnego (*Apium repens*) i chrząszcza jelonka rogacza (*Lucanus cereus*), siedliska 9190 – kwaśnych dąbrów oraz siedliska 3140 – twardowodnych oligo-mezotroficznych jezior z podwodnymi łąkami ramienic (klasa *Charetea fragilis*).

Do zagrożeń i presji mających duży wpływ na przedmiotowy obszar zalicza się następujące:

- oddziaływania negatywne:

- o wysokim poziomie: A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu,
- o średnim poziomie: E03 Odpady, ścieki, A08 Nawożenie /nawozy sztuczne/, F02.03 Wędkarstwo, B Leśnictwo, E01 Tereny zurbanizowane, tereny zamieszkane, A08 Nawożenie /nawozy sztuczne/, K02.03 Eutrofizacja (naturalna), B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew, X Brak zagrożeń i nacisków,
- o niskim poziomie F03.02.03 Chwytnie, trucie, kłusownictwo, D01.02 Drogi, autostrady, J02.01 Budowa polderów, F03.01 Polowanie, J02.03 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych, G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze.²¹

Dla obszaru Ostoja Przemęcka nie obowiązuje plan zadań ochrony ani plan ochrony.

Wielki Łęg Obrzański (PLB300004) – obszar specjalnej ochrony ptaków (dyrektywa ptasia), który obejmuje powierzchnię 7 539,98 ha. Obszar został wyznaczony na mocy rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz.U. 2004 nr 229 poz. 2313), które straciło moc z dniem wejścia w życie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. 2011, nr 25 poz. 133), następnie zmienionego rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 22 czerwca 2017 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. 2017 poz. 1416).

Obszar obejmuje najszerszą część doliny środkowej Obry. Teren pokryty jest mozaiką łąk, bagien, lasów zalewowych potorfii oraz lasów mieszanych porastających piaszki polodowcowych wyniesień. Dolina jest pocięta siecią kanałów i rowów. Z wyjątkiem obszarów zabagnionych, teren jest intensywnie uprawiany, głównie w formie użytków zielonych (łąki i pastwiska). Występuje tu co najmniej 17 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 7 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. Obszar zasiedla kulik wielki, błotniak zbożowy, kania czarna i kania ruda (PCK), w stosunkowo wysokiej liczebności występuje bocian biały oraz pustułka. Miejscami bardzo dobrze zachowane są łągi jesionowo-olszowe - starodrzewia z licznymi pomnikowymi okazami jesionów i dębów szypułkowych oraz rozległe połacie łąk.

Do zagrożeń i presji mających duży wpływ na przedmiotowy obszar zalicza się następujące:

— oddziaływania negatywne:

- o wysokim poziomie: C01.01 Wydobywanie piasku i żwiru,

²¹ Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody

- o średnim poziomie: A08 Nawożenie /nawozy sztuczne/, A01 Uprawa, J02.03 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych, A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu, C02 Poszukiwanie i wydobycie ropy lub gazu, X Brak zagrożeń i nacisków, G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze,
- o niskim poziomie: E03.01 Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych, B01.02 Sztuczne plantacje na terenach otwartych (drzewa nierodzące), E01.03 Zabudowa rozproszona, F03.01 Polowanie, B Leśnictwo.²²

Dla obszaru Wielki Łęg Obrzański obowiązuje plan zadań ochronnych przyjęty zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 27 stycznia 2016 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego z 2016 r. Poz. 998) zmieniony zarządzeniem nr 4/2019 z dnia 28 lutego (Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego z 2019 r. Poz. 2459).

Celem działań ochronnych jest poprawa stanu ochrony dla gatunku kulika wielkiego oraz przywrócenie właściwego stanu ochrony dla siewki złotej.

Pojezierze Sławskie (PLB300011) – obszar specjalnej ochrony ptaków (dyrektywa ptasia), który obejmuje powierzchnię 39 144,80 ha. Obszar został wyznaczony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 05.09.2007 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz.U. 2007 nr 179 poz. 1275), a następnie rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. 2011 nr 25 poz. 133).

Obszar stanowi mozaikę jezior, wyspowo położonych pól uprawnych i dużych kompleksów leśnych. Jeziora są płytkie (od 1,9 do 8,8 m) i silnie zeutrofizowane. Pierwotne wielogatunkowe lasy liściaste i mieszane zostały zastąpione lasami sosnowymi. Charakterystycznym zbiorowiskiem leśnym są acidofilne dąbrowy, a dominującym typem siedliskowym lasów jest bór mieszany świeży i bór świeży. Tereny rolnicze to pola urozmaicone licznymi zadrzewieniami kępowymi. Obniżenia terenowe zajmują wilgotne, żyzne łąki z dominacją szuwaru turzycowego. Wzdłuż kanałów, grobli i rowów melioracyjnych występują zadrzewienia wierzbowo-topolowe i olchowe. Występują tu co najmniej 23 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 7 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. W okresie lęgowym obszar zasiedlają następujące gatunki ptaków: bąk, bączek, podróżniczek i gęgawa, występuje także 22-50 par czapli siwej.

²² Jw.

Do zagrożeń i presji mających duży wpływ na przedmiotowy obszar zalicza się następujące:

— oddziaływania negatywne:

- o wysokim poziomie: G02 Infrastruktura sportowa i rekreacyjna, A01 Uprawa, G01 Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze,
- o średnim poziomie: J02.03 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych, A08 Nawożenie /nawozy sztuczne, F04 Pozyskiwanie/ usuwanie roślin lądowych - ogólnie, X Brak zagrożeń i nacisków,
- o niskim poziomie: J01 Pożary i gaszenie pożarów, F02.03 Wędkarstwo, F03.02 Pozyskiwanie / Usuwanie zwierząt (lądowych), E01.02 Nieciągła miejska zabudowa, K02.03 Eutrofizacja (naturalna), E03.01 Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych, F03.01 Polowanie.²³

Dla obszaru obowiązuje plan zadań ochronnych ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pojezierze Sławskie PLB300011 (Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego z 2014 r. Poz. 201 oraz Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego z 2014 r. Poz. 560).

Celem działań ochronnych jest utrzymanie właściwego stanu ochrony – dotyczy następujących gatunków: bąk, bączek, perkoz dwuczuby, gęgawa, krakwa, gągoł, trzciniak, wąsatka oraz rozpoznanie liczebności populacji i stanu siedlisk gatunku – dotyczy następujących gatunków: kania ruda i podróżniczek.

POMNIKI PRZYRODY

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2022 r. poz. 916 ze zm.) **pomnikami przyrody** są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

Zgodnie z danymi zawartymi w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody na terenie gminy znajdują się 24 pomniki przyrody, a wśród nich: głąz narzutowy oraz drzewa następujących gatunków: Dąb szypułkowy - *Quercus robur*, Jesion wyniosły - *Fraxinus excelsior*, Cis pospolity - *Taxus baccata*, Sosna zwyczajna (Sosna pospolita) - *Pinus sylvestris*, Dąb bezszypułkowy - *Quercus*

²³ Jw.

petraea, Klon jawor (Jawor) - Acer pseudoplatanus, Dąglezja zielona (Jedlica Douglasa) - Pseudotsuga menziesii, Buk pospolity (Buk zwyczajny) - Fagus sylvatica oraz Lipa drobnolistna - Tilia cordata.

Przez terytorium gminy Przemęt przebiega także korytarz ekologiczny: KPdC – 21C Dolina Środkowej Obry (Łęgi Obrzańskie).

PODSUMOWANIE ANALIZA SWOT

Tabela 28. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Zasoby przyrodnicze

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – walory przyrodniczo-krajobrazowe, – korytarz ekologiczny, – występowanie różnych form ochrony przyrody charakteryzujących się różnorodnością siedlisk i gatunków. 	<ul style="list-style-type: none"> – brak planów ochrony dla wszystkich form ochrony przyrody, które tego wymagają, – brak inwentaryzacji przyrodniczej obszaru gminy.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – programy i akcje edukacyjno-informacyjne o potrzebie ochrony przyrody, – zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa pożarowego obszarów leśnych. 	<ul style="list-style-type: none"> – postępująca urbanizacja, – zmiany klimatyczne, – ekspansja gatunków obcych.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.10 Zagrożenia poważnymi awariami

Zagadnienia związane z poważnymi awariami zostały uregulowane przede wszystkim w ustawie Prawo ochrony środowiska (IV „Poważne awarie”). Definicja ustawowa określa poważną awarię jako „zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem” (art. 3, ust. 23).

Zakładem stwarzającym zagrożenie awarią przemysłową jest każdy zakład, na którego terenie znajdują się substancje niebezpieczne, mogące spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi lub środowiska. Ze względu na rodzaj i ilość substancji niebezpiecznych zakłady dzielimy, zgodnie z art. 248, ust. 1 u.p.o.ś., na:

- zakłady o zwiększonym ryzyku;
- zakłady o dużym ryzyku.

Zgodnie z opublikowanym przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska wykazem zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR) według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. na obszarze gminy Przemęt nie funkcjonuje żaden zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Zagrożenie dla mieszkańców i środowiska naturalnego gminy stanowić może także transport substancji niebezpiecznych w ruchu drogowym. Występowanie w granicach administracyjnych gminy często uczęszczanych szlaków komunikacyjnych stanowi nie tylko potencjał jej rozwoju, ale także zwiększa możliwość wystąpienia zagrożeń związanych z transportem substancji niebezpiecznych. Główny ruch samochodowy na obszarze gminy skupiony jest na drodze wojewódzkiej nr 305 oraz 316.

Wśród innych zagrożeń, które mogą wystąpić na terenie gminy, można wyróżnić: zagrożenia radiacyjne (skażenia promieniotwórcze), chemiczne (zagrożenie toksycznymi środkami przemysłowymi i innymi substancjami chemicznymi), biologiczne: epidemie, epizootie (plagi zwierzęce), epifitozy (choroby populacji roślinnej) oraz awarie urządzeń infrastruktury technicznej (energetyczne).

Z danych Urzędu Gminy Przemęt wynika, że na terenie gminy w ostatnim czasie nie wystąpiły zdarzenia o znamionach poważnej awarii.

Na szczeblu samorządu gminnego organem właściwym w sprawach zarządzania kryzysowego jest wójt, burmistrz bądź prezydent miasta. Do jego kompetencji należy w szczególności kierowanie wszelkimi działaniami związanymi z monitorowaniem, planowaniem, reagowaniem i usuwaniem skutków zagrożeń. W celu zapewnienia prawidłowego wykonania zadań w zakresie zarządzania kryzysowego na terenie gminy Przemęt został powołany Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego zarządzeniem nr 28.2022 Wójta Gminy Przemęt z dnia 30 marca 2022 r.

PODSUMOWANIE ANALIZA SWOT**Tabela 29. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami**

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> — funkcjonujący zespół zarządzania kryzysowego, — brak zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. 	<ul style="list-style-type: none"> — transport drogowy i kolejowy ładunków niebezpiecznych (ryzyko awarii podczas transportu substancji niebezpiecznych).
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – edukacja społeczeństwa na temat postępowania podczas wystąpienia poważnej awarii, – doposażenie służb odpowiadających za bezpieczeństwo na terenie gminy, – rozwój systemów powiadamiania o zagrożeniach. 	<ul style="list-style-type: none"> – zdarzenia losowe w zakładach pracy, – małe prawdopodobieństwo przewidzenia możliwości wystąpienia poważnej awarii.

Źródło: Opracowanie własne

3.3 Zagadnienia horyzontalne

Zgodnie z wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, w ramach każdego obszaru interwencji należy uwzględnić zagadnienia horyzontalne: adaptację do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, działania edukacyjne oraz monitoring środowiska.

3.3.1 Adaptacja do zmian klimatu

Występujące w ostatnich kilku dekadach skutki zmieniającego się klimatu, zwłaszcza wzrostu temperatury, częstotliwości i nasilania zjawisk ekstremalnych, systematycznie się pogłębiają. Stanowią tym samym zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju wielu krajów na świecie, w tym także dla Polski. Konieczne jest zatem podjęcie działań na rzecz dostosowania się (adaptacji) do prognozowanych skutków zmian klimatu, które powinny być realizowane jednocześnie z działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych (mitygacja).

Dokument pn. „Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020) stanowi odpowiedź na walkę ze zmianami klimatu, a jego głównym celem jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmieniającego się klimatu. Ponadto uruchomiona została strona internetowa klimada.mos.gov.pl, na której znajdują się informacje dotyczące adaptacji do zmian klimatu.

Według SPA2020 do najważniejszych negatywnych skutków zmian klimatu w skali regionalnej zaliczyć należy niekorzystne zmiany warunków hydrologicznych, zwiększenie częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych i katastrof (silne wiatry, incydentalne trąby powietrzne, wyładowania atmosferyczne, ulewne deszcze, wzrost okresów upalnych).

W związku z postępującymi zmianami klimatu nie można wykluczyć pojawienia się w przyszłości niekorzystnych skutków w postaci: wichur, ulewnych deszczy, mrozów, susz itp., które powodują duże szkody i ograniczenia w środowisku.

Rekomendowanymi kierunkami działań adaptacyjnych do zmian klimatu są:

- zwiększenie ochrony gleb przed ekstremalnymi warunkami pogodowymi (m.in. susze, powódzie) i erozją oraz oszacowanie możliwości upraw roślin ciepłolubnych (m.in. kukurydza, sorgo) w celu zwiększenia ilości pozyskiwanych wysokowydajnych pasz dla zwierząt,
- zwiększenie intensywności działań w kształtowaniu sieci osadniczej, uwzględniając przy tym zwiększenie obszarów zieleni i wodnych w ich planach rozwoju, zapewnienie przewietrzania miast oraz poprawę jakości powietrza,
- zabezpieczenie w wodę dobrej jakości, zwłaszcza mniejszych rzek, w czasie dłuższych okresów susz i niedoborów wody poprzez przygotowanie odpowiednich planów, programów i działań²⁴.

Zbyt niska pojemność retencyjna naturalnych oraz sztucznych zbiorników wpływa na brak ich skuteczności oraz ogranicza ich funkcjonowanie w sytuacjach nadmiaru lub deficytu wód powierzchniowych. Na takich obszarach istnieje zwiększone prawdopodobieństwo występowania podtopień i powodzi błyskawicznych wywołanych silnymi opadami, zalewających obszary. Wobec tego, w celu adaptacji do zmian klimatu i ograniczenia negatywnych skutków związanych z wystąpieniem ulewnych deszczy, czy roztopów po dużych opadach śniegu, a także dla zabezpieczenia przeciwpowodziowego należy zwiększać pojemność retencyjną zlewni, w tym m.in. poprzez budowanie zbiorników retencyjnych. Ponadto oprócz budowy zbiorników istotne jest w celu przeciwdziałania wystąpienia lokalnych podtopień zwiększenie ilości wody przetrzymywanej w korytach cieków i rowach melioracyjnych. Systematyczna konserwacja, modernizacja oraz budowa nowych urządzeń, a następnie ich właściwa eksploatacja ma wpływ na ograniczenie ich wystąpienia. Dalszy rozwój infrastruktury wodno – melioracyjnej na obszarze gminy, wpłynie na łagodzenie zagrożeń naturalnych.

Jednym z istotnych aspektów jest lokalne zachowanie istniejących, zwłaszcza niewielkich obszarów wodno-błotnych lub ich odtworzenie poprzez działania małej retencji. Polega to na gromadzeniu wody w niewielkich zbiornikach poprzez zatrzymywanie lub spowalnianie spływu wód, przy jednoczesnym zachowaniu i wspieraniu rozwoju krajobrazu naturalnego. Działania te mają na celu likwidację przyczyn i skutków pogorszenia naturalnych stosunków wodnych poprzez spowalnianie odpływu wody, minimalizację skutków suszy oraz przeciwdziałanie powodzi. Ponadto mała retencja wpływa na odtworzenie lub zachowanie istniejących obszarów wodno-błotnych m.in. poprzez

²⁴ <http://klimada.mos.gov.pl/>

wspieranie pro-środowiskowych metod retencjonowania wody tj. zachowanie naturalnych zbiorników retencyjnych, renaturyzacja siedlisk podmokłych, czy integracja działań różnych podmiotów pozwalająca na uzyskanie efektu ekologicznego.²⁵

Do rozwiązań w zakresie adaptacji do zmian klimatu należy również kształtowanie odpowiedniej struktury użytkowania terenu. Ważne jest podejmowanie prac dotyczących renaturyzacji koryt cieków, zmierzających do przywrócenia ich naturalnych charakterystyk, (również poprzez roboty hydrotechniczne i prace utrzymaniowe), ograniczenie nadmiernego zagrożenia erozją, poprzez m.in. wsiewki poplonowe, międzyplony ścierniskowe, czy zwiększanie powierzchni zalesionych, wprowadzanie zadrzewień, w tym na terenach zniszczonych, niewykorzystanych rolniczo, czy gruntach rolnych o niskiej przydatności dla rolnictwa i podatnych na degradację.

Zjawisko suszy powoduje przesuszenie gleby, obniżenie poziomu wód oraz zmniejszenie przepływu wody w rzekach i rowach melioracyjnych. W okresie wegetacji roślin może spowodować duże straty w rolnictwie. Realizując postanowienia ustawy prawo wodne, tworzone są specjalne plany przeciwdziałania skutkom suszy. Plany zawierają przede wszystkim analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych, propozycje budowy, rozbudowy lub przebudowy urządzeń wodnych, propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji oraz katalog działań służących ograniczeniu skutków suszy.

Zwiększenie możliwości zapobiegania ewentualnym zagrożeniom i reagowania na nie jest możliwe dzięki działalności straży pożarnej oraz odpowiedniego jej wyposażenia, umożliwiającego skuteczne prowadzenie akcji ratowniczych.

Gwałtowne i negatywne zjawiska wynikające ze zmian klimatu występują coraz częściej, dlatego coraz bardziej istotne jest przygotowanie gminy i jej infrastruktury na zmiany klimatu. Zaplanowane w Programie Ochrony Środowiska zadania mają na celu mitygację, adaptację do zmian klimatu oraz ograniczenie jego skutków

3.3.2 Działania edukacyjne w zakresie ochrony środowiska

Zgodnie z przepisem art. 77 z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 poz. 2556 ze zm.) problematykę ochrony środowiska uwzględnia się w podstawach programowych kształcenia ogólnego dla wszystkich typów szkół. Obowiązkiem tym ustawodawca objął również organizatorów kursów prowadzących do uzyskania kwalifikacji zawodowych i środki masowego przekazu, które są obowiązane kształtować pozytywny stosunek społeczeństwa do ochrony środowiska oraz popularyzować zasady tej ochrony w publikacjach i audycjach.

²⁵ <http://www.malaretencja.pl>

Konstytucyjnych podstaw dla realizacji edukacji ekologicznej należy upatrywać w zasadzie zrównoważonego rozwoju (art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polski z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. z 1997 r. nr 78 poz. 483) oraz w generalnym obowiązku każdego obywatela do dbałości o stan środowiska oraz odpowiedzialności za spowodowane przez siebie jego pogorszenie określone w art. 86 Konstytucji RP.

Proponowane zadania w zakresie edukacji ekologicznej to:

- edukacja lokalnej społeczności z zakresu efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii,
- prowadzenie kampanii informacyjno – promocyjnej w zakresie gospodarki niskoemisyjnej oraz wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej budynków,
- promowanie atrakcyjności transportu publicznego, pieszego i rowerowego,
- promowanie ochrony środowiska przyrodniczego na terenie gminy,
- działania zmierzające do różnicowania rolnictwa w kierunku rolnictwa ekologicznego,
- edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i negatywnych skutków promieniowania elektromagnetycznego,
- edukacja mieszkańców w zakresie racjonalnego korzystania z zasobów wodnych,
- prowadzenie akcji edukacyjno – informacyjnych w zakresie właściwego postępowania z odpadami oraz ograniczenia ich powstawania,
- edukacja mieszkańców w zakresie właściwego zachowania się w sytuacji wystąpienia nadzwyczajnego zagrożenia.

3.3.3 Nadzwyczajne zagrożenia środowiskowe

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska są pojęciem, które zostało zdefiniowane w art. 104 ust. 2 w byłej ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska jako zagrożenie spowodowane gwałtownym zdarzeniem, które nie jest klęską żywiołową, które może wywołać znaczne zniszczenie środowiska lub pogorszenie jego stanu, stwarzające powszechne niebezpieczeństwo dla ludzi i środowiska.

Obecnie pojęcie to nie jest definiowane, chociaż powszechnie w środowisku twierdzi się, że zastąpiło je pojęcie poważnej awarii, zdefiniowane w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 poz. 2556 ze zm.). Wobec powyższego rozumiane jest jako zdarzenie, np. emisja, pożar lub eksplozja, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, których dostanie się do środowiska, prowadzi do natychmiastowego powstania zagrożenia życia, zdrowia ludzi lub środowiska, a także powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Jako nadzwyczajne zagrożenie dla środowiska, a także poważną awarię, należy traktować zdarzenia takie jak: pęknięcie i rozszczelnienie instalacji rurociągów transportowych, wybuch, awarię zbiornika, katastrofę autocysterny lub cysterny kolejowej przewożącej substancję niebezpieczną, awarię obiektów hydrotechnicznych, itp.

Kolejnym aktem prawnym definiującym pojęcie nadzwyczajnych zagrożeń jest ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2022 poz. 2057), która definiuje nadzwyczajne zagrożenie jako zdarzenie inne niż pożar i klęska żywiołowa, wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody, stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, któremu zapobieżenie lub usunięcie skutków nie wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków. W świetle tej ustawy ochrona przeciwpożarowa polega m.in. na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem. Zdarzeniem miejscowym nazywane są skażenia obszaru substancjami radioaktywnymi, skażenia niebezpiecznymi substancjami chemicznymi, skażenia chemiczne i biologiczne w wyniku katastrof obiektów hydrotechnicznych.

Ewentualne poważne zdarzenia mogą również mieć miejsce podczas transportu drogowego i kolejowego substancji niebezpiecznych przez teren gminy, niewłaściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi, magazynowania substancji niebezpiecznych oraz zagrożenia pożarowego. W związku z powyższym, na terenie gminy potencjalne zagrożenia dotyczą zanieczyszczenia powietrza, gruntu oraz wody, co może stanowić poważne zagrożenia dla środowiska i życia ludzi.

Konieczne jest rozwijanie systemów ostrzegania mieszkańców, konserwacja urządzeń infrastruktury energetycznej, modernizacja i budowa infrastruktury uwzględniającej dynamiczne zmiany pogodowe.

3.3.4 Monitoring środowiska

Państwowy monitoring środowiska został powołany ustawą z dnia 10 lipca 1991 roku o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2023 poz. 824) w celu zapewnienia wiarygodnych informacji o stanie środowiska. Stanowi on system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz zbierania, analizowania, udostępniania wyników badań i oceny elementów środowiska. Jego celem jest systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa o:

- jakości elementów przyrodniczych, dotrzymany standardów jakości środowiska określonych przepisami oraz o obszarach występowania przekroczeń tych standardów,
- występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian, w tym powiązaniach przyczynowo skutkowych występujących pomiędzy emisjami i stanem elementów przyrodniczych.

Zakres zadań państwowego monitoringu środowiska jest określany w wieloletnich strategicznych programach PMŚ opracowywanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska i zatwierdzanych przez Ministra Klimatu oraz w wykonawczych programach PMŚ opracowywanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Obecnie obowiązujący Strategiczny Program PMŚ na lata 2020-2025 powstał na podstawie art. 4a ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 10 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska i obejmuje zadania wynikające z odrębnych ustaw, zobowiązań międzynarodowych oraz innych potrzeb wynikających ze strategii rozwoju, oraz innych programów i dokumentów programowych.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Przemęt na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030” wykorzystuje i będzie wykorzystywał informacje wytworzone w ramach PMŚ w celu monitorowania skuteczności działań i strategicznego planowania w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

Gmina współpracuje z Inspekcją Ochrony Środowiska dotyczącą lokalnych miejsc występowania zanieczyszczeń wód czy gruntu. Przekazywane wyniki przeprowadzanych badań, ich analiza i wyniki ocen są dostępne na stronie internetowej WIOŚ w Poznaniu. Informacje dotyczące stacji pomiarowych na terenie gminy Przemęt znajdują się w Programie Państwowego Monitoringu Środowiska dla Województwa Wielkopolskiego. Przekazywane dane i przeprowadzone na terenie gminy badania, ich analiza, wyniki ocen, prognoza są dostępne na stronach internetowych WIOŚ w Poznaniu i w siedzibie Inspektoratu.

Wyniki monitoringu publikowane są w wydawanych co roku raportach o stanie środowiska w województwie wielkopolskim oraz w rocznych ocenach jakości powietrza w województwie wielkopolskim.

4. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie

4.1 Kierunki interwencji, cele oraz zadania wynikające z oceny stanu środowiska

Na podstawie diagnozy stanu istniejącego oraz zagrożeń środowiska przyrodniczego gminy Przemęt, zachowując spójność z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na szczeblu krajowym, wojewódzkim oraz powiatowym, dla każdego z obszarów interwencji określono kierunki interwencji oraz wyznaczono cele i zadania do realizacji.

W ramach poszczególnych obszarów interwencji wyznaczono cele operacyjne i działania ekologiczne, które zostały zaprezentowane w formie tabelarycznej. Harmonogram rzeczowo-finansowy, zaplanowanych w przedmiotowym dokumencie zadań został przedstawiony, zgodnie z Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska (MŚ, Warszawa, 2 września 2015 r.)

Zaplanowane zadania mają na celu poprawę jakości środowiska na terenie gminy Przemęt. Ich realizacja nie wpłynie negatywnie na obszary chronione w tym Obszary Natura 2000. Zarówno na etapie realizacji, jak i eksploatacji planowanej do utworzenia infrastruktury nie będą podejmowane działania, których skutkiem byłoby naruszenie katalogu czynności zabronionych w odniesieniu do poszczególnych form ochrony przyrody, występujących na tym obszarze. Zadania nie wpłyną w sposób znaczący na populację siedlisk i gatunków chronionych. Realizacja Programu Ochrony Środowiska nie wpłynie negatywnie na realizację celów ochrony obszarów chronionych. Przedsięwzięcia prowadzone będą na terenach głównie zurbanizowanych. Spodziewane są jedynie krótkoterminowe oddziaływania lub uciążliwości związane z prowadzonymi robotami budowlanymi, które ustaną po ich zakończeniu.

Należy zaznaczyć, że podmioty realizujące poszczególne działania powinny każdorazowo rozpatrywać kwestie ich wpływu na środowisko na kolejnych etapach procesu planistycznego i inwestycyjnego, po doprecyzowaniu lokalizacji, rodzaju i zakresu danego przedsięwzięcia, wpisującego się w założenia niniejszego dokumentu.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZEMĘT NA LATA 2023 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Tabela 30. Cele i kierunki interwencji oraz zadania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Przemęt na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa ²⁶	Wartość docelowa				
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń powietrza lub niedopuszczenie do pogorszenia się stanu powietrza na terenie gminy	Liczba wymienionych indywidualnych systemów (szt.) Źródło: Urząd Gminy Przemęt		250	Zmniejszenie emisji CO ₂ oraz zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej	Wymiana/modernizacja systemów grzewczych	Gmina Przemęt	Brak środków finansowych
		Liczba oprav rozbudowanych i poddanych modernizacji oprav oświetlenia ulicznego Źródło: Urząd Gminy Przemęt		70		Realizacja porozumienia z WFOŚiGW w Poznaniu ws. programu Czyste Powietrze	WFOŚiGW	Brak zainteresowanych mieszkańców
		Stężeniu pyłów zawieszonych PM2,5 oraz PM10 Źródło: www.naszepowietrze.pl		brak przekroczeń		Modernizacja i rozbudowa oświetlenia drogowego	Gmina Przemęt	Brak środków finansowych
		Długość nowo wybudowanych ścieżek rowerowych (m) Źródło: Urząd Gminy Przemęt		11 827		Prowadzenie monitoringu powietrza z zainstalowanego czujnika jakości powietrza	Gmina Przemęt	Brak możliwości wykonania zadania
						Budowa ścieżek rowerowych Błotnica-Radomierz, Błotnica – Starkowo, Przemęt – Barchlin, Mochy – Wieleń, Radomierz – Olejnica	Gmina Przemęt	Brak możliwości wykonania zadania
ZAGROŻENIA HAŁASEM	Zmniejszenie emisji hałasu lub niedopuszczenie do pogorszenia się klimatu akustycznego na terenie gminy	Liczba miejscowości, w których wybudowanego drogi (szt.) Źródło: Urząd Gminy Przemęt		6	Ograniczenie oddziaływania hałasu oraz edukacja ekologiczna mająca na celu propagowanie zachowań służących poprawie klimatu akustycznego	Budowa drogi ul. Hubowej w Mochach, ul. Leśnej i Wąskiej w Perkowie, ul. Ogrodowej w Popowie Starym, ul. Akacyjowej w Buczu ul. Lipowe i ul. Podgórznej w Mochach ul. Szkolna i plac przed szkołą w Przemęcie	Gmina Przemęt	Brak środków finansowych

²⁶ Dla wskaźników, które dotyczą wzrostu w odniesieniu do zaplanowanego do realizacji zadania nie oszacowano wartości bazowej

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZEMĘT NA LATA 2023 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa ²⁶	Wartość docelowa				
		Liczba przeprowadzonych akcji (szt.) Źródło: Urząd Gminy Przemęt		>1		Akcje edukacyjne na temat zagrożeń akustycznych	Gmina Przemęt	Brak zainteresowanych mieszkańców
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	Ochrona przed negatywnym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych	Liczba instalacji fotowoltaicznych objętych wykazem (szt.) Źródło: Urząd Gminy Przemęt		>1	Ograniczenie możliwości wystąpienia negatywnego oddziaływania pola elektromagnetycznego	Prowadzenie wykazu instalacji fotowoltaicznych na podstawie wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	Gmina Przemęt	Brak środków finansowych
GOSPODAROWANIE WODAMI	Niedopuszczenie do pogorszenia jakości wód	Długość rowów melioracyjnych, w ramach których wykonano prace konserwacyjne (km) Źródło: Urząd Gminy Przemęt		>1	Poprawa stanu wód powierzchniowych	Konserwacja rowów melioracyjnych	Spółka Wodna Melioracji Nizin Obrzańskich, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	Brak środków finansowych
		Liczba zmodernizowanych SUW (szt.) Źródło: Urząd Gminy Przemęt		1	Wsparcie systemu zaopatrzenia w wodę	Modernizacja stacji uzdatniania wody	Gmina Przemęt	Brak środków finansowych
GOSPODARKA WODNO - ŚCIEKOWA	Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa	Liczba zakupionych i zamontowanych przydomowych oczyszczalni ścieków (szt.) Źródło: Urząd Gminy Przemęt	120	>120	Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodnej i kanalizacyjnej	Zakup i montaż przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Przemęt	Brak zainteresowanych mieszkańców
		Liczba nowych przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (szt.) Źródło: GUS	wodociąg: 2 865 kanalizacja: 2 310	wodociąg: >2 865 kanalizacja: >2 310		Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w miejscowości Siekówko i Przemęt oraz wodociągu Olejnica – Osłonin.	Przemęckie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.	Brak środków finansowych
		Liczba nowych przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (szt.) Źródło: GUS	kanalizacja: 2 310	kanalizacja: >2 310		Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Siekówko, i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Przemęcie	Gmina Przemęt i Przemęckie Przedsiębiorstwo Komunalne spółka z o.o.	Brak możliwości przeprowadzenia zadania
		Liczba rozbudowanych oczyszczalni ścieków (szt.) Źródło: Urząd Gminy Przemęt		1				

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZEMĘT NA LATA 2023 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa ²⁶	Wartość docelowa				
		Brak przekroczeń stężeń zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych z oczyszczalni Źródło: Sprawozdanie z realizacji AKPOSK		-		Badanie jakości ścieków oczyszczonych w oczyszczalniach zgodnie z udzielonymi pozwoleniami wodnoprawnymi i obowiązującymi przepisami	Przemęckie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.	Brak środków finansowych
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami	Stopień objęcia systemem gospodarowania odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zamieszkałych (%) Źródło: Urząd Gminy Przemęt	100,00%	100,00%	Selektywne zbieranie odpadów	Odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych powstałych i zebranych w gospodarstwach domowych	Związek Międzygminny Obrą	Brak środków finansowych
		Ilość usuniętych wyrobów azbestowych (Mg) Źródło: Baza azbestowa	2 933 251	<2 933 251	Usuwanie wyrobów azbestowych	Demontaż, odbiór i utylizacja wyrobów zawierających azbest	Związek Międzygminny Obrą	Brak możliwości przeprowadzenia zadania
ZASOBY PRZYRODNICZE	Ochrona zasobów przyrodniczych, wzrost bioróżnorodności, prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej	Liczba nasadzeń (szt.) Źródło: Urząd Gminy Przemęt		>1	Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących	Rewaloryzacja terenów zieleni i nasadzenia roślin	Gmina Przemęt	Brak środków finansowych
		Liczba akcji promocyjnych (szt.) Źródło: Urząd Gminy Przemęt		>1	Wzrost świadomości społeczeństwa	Prowadzenie akcji promocyjnych	Gmina Przemęt	Brak zainteresowanych mieszkańców
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	Ograniczenie możliwości wystąpienia poważnych awarii i minimalizacja ich ewentualnych negatywnych skutków	Liczba doposażonych jednostek OSP (szt.) Źródło: Urząd Gminy Przemęt		>1	Wsparcie jednostek odpowiedzialnych za poziom bezpieczeństwa	Doposażenie jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej	Gmina Przemęt	Brak środków finansowych

Źródło: Opracowanie własne

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZEMĘT NA LATA 2023 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Tabela 31. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]									Źródła finansowania
			2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Razem	
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Wymiana/modernizacja systemów grzewczych	Gmina Przemęt	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	8 000 000,00	Budżet Gminy Przemęt
	Realizacja porozumienia z WFOŚiGW w Poznaniu ws. programu Czyste Powietrze	WFOŚiGW	WFOŚiGW Program „Czyste Powietrze
	Modernizacja i rozbudowa oświetlenia drogowego	Gmina Przemęt	270 000,00	150 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	1 020 000,00	Budżet Gminy Przemęt
	Prowadzenie monitoringu powietrza z zainstalowanego czujnika jakości powietrza	Gmina Przemęt	Budżet Gminy Przemęt
	Budowa ścieżek rowerowych Błotnica-Radomierz, Błotnica – Starkowo, Przemęt – Barchlin, Mochy – Wieleń, Radomierz – Olejница	Gmina Przemęt	1 112 000,00	5 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	12 112 000,00	Budżet Gminy Przemęt i program Polski Ład

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZEMĘT NA LATA 2023 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]									Źródła finansowania
			2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Razem	
ZAGROŻENIA HAŁASEM	Budowa drogi ul. Hubowej w Mochach, ul. Leśnej i Wąskiej w Perkowie, ul. Ogrodowej w Popowie Starym, ul. Akacyjowej w Buczu ul. Lipowe i ul. Podgórznej w Mochach ul. Szkolna i plac przed szkołą w Przemęcie.	Gmina Przemęt	4 700 000,00	3 000 000,00	3 000 000,00	3 000 000,00	3 000 000,00	3 000 000,00	3 000 000,00	3 000 000,00	25 700 000,00	Budżet Gminy Przemęt i program Polski Ład i Budowa dróg Lokalnych
	Akcje edukacyjne na temat zagrożeń akustycznych	Gmina Przemęt	Budżet Gminy Przemęt
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	Prowadzenie wykazu instalacji fotowoltaicznych na podstawie wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	Gmina Przemęt	Budżet Gminy Przemęt
GOSPODAROWANIE WODAMI	Konserwacja rowów melioracyjnych	Spółka Wodna Melioracji Nizin Obrzańskich, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	306 000,00	60 000,00	60 000,00	60 000,00	60 000,00	60 000,00	60 000,00	726 000,00	Budżet Gminy Przemęt, Spółka Wodna Melioracji Nizin Obrzańskich, Państwowe Gospodarstwo Wodne	

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZEMĘT NA LATA 2023 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]									Źródła finansowania
			2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Razem	
	Modernizacja stacji uzdatniania wody	Gmina Przemęt	.	.	5 000 000,00	2 000 000,00	7 000 000,00	Budżet Gminy Przemęt lub dotacje z WRPO lub PROW
GOSPODARKA WODNO - ŚCIEKOWA	Zakup i montaż przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Przemęt	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	80 000,00	Budżet Gminy Przemęt,
	Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w miejscowości Siekówko i Przemęt oraz wodociągu Olejnica – Osłonin..	Przemęckie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.	1 674 333,49	1 176 027,99	1 000 000,00	700 000,00	4 550 361,48	Budżet Gminy Przemęt
	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Siekówko, i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Przemęcie	Gmina Przemęt i Przemęckie Przedsiębiorstwo Komunalne spółka z o. o	4 300 000,00	7 100 000,00	10 000 000,00	15 000 000,00	10 000 000,00	.	.	.	46 400 000,00	Budżet Gminy Przemęt, pożyczka z NFOŚ, dotacje z WRPO lub PROW
	Badanie jakości ścieków oczyszczonych w oczyszczalniach zgodnie z udzielonymi pozwoleniami wodno-prawnymi i obowiązującymi przepisami	Przemęckie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.					400 000,00					400 000,00

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZEMĘT NA LATA 2023 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]									Źródła finansowania
			2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Razem	
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	Odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych powstałych i zebranych w gospodarstwach domowych	Związek Międzygminny Obrą	Związek Międzygminny Obrą
	Demontaż, odbiór i utylizacja wyrobów zawierających azbest	Związek Międzygminny Obrą	Związek Międzygminny Obrą, dotacje z WFOŚiGW
ZASOBY PRZYRODNICZE	Rewaloryzacja terenów zieleni i nasadzenia roślin	Gmina Przemęt	Budżet Gminy Przemęt
	Prowadzenie akcji promocyjnych	Gmina Przemęt	Budżet Gminy Przemęt
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	Doposażenie jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej	Gmina Przemęt	Budżet Gminy Przemęt

Źródło: Opracowanie własne

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZEMĘT NA LATA 2023 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Tabela 32. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
1.	OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Prowadzenie systemu monitoringu powietrza oraz kontrola dotrzymania standardów emisyjnych	GIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-
2.	ZAGROŻENIA HAŁASEM	Prowadzenie monitoringu poziomu hałasu w środowisku	GIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-
3.	POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	Prowadzenie monitoring natężenia pól elektromagnetycznych	GIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-
4.	GOSPODAROWANIE WODAMI	Prowadzenie monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych	GIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-
5.	GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	Kontrola pozwoleń wodno-prawnych	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Środki własne jednostek realizujących	-
6.	ZASOBY GEOLOGICZNE	Kontrola i ograniczenie nielegalnej eksploatacji kopalni	Okręgowy Urząd Górniczy (OUG)	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, Środki własne OUG	-
7.	GLEBY	Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb, zwłaszcza środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi	Urząd Marszałkowski, Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza, Właściciele gospodarstw rolnych	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Środki własne jednostek realizujących	-
8.	GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	Prowadzenie i monitorowanie bazy danych azbestu i PCB	Urząd Marszałkowski	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, fundusze zewnętrzne	-
9.	ZASOBY PRZYRODNICZE	Monitorowanie i kontrolowanie podmiotów korzystających ze środowiska	GIOŚ, RDOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-
10.	ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	Prowadzenie kontroli na terenach zakładów przemysłowych	GIOŚ, Powiatowa Państwowa Straż Pożarna	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-

Źródło: Opracowanie własne

4.2 Instrumenty realizacji programu

Ochrona środowiska przyrodniczego realizowana jest na mocy wielu ustaw, wśród których najważniejsze to Prawo ochrony środowiska, Prawo wodne, Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, Ustawa o ochronie przyrody, Ustawa o odpadach, Prawo geologiczne i górnicze i Prawo budowlane. Instrumenty realizacji programu ochrony środowiska wynikające z zapisów ustawowych można podzielić na: prawne, finansowe, społeczne, polityczne i strukturalne.

Do najważniejszych instrumentów politycznych należy: „Polityka energetyczna Polski do 2030 roku”, „Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej”, „Program ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego do roku 2030” oraz „Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku”.

Wśród instrumentów prawnych wyróżnić można:

- pozwolenie wodnoprawne,
- decyzję o emisji do powietrza,
- decyzję dotyczącą hałasu,
- decyzję o wykonaniu oceny oddziaływania na środowisko,
- decyzję dotyczącą gospodarowania odpadami.

Do instrumentów finansowych należy m.in.: opłata za gospodarcze korzystanie ze środowiska czy administracyjna kara pieniężna. Źródłami pozyskiwania środków na finansowanie zadań związanych z ochroną środowiska są także:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- emisja obligacji komunalnych,
- budżet gminy,
- budżet powiatu,
- kredyty bankowe,
- fundusze unijne (strukturalne, programy pomocowo-operacyjne, pozostałe instrumenty finansowe unijne wspomagające ochronę środowiska np. Program LIFE).

Z kolei instrumenty społeczne można podzielić na dwie zasadnicze grupy:

- wewnętrzne, czyli dotyczące działań samorządów i realizowane poprzez działania edukacyjne,
- zewnętrzne – polegające na budowaniu komunikacji społecznej (konsultacje, debaty publiczne, kampanie edukacyjne).

Do instrumentów strukturalnych należą przede wszystkim strategie i programy wdrożeniowe oraz systemy zarządzania środowiskowego.

5. System realizacji programu ochrony środowiska

5.1 Zarządzanie ochroną środowiska w gminie

Sprawna i skuteczna realizacja planowanych zadań w zakresie ochrony środowiska na terenie gminy Przemęt umożliwi osiągnięcie założonych celów, określonych w ramach kilku istotnych obszarów interwencji. W związku z tym Gmina musi jednocześnie dysponować zasobami finansowymi, organizacyjnymi oraz infrastrukturalnymi.

ZASOBY FINANSOWE

Realizacja zadań Programu wymaga zabezpieczenia oraz uzyskania środków budżetowych i pozabudżetowych. Wdrażanie Programu powinno być możliwe między innymi dzięki stworzeniu sprawnego systemu finansowania ochrony środowiska, w którym podstawowymi źródłami finansowania są fundusze zewnętrzne, środki własne inwestorów oraz budżet gminy.

Realizacja przedsięwzięć dotyczących ochrony środowiska może być wspierana za pomocą funduszy zewnętrznych pozyskiwanych w formie dotacji bezzwrotnej lub preferencyjnej pożyczki. Źródłem finansowania inwestycji z zakresu infrastruktury przyczyniającej się do ochrony środowiska, mogą być fundusze Unii Europejskiej, WFOŚiGW, NFOŚiGW, Banku Ochrony Środowiska S.A. oraz Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych.

ZASOBY ORGANIZACYJNE

Realizacja planowanych inwestycji, oprócz zabezpieczenia odpowiedniego finansowania, wymaga również właściwej organizacji wewnętrznej. Ponadto problem ochrony środowiska odgrywa kluczową rolę na etapie opracowywania dokumentów planistycznych. Cele i zadania w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska ujmowane są w opracowywanych planach i strategiach Gminy. Cele zawarte w tych dokumentach są sukcesywnie realizowane przez pracowników Urzędu Gminy Przemęt oraz przez przedsiębiorców i inne zobowiązane jednostki, w szczególności w zakresie edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży oraz rozbudowy i modernizacji infrastruktury technicznej.

ZASOBY INFRASTRUKTURALNE

Zadania planowane do realizacji w ramach poszczególnych priorytetów i celów zostały określone z uwzględnieniem obecnych zasobów infrastrukturalnych Gminy oraz realnych możliwości ich potencjalnej rozbudowy.

Analizując możliwość wdrożenia przedstawionych rozwiązań na podstawie uwarunkowań dotyczących istniejącej infrastruktury, organizacji i zarządzania ochroną środowiska oraz sytuacji

finansowej Gminy stwierdzono, że wszystkie zaproponowane przedsięwzięcia są możliwe do zrealizowania, przy uwzględnieniu następujących warunków:

- etapowość wdrażania przewidzianych do realizacji zadań,
- powołanie zespołu, którego zadaniem będzie nadzór nad wdrażaniem, realizacją oraz monitoringiem funkcjonowania programu,
- pozyskanie dodatkowych środków finansowych na realizację przewidzianych w programie zadań inwestycyjnych i pozainwestycyjnych.

Pomimo, że Gmina Przemęt posiada zasoby, to sprawną i skuteczną realizację planowanych zadań mogą uniemożliwić następujące czynniki:

- zmiana uwarunkowań prawnych, mających wpływ na zmianę zakresu obowiązków dla władz Gminy oraz mających wpływ na jego sytuację finansową,
- niewłaściwe zarządzanie wdrażaniem Programu, monitorowanie efektów, brak korekt i uprzedzania ewentualnych zagrożeń,
- brak koordynacji pomiędzy gminami, a także brak współpracy ponadregionalnej w zakresie niektórych działań,
- wystąpienie nagłych, nieprzewidzianych awarii lub klęsk, które spowodują konieczność innego rozdysonowania środków finansowych.

PODMIOTY REALIZUJĄCE ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Z punktu realizacji założeń POŚ oraz poszczególnych zadań, które zostały w nim zawarte, w jego realizację i poprawę stanu środowiska zaangażowane powinny być:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu POŚ: Gmina Przemęt,
- podmioty realizujące zadania POŚ: Gmina Przemęt, WFOŚiGW, Przemęckie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.
- podmioty monitorujące zadania i kontrolujące przebieg realizacji i efekty POŚ: GIOŚ, PWIS, Urząd Marszałkowski, RDOŚ, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Okręgowy Urząd Górniczy (OUG), Urząd Marszałkowski, Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza, Właściciele gospodarstw rolnych, Powiatowa Państwowa Straż Pożarna,
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty POŚ na podstawie 2-letnich raportów z realizacji: Gmina Przemęt, Starostwo Powiatowe w Wolsztynie.

Ponadto, określono również obowiązki dla podmiotów korzystających ze środowiska w celu ograniczenia ich negatywnego oddziaływania na poszczególne elementy środowiska. Bardzo istotną

rolę w realizacji Programu odgrywają mieszkańcy. W związku z tym również do tej grupy społeczeństwa kierowane są zadania.

5.2 Monitoring programu ochrony środowiska

Zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 poz. 2556 ze zm.), organ wykonawczy gminy jest zobowiązany sporządzać, co dwa lata raporty z wykonania programów ochrony środowiska, które przedstawia na posiedzeniach rady gminy, a następnie przekazuje organowi wykonawczemu powiatu. Wskazane jest, by ewentualne korekty programu ochrony środowiska były wprowadzane w drodze uchwały.

Pierwszy raport z wykonania przedmiotowego „Programu Ochrony Środowiska dla gminy Przemęt na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030” powinien zostać przygotowany z lat 2023-2024 następny z lat 2025-2026, itd.

W związku z powyższym, podstawowe działania mające na celu kontrolę wdrażania programu obejmują sporządzanie, co dwa lata raportu oceniającego postęp wdrażania tegoż programu, którego przykładowa formuła powinna zawierać:

- ocenę efektywności wykonania zadań,
- ocenę aktualności zidentyfikowanych problemów ekologicznych oraz adekwatności podjętych działań,
- ocenę stopnia realizacji Programu w odniesieniu do stopnia realizacji założonych działań i przyjętych celów,
- ocenę rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- ocenę przyczyn ewentualnych rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- ocenę niezbędnych modyfikacji programu.

Nadzór i kontrola przebiegu realizacji i efektów wdrażania programu prowadzona będzie przez:

- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu,
- Wojewódzką i Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną,
- Radę Gminy Przemęt.

Tabela 33. Propozycje wskaźników monitorowania celów

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Wskaźnik monitorowania celu
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa ²⁷	Wartość docelowa	
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń powietrza lub niedopuszczenie do pogorszenia się stanu powietrza na terenie gminy	Liczba wymienionych indywidualnych systemów (szt.) Źródło: Urząd Gminy Przemęt		250	Zmniejszenie zanieczyszczeń wprowadzonych do powietrza
		Liczba oprav rozbudowanych i poddanych modernizacji oprav oświetlenia ulicznego Źródło: Urząd Gminy Przemęt		70	
		Stężeniu pyłów zawieszonych PM2,5 oraz PM10 Źródło: www.naszepowietrze.pl		brak przekroczeń	
		Długość nowo wybudowanych ścieżek rowerowych (m) Źródło: Urząd Gminy Przemęt		11 827	
ZAGROŻENIA HAŁASEM	Zmniejszenie emisji hałasu lub niedopuszczenie do pogorszenia się klimatu akustycznego na terenie gminy	Liczba miejscowości, w których wybudowanego drogi (szt.) Źródło: Urząd Gminy Przemęt		6	wyniki przeprowadzonych badań hałasu
		Liczba przeprowadzonych akcji (szt.) Źródło: Urząd Gminy Przemęt		>1	
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	Ochrona przed negatywnym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych	Liczba instalacji fotowoltaicznych objętych wykazem (szt.) Źródło: Urząd Gminy Przemęt		>1	wyniki przeprowadzonych pomiarów natężenia pola elektromagnetycznego
GOSPODAROWANIE WODAMI	Niedopuszczenie do pogorszenia jakości wód	Długość rowów melioracyjnych, w ramach których wykonano prace konserwacyjne (km) Źródło: Urząd Gminy Przemęt		>1	Jakość/stan JCWP i JCWPd znajdujących się na terenie gminy
		Liczba zmodernizowanych SUW (szt.) Źródło: Urząd Gminy Przemęt		1	
GOSPODARKA WODNO - ŚCIEKOWA	Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa	Liczba zakupionych i zamontowanych przydomowych oczyszczalni ścieków (szt.) Źródło: Urząd Gminy Przemęt	120	>120	Wartość ładunków zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu

²⁷ Dla wskaźników, które dotyczą wzrostu w odniesieniu do zaplanowanego do realizacji zadania nie oszacowano wartości bazowej

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZEMĘT NA LATA 2023 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Wskaźnik monitorowania celu
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa ²⁷	Wartość docelowa	
		Liczba nowych przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (szt.) Źródło: GUS	wodociąg: 2 865 kanalizacja: 2 310	wodociąg: >2 865 kanalizacja: >2 310	Stopień wyposażenia mieszkańców w kanalizację sanitarną Stopień wyposażenia mieszkańców w wodociąg
		Liczba rozbudowanych oczyszczalni ścieków (szt.) Źródło: Urząd Gminy Przemęt		1	
		Brak przekroczeń stężeń zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych z oczyszczalni Źródło: Sprawozdanie z realizacji KPOŚK		-	
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami	Stopień objęcia systemem gospodarowania odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zamieszkałych (%) Źródło: Urząd Gminy Przemęt	100,00%	100,00%	Ilość odpadów ogółem wytworzonych w ciągu roku Ilość odpadów selektywnie zebranych z terenu gminy
		Ilość usuniętych wyrobów azbestowych (Mg) Źródło: Baza azbestowa	2 933 251	<2 933 251	% poziomy recyklingu Ilość wyrobów azbestowych na terenie gminy
ZASOBY PRZYRODNICZE	Ochrona zasobów przyrodniczych, wzrost bioróżnorodności, prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej	Liczba nasadzeń (szt.) Źródło: Urząd Gminy Przemęt		>1	Powierzchnia obszarów leśnych na terenie gminy
		Liczba akcji promocyjnych (szt.) Źródło: Urząd Gminy Przemęt		>1	Liczba form ochrony przyrody na terenie gminy
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	Ograniczenie możliwości wystąpienia poważnych awarii i minimalizacja ich ewentualnych negatywnych skutków	Liczba doposażonych jednostek OSP (szt.) Źródło: Urząd Gminy Przemęt		>1	Liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii na terenie gminy

Źródło: Opracowanie własne

6. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi

W niniejszej tabeli została opisana zgodność z dokumentami strategicznymi i programowymi. Przedstawiono akty prawne przyjmujące dane dokumenty czy programy, wyznaczone w nich kierunki działań/ działania odnoszące się do ochrony środowiska oraz wykazana została zgodność Programu ochrony środowiska dla Gminy Przemęt z tymi dokumentami/programami poprzez przedstawienie celów środowiskowych/ kierunków działań, które są spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym, czy programie.

Tabela 34. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Przemęt na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Agenda na rzecz zrównoważonego rozwój 2030	Rezolucja przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne w dniu 25 września 2015 r.	<p>Cel 3: Zapewnienie wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowego życia oraz promowanie dobrobytu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — znaczące obniżenie liczby zgonów i chorób spowodowanych przez niebezpieczne substancje chemiczne oraz zanieczyszczenie i skażenie powietrza, wody i gleby; <p>Cel 6: Zapewnienie wszystkim ludziom dostępu do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> — poprawienie jakości wody poprzez redukcję zanieczyszczeń, likwidowanie wysypisk śmieci, ograniczenie stosowania szkodliwych substancji chemicznych i innych szkodliwych materiałów; zmniejszenie o połowę ilości nieoczyszczonych ścieków oraz znaczące podniesienie poziomu recyklingu i bezpiecznego ponownego użytkowania materiałów w skali globalnej; <p>Cel 7: Zapewnienie wszystkim dostępu do źródeł stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie:</p> <ul style="list-style-type: none"> — znaczące zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii; <p>Cel 13: Podjęcie pilnych działań w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom;</p> <ul style="list-style-type: none"> — Cel 15: Ochrona, przywracanie oraz promowanie zrównoważonego użytkowania ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczanie pustoszenia, powstrzymanie i odwracanie procesu degradacji gleby oraz powstrzymywanie utraty różnorodności biologicznej. 	<p>Cel: Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń powietrza lub niedopuszczenie do pogorszenia się stanu powietrza na terenie gminy</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂, — Kierunek interwencji: zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej. <p>Cel: Niedopuszczenie do pogorszenia jakości wód</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa stanu wód powierzchniowych, — Kierunek interwencji: Wsparcie systemu zaopatrzenia w wodę, <p>Cel: Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodnej i kanalizacyjnej. <p>Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Selekttywne zbieranie odpadów, — Kierunek interwencji: Usuwanie wyrobów azbestowych, <p>Cel: Ochrona zasobów przyrodniczych, wzrost bioróżnorodności, prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących, — Kierunek interwencji: Wzrost świadomości społeczeństwa.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZEMĘT NA LATA 2023 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Przemęt na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Europejska Konwencja Krajobrazowa	Sporządzona we Florencji z dnia 20 października 2000 r. (Dz.U. 2006 nr 14 poz. 98)	Celami niniejszej konwencji są: promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu, a także organizowanie współpracy europejskiej w zakresie zagadnień dotyczących krajobrazu	Cel: Ochrona zasobów przyrodniczych, wzrost bioróżnorodności, prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej — Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących, — Kierunek interwencji: Wzrost świadomości społeczeństwa.
Strategia na rzecz bioróżnorodności	Rezolucja przyjęta przez Parlament Europejski dnia 8 czerwca 2021 r.	Celem strategii jest odbudowa bioróżnorodności w Europie do 2030 r. poprzez zastosowanie konkretnych działań i wypełnienie zobowiązań.	Cel: Ochrona zasobów przyrodniczych, wzrost bioróżnorodności, prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej — Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących, — Kierunek interwencji: Wzrost świadomości społeczeństwa.
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności	Uchwała nr 16 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2013 r.	Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska — Kierunek interwencji – Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne, — Kierunek interwencji – Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych, — Kierunek interwencji – Zwiększenie poziomu ochrony środowiska.	Cel: Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń powietrza lub nie dopuszczenie do pogorszenia się stanu powietrza na terenie gminy — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO ₂ oraz zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej.
Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020)	W dniu 29.10.2013 r. Rada Ministrów przyjęła Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, tzw.SPA2020.	Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska — Kierunek działań 1.4 – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu: Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich — Kierunek działań 2.2 – organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu	Cel: Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń powietrza lub nie dopuszczenie do pogorszenia się stanu powietrza na terenie gminy — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO ₂ oraz zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej, Cel: Ochrona zasobów przyrodniczych, wzrost bioróżnorodności, prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej — Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących,

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZEMĘT NA LATA 2023 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Przemęt na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		<p>Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu;</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek działań 4.1 – monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie) <p>Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek działań 6.1 – zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu 	<ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Wzrost świadomości społeczeństwa. <p>Cel: Ograniczenie możliwości wystąpienia poważnych awarii i minimalizacja ich ewentualnych negatywnych skutków</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Wsparcie jednostek odpowiedzialnych za poziom bezpieczeństwa.
Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030	Konkluzje Rady Europejskiej z dn. 23-24 października 2014 r.	<p>Cel: Ograniczenie o co najmniej 40% emisji gazów cieplarnianych względem roku 1990</p> <p>Cel: Zapewnienie co najmniej 32% udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii</p> <p>Cel: Poprawa efektywności energetycznej o co najmniej 32,5%</p>	<p>Cel: Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń powietrza lub niedopuszczenie do pogorszenia się stanu powietrza na terenie gminy</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂ oraz zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej.
Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej	Uchwała nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r. w sprawie przyjęcia „Polityki ekologicznej państwa 2030 - strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej” (M.P. z 2019 r. poz. 794)	<p>Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód — Kierunek interwencji: Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania — Kierunek interwencji: Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb — Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej 	<p>Cel: Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń powietrza lub niedopuszczenie do pogorszenia się stanu powietrza na terenie gminy</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂ oraz zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej, <p>Cel: Niedopuszczenie do pogorszenia jakości wód</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa stanu wód powierzchniowych, — Kierunek interwencji: Wsparcie systemu zaopatrzenia w wodę, <p>Cel: Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodnej i kanalizacyjnej. <p>Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami</p>

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZEMĘT NA LATA 2023 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Przemęt na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		<p>Cel szczegółowy: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu — Kierunek interwencji: Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym <p>Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zmianom klimatu — Kierunek interwencji: Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych <p>Cel szczegółowy: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji <p>Cel szczegółowy: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania. 	<ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Selektywne zbieranie odpadów, — Kierunek interwencji: Usuwanie wyrobów azbestowych, <p>Cel: Ochrona zasobów przyrodniczych, wzrost bioróżnorodności, prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących, — Kierunek interwencji: Wzrost świadomości społeczeństwa. <p>Cel: Ograniczenie możliwości wystąpienia poważnych awarii i minimalizacja ich ewentualnych negatywnych skutków</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Wsparcie jednostek odpowiedzialnych za poziom bezpieczeństwa.
Polityka energetyczna Polski do 2040 roku	Uchwała nr 22/2021 (Obwieszczenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 marca 2021 r. w sprawie polityki energetycznej państwa do 2040 r. M.P. z 2021 r. poz. 264)	<p>Cel szczegółowy: Optymalne wykorzystanie własnych surowców energetycznych;</p> <p>Cel szczegółowy: Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej;</p> <p>Cel szczegółowy: Rozwój odnawialnych źródeł energii;</p> <p>Cel szczegółowy: Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji;</p> <p>Cel szczegółowy: Poprawa efektywności energetycznej.</p>	<p>Cel: Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń powietrza lub niedopuszczenie do pogorszenia się stanu powietrza na terenie gminy</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂ oraz zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZEMĘT NA LATA 2023 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Przemęt na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2030	Uchwała Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 roku (M.P. 2019 poz. 1060)	<p>Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym</p> <p>Kierunek interwencji 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów</p>	<p>Cel: Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń powietrza lub niedopuszczenie do pogorszenia się stanu powietrza na terenie gminy</p> <p>— Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂ oraz zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej.</p> <p>Cel: Zmniejszenie emisji hałasu lub niedopuszczenie do pogorszenia się klimatu akustycznego na terenie gminy</p> <p>— Kierunek interwencji: Ograniczenie oddziaływania hałasu oraz edukacja ekologiczna mająca na celu propagowanie zachowań służących poprawie klimatu akustycznego.</p>
Strategia rozwoju kapitału ludzkiego 2030	Uchwała Rady Ministrów nr 184/2020 z dnia 14 grudnia 2020 r. (M.P. 2020 poz. 1060)	<p>Ce szczegółowy: Poprawa zdrowia obywateli oraz systemu opieki zdrowotnej</p>	<p>Cel: Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń powietrza lub niedopuszczenie do pogorszenia się stanu powietrza na terenie gminy</p> <p>— Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂ oraz zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej.</p>
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030	Uchwała nr 123 Rady Ministrów z dnia 15 października 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 1150)	<p>Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska</p> <p>— Kierunek interwencji: II.4. Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska</p> <p>Kierunek interwencji: II.5. Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom</p>	<p>Cel: Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń powietrza lub niedopuszczenie do pogorszenia się stanu powietrza na terenie gminy</p> <p>— Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂ oraz zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej.</p> <p>Cel: Zmniejszenie emisji hałasu lub niedopuszczenie do pogorszenia się klimatu akustycznego na terenie gminy</p> <p>— Kierunek interwencji: Ograniczenie oddziaływania hałasu oraz edukacja ekologiczna mająca na celu propagowanie zachowań służących poprawie klimatu akustycznego.</p> <p>Cel: Niedopuszczenie do pogorszenia jakości wód</p> <p>— Kierunek interwencji: Poprawa stanu wód powierzchniowych,</p> <p>— Kierunek interwencji: Wsparcie systemu zaopatrzenia w wodę,</p> <p>Cel: Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa</p>

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZEMĘT NA LATA 2023 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Przemęt na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			<ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodnej i kanalizacyjnej. Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami — Kierunek interwencji: Selektywne zbieranie odpadów, — Kierunek interwencji: Usuwanie wyrobów azbestowych, Cel: Ochrona zasobów przyrodniczych, wzrost bioróżnorodności, prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej — Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących, — Kierunek interwencji: Wzrost świadomości społeczeństwa. Cel: Ograniczenie możliwości wystąpienia poważnych awarii i minimalizacja ich ewentualnych negatywnych skutków — Kierunek interwencji: Wsparcie jednostek odpowiedzialnych za poziom bezpieczeństwa.
Strategia Rozwoju Kapitału społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030	Uchwała nr 155 Rady Ministrów z dnia 27 października 2020 r. (M.P. z 2020 r. poz. 1060)	<p>Cel szczegółowy 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne</p> <p>1.2. Rozwój i wzmocnienie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej.</p>	<p>Cel: Ochrona zasobów przyrodniczych, wzrost bioróżnorodności, prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących, — Kierunek interwencji: Wzrost świadomości społeczeństwa, Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami — Kierunek interwencji: Selektywne zbieranie odpadów, — Kierunek interwencji: Usuwanie wyrobów azbestowych, Cel: Zmniejszenie emisji hałasu lub niedopuszczenie do pogorszenia się klimatu akustycznego na terenie gminy

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZEMĘT NA LATA 2023 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Przemęt na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			— Kierunek interwencji: Ograniczenie oddziaływania hałasu oraz edukacja ekologiczna mająca na celu propagowanie zachowań służących poprawie klimatu akustycznego.
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku	Uchwała nr 105 z dnia 24 września 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 1054)	Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.	Cel: Zmniejszenie emisji hałasu lub niedopuszczenie do pogorszenia się klimatu akustycznego na terenie gminy — Kierunek interwencji: Ograniczenie oddziaływania hałasu oraz edukacja ekologiczna mająca na celu propagowanie zachowań służących poprawie klimatu akustycznego.
Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030)	(KPOP, 2015) (M.P. z 2015 r. poz. 905)	Cele szczegółowe: — Osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu PM _{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia. — Osiągnięcie w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego.	Cel: Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń powietrza lub niedopuszczenie do pogorszenia się stanu powietrza na terenie gminy — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO ₂ oraz zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej.
Krajowy plan gospodarki odpadami 2028	Uchwała nr Rady Ministrów z dnia 12 czerwca 2023 r. (MP Z 2023 poz. 702)	Cele wskazanymi w dokumencie są między innymi: 1) wdrażanie ZPO oraz zmniejszenie ilości powstających odpadów, 2) wspieranie działań związanych z ponownym użyciem produktów, 3) zwiększanie świadomości społeczeństwa w zakresie ZPO i postępowania z odpadami, 4) osiągnięcie poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych,	Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami — Kierunek interwencji: Selekttywne zbieranie odpadów, — Kierunek interwencji: Usuwanie wyrobów azbestowych.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZEMĘT NA LATA 2023 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Przemęt na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		<p>5) minimalizacja ilości składowanych odpadów,</p> <p>6) zwiększenie recyklingu organicznego poprzez propagowanie kompostowania bioodpadów „u źródła” przez mieszkańców,;</p> <p>7) zapewnienie selektywnego zbierania bioodpadów od mieszkańców oraz zakładów zbiorowego żywienia,</p> <p>8) zwiększanie świadomości społeczeństwa w zakresie selektywnego zbierania odpadów,</p> <p>9) zmniejszenie udziału niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w strumieniu odbieranych i zbieranych odpadów,</p> <p>10) zapewnienie jak najwyższej jakości zbieranych selektywnie odpadów, aby mogły one zostać skierowane do procesu recyklingu,</p> <p>11) utrzymanie występującego trendu w zakresie celu dotyczącego zmniejszenia ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska,</p> <p>12) ograniczenie powstawania tzw. dzikich wysypisk,</p> <p>13) zwiększanie świadomości społeczeństwa w zakresie zagrożeń związanych z nielegalnym postępowaniem z odpadami,</p> <p>14) zwiększenie efektywności systemu zbierania odpadów opakowaniowych w celu zapewnienia osiągnięcia celów dotyczących recyklingu,</p> <p>15) zwiększenie roli ekoprojektowania, uwzględniającego potrzeby w zakresie ponownego użycia, naprawy i przydatności do recyklingu,</p> <p>16) zmniejszenie w 2026 r., w porównaniu z 2022 r. stosowania produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych,</p> <p>17) dalsze systematyczne zwiększanie świadomości społeczeństwa i przedsiębiorców w zakresie prawidłowego sposobu postępowania ze zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym,</p>	

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZEMĘT NA LATA 2023 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Przemęt na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		<p>18) ograniczanie powstawania odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,</p> <p>19) promowanie ponownego wykorzystywania, recyklingu i innych metod odzysku odpadów pochodzących ze zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,</p> <p>20) przyczynianie się do wydajnego wykorzystywania zasobów oraz do odzyskiwania cennych surowców wtórnych z ZSSE,</p> <p>21) zapewnienie osiągnięcia minimalnych rocznych poziomów zbierania ZSSE, które wynoszą nie mniej niż 65% średniorocznej masy sprzętu wprowadzonego do obrotu albo 85% masy zużytego sprzętu wytworzonego na terytorium kraju,</p> <p>22) zapewnienie osiągnięcia odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu ZSSE, w gospodarce odpadami zawierającymi azbest przyjęto cel dotyczący zapewnienia odpowiedniej pojemności składowisk do unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest. Ponadto zasadne jest dalsze zwiększanie świadomości ekologicznej</p>	
Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032	Uchwała nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r.	<p>Cele główne:</p> <ul style="list-style-type: none"> — usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest; — minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju; — likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko. 	<p>Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Selekttywne zbieranie odpadów, — Kierunek interwencji: Usuwanie wyrobów azbestowych.
Krajowy Program Zapobiegania Powstawaniu Odpadów	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającą niektóre dyrektywy	<p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Rozwój zrównoważonej gospodarki opartej na efektywniejszym wykorzystaniu zasobów, poszanowaniu środowiska i osiągnięciu wyższej konkurencyjności, dzięki wykorzystaniu technologii o niższym zapotrzebowaniu na surowce 	<p>Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Selekttywne zbieranie odpadów, — Kierunek interwencji: Usuwanie wyrobów azbestowych.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZEMĘT NA LATA 2023 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Przemęt na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		i energię oraz umożliwiającą wykorzystanie surowców wtórnych i odnawialnych źródeł energii, — Budowa świadomego i odpowiedzialnego społeczeństwa na rzecz zrównoważonego rozwoju poprzez edukację ekologiczną opartą na propagowaniu działań o charakterze niematerialnym np. propagowanie inwestycji w rozwój kompetencji, naukę, rozpowszechnianie kultury, turystyki zamiast dóbr materialnych, ograniczenia zbędnej konsumpcji, uczenia podejmowania świadomych wyborów i wsparciu dobrych praktyk oraz inicjatyw społecznych, — Zmniejszenie ilości zbieranych zmieszanych odpadów komunalnych.	
Aktualizacja „Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych”	Rada Ministrów przyjęła piątą aktualizację KPOŚK 31 lipca 2017 r.	Celem Programu, przez realizację ujętych w nim inwestycji, jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie – ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami.	Cel: Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodnej i kanalizacyjnej.
Program wodno-środowiskowy kraju	Artykuł 4 Dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. (RDW)	Cele Programu: — nie pogarszanie stanu części wód, — osiągnięcie dobrego stanu wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla wód powierzchniowych, dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych, spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawie, w odniesieniu do obszarów chronionych (w tym wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, przeznaczonych do celów rekreacyjnych, do poboru wody dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt	Cel: Niedopuszczenie do pogorszenia jakości wód — Kierunek interwencji: Poprawa stanu wód powierzchniowych, — Kierunek interwencji: Wsparcie systemu zaopatrzenia w wodę.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZEMĘT NA LATA 2023 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Przemęt na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		<p>wodnych o znaczeniu gospodarczym, do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie), zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji.</p>	
Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry	<p>Cele Planu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych, — zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych, — zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych — wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka. 	<p>Cel: Niedopuszczenie do pogorszenia jakości wód</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa stanu wód powierzchniowych, — Kierunek interwencji: Wsparcie systemu zaopatrzenia w wodę. <p>Cel: Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodnej i kanalizacyjnej.
Plany zarządzania ryzykiem powodziowym	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie przyjęcia planów zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru Wisły (Dz.U. 2016 r. poz. 1841)	<p>Cel główny: zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Cel szczegółowy: utrzymanie oraz zwiększenie istniejącej zdolności retencyjnej zlewni w regionie wodnym, — Cel szczegółowy: wyeliminowanie lub unikanie wzrostu zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, — Cel szczegółowy: określenie warunków możliwego zagospodarowania obszarów chronionych obwałowaniami, — Cel szczegółowy: unikanie wzrostu oraz określenie warunków zagospodarowania na obszarach o niskim (Q0,2%) prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi; 	<p>Cel: Niedopuszczenie do pogorszenia jakości wód</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa stanu wód powierzchniowych, — Kierunek interwencji: Wsparcie systemu zaopatrzenia w wodę. <p>Cel: Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodnej i kanalizacyjnej.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZEMĘT NA LATA 2023 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Przemęt na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		<p>Cel główny: obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Cel szczegółowy: ograniczenie istniejącego zagrożenia powodziowego, — Cel szczegółowy: ograniczenie istniejącego zagospodarowania, — Cel szczegółowy: ograniczenie wrażliwości obiektów i społeczności na zagrożenie powodziowe; <p>Cel główny: poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Cel szczegółowy: doskonalenie prognozowania i ostrzegania o zagrożeniach meteorologicznych i hydrologicznych, — Cel szczegółowy: doskonalenie skuteczności reagowania ludzi, firm i instytucji publicznych na powódź, — Cel szczegółowy: doskonalenie skuteczności odbudowy i powrotu do stanu sprzed powodzi, — Cel szczegółowy: wdrożenie i doskonalenie skuteczności analiz popowodziowych, — Cel szczegółowy: budowa instrumentów prawnych i finansowych zniechęcających lub skłaniających do określonych zachowań zwiększających bezpieczeństwo powodziowe, — Cel szczegółowy: budowa programów edukacyjnych poprawiających świadomość i wiedzę na temat źródeł zagrożenia i ryzyka powodziowego. 	
Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku	Uchwała nr XVI/287/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 stycznia 2020 r	<p>Cel strategiczny 3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski</p> <ul style="list-style-type: none"> — Cel operacyjny 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa 	Cel: Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń powietrza lub niedopuszczenie do pogorszenia się stanu powietrza na terenie gminy

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZEMĘT NA LATA 2023 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Przemęt na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		<ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji – Rozwój transportu drogowego i ekomobilności — Kierunek interwencji – Rozwój zintegrowanego transportu zbiorowego, w tym kolejowego — Cel operacyjny 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji – Zwiększenie i ochrona zasobów wód oraz poprawa ich jakości — Poprawa jakości powietrza — Poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami — Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej, w tym zasobów leśnych oraz zapewnienie trwałości i ciągłości systemu przyrodniczego — Poprawa przyrodniczych warunków dla rolnictwa — Kształtowanie świadomości i postaw ekologicznych społeczeństwa, wzmacnianie bezpieczeństwa ekologicznego i środowiskowego — Cel operacyjny 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji – Optymalizacja gospodarowania energią 	<ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂ oraz zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej. <p>Cel: Zmniejszenie emisji hałasu lub niedopuszczenie do pogorszenia się klimatu akustycznego na terenie gminy</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ograniczenie oddziaływania hałasu oraz edukacja ekologiczna mająca na celu propagowanie zachowań służących poprawie klimatu akustycznego. <p>Cel: Niedopuszczenie do pogorszenia jakości wód</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa stanu wód powierzchniowych, — Kierunek interwencji: Wsparcie systemu zaopatrzenia w wodę, <p>Cel: Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodnej i kanalizacyjnej. <p>Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Selektywne zbieranie odpadów, — Kierunek interwencji: Usuwanie wyrobów azbestowych, <p>Cel: Ochrona zasobów przyrodniczych, wzrost bioróżnorodności, prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących, — Kierunek interwencji: Wzrost świadomości społeczeństwa. <p>Cel: Ograniczenie możliwości wystąpienia poważnych awarii i minimalizacja ich ewentualnych negatywnych skutków</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Wsparcie jednostek odpowiedzialnych za poziom bezpieczeństwa.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZEMĘT NA LATA 2023 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Przemęt na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Plan zagospodarowania przestrzennego województwa Wielkopolskiego	Uchwała nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r.	<p>Cele – Ochrona walorów przyrodniczych</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji – Ochrona różnorodności biologicznej — Kierunek interwencji – Ochrona obszarów o najwyższych walorach przyrodniczych — Kierunek interwencji – Zapewnienie trwałości i ciągłości systemu przyrodniczego województwa <p>Cel – Kształtowanie i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska przyrodniczego</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji – Ochrona zasobów leśnych — Kierunek interwencji – Ochrona zasobów wód — Kierunek interwencji – Ochrona powierzchni ziemi <p>Cel – Ochrona potencjału kulturowego krajobrazu oraz rozwój konkurencyjnych form turystyki i rekreacji</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji – Rozwój zróżnicowanych form turystyki i rekreacji <p>Cel – Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie zagrożeniom</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji – Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska 	<p>Cel: Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń powietrza lub niedopuszczenie do pogorszenia się stanu powietrza na terenie gminy</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂ oraz zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej. <p>Cel: Zmniejszenie emisji hałasu lub niedopuszczenie do pogorszenia się klimatu akustycznego na terenie gminy</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ograniczenie oddziaływania hałasu oraz edukacja ekologiczna mająca na celu propagowanie zachowań służących poprawie klimatu akustycznego. <p>Cel: Niedopuszczenie do pogorszenia jakości wód</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa stanu wód powierzchniowych, — Kierunek interwencji: Wsparcie systemu zaopatrzenia w wodę, <p>Cel: Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodnej i kanalizacyjnej. <p>Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Selekttywne zbieranie odpadów, — Kierunek interwencji: Usuwanie wyrobów azbestowych, <p>Cel: Ochrona zasobów przyrodniczych, wzrost bioróżnorodności, prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących, — Kierunek interwencji: Wzrost świadomości społeczeństwa.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZEMĘT NA LATA 2023 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Przemęt na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			<p>Cel: Ograniczenie możliwości wystąpienia poważnych awarii i minimalizacja ich ewentualnych negatywnych skutków</p> <p>— Kierunek interwencji: Wsparcie jednostek odpowiedzialnych za poziom bezpieczeństwa.</p>
<p>Program ochrony środowiska dla województwa Wielkopolskiego do roku 2030</p>	<p>Uchwała nr XXV/472/20 z dnia 21 grudnia 2020 r.</p>	<p>Cel 1.1. Dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm w strefach</p> <p>Cel 1.2. Adaptacja do zmian klimatu</p> <p>Cel 1.3. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych</p> <p>Kierunki interwencji w ramach celów 1.1. – 1.3.:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ograniczenie emisji niskiej; - osiągnięcie poziomów dopuszczalnych i docelowych substancji: pyłu PM10, benzo(a)pirenu; - redukcja emisji gazów cieplarnianych; — zwiększenie efektywności energetycznej budynków i systemów oświetlenia; — rozwój odnawialnych i alternatywnych źródeł wytwarzania oraz magazynowania energii; — rozwój zrównoważonego transportu; <p>Cel 2.1 Dobry stan klimatu akustycznego, brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu</p> <p>Cel 2.2 Zmniejszenie liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas</p> <p>Kierunki interwencji w ramach celów 2.1. – 2.2.:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ochrona przed hałasem — zmniejszanie hałasu <p>Cel 3.1 Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości</p> <p>Kierunek interwencji w ramach celu 3.1.:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym 	<p>Cel: Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń powietrza lub niedopuszczenie do pogorszenia się stanu powietrza na terenie gminy</p> <p>— Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂ oraz zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej.</p> <p>Cel: Zmniejszenie emisji hałasu lub niedopuszczenie do pogorszenia się klimatu akustycznego na terenie gminy</p> <p>— Kierunek interwencji: Ograniczenie oddziaływania hałasu oraz edukacja ekologiczna mająca na celu propagowanie zachowań służących poprawie klimatu akustycznego.</p> <p>Cel: Niedopuszczenie do pogorszenia jakości wód</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa stanu wód powierzchniowych, — Kierunek interwencji: Wsparcie systemu zaopatrzenia w wodę, <p>Cel: Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa</p> <p>— Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodnej i kanalizacyjnej.</p> <p>Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Selektywne zbieranie odpadów, — Kierunek interwencji: Usuwanie wyrobów azbestowych, <p>Cel: Ochrona zasobów przyrodniczych, wzrost bioróżnorodności, prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej</p>

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZEMĘT NA LATA 2023 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Przemęt na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		<p>Cel 4.1 Zwiększenie retencji wodnej województwa</p> <p>Cel 4.2 Racjonalizacja i ograniczenie zużycia wody</p> <p>Cel 4.3 Przeciwdziałanie skutkom suszy</p> <p>Cel 4.4 Osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód</p> <p>Kierunki interwencji w ramach celów 4.1. – 4.4.:</p> <ul style="list-style-type: none"> — zwiększenie retencji wodnej — ochrona przed powodzią — ograniczenie negatywnych skutków niedoboru wody — ochrona przed suszą i deficytem wody — rekultywacja wód <p>Cel 5.1. Poprawa jakości wody</p> <p>Kierunki interwencji w ramach celu 5.1.:</p> <ul style="list-style-type: none"> — rozbudowa infrastruktury zbierania i oczyszczania ścieków — zapewnienie dostępu do wody dobrej jakości <p>Cel 7.1 Ochrona gleb przed degradacją, utrzymanie dobrej jakości gleb</p> <p>Cel 7.2 Rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych</p> <p>Kierunki interwencji w ramach celów 7.1. – 7.2.:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ochrona gleb — zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi — rekultywacja gleb <p>Cel 8.1 Redukcja ilości wytwarzanych odpadów, w szczególności zmieszanych odpadów komunalnych</p> <p>Cel 8.2 Ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania</p> <p>Cel 8.3 Ograniczenie nielegalnego obrotu odpadami</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących, — Kierunek interwencji: Wzrost świadomości społeczeństwa. <p>Cel: Ograniczenie możliwości wystąpienia poważnych awarii i minimalizacja ich ewentualnych negatywnych skutków</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Wsparcie jednostek odpowiedzialnych za poziom bezpieczeństwa.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZEMĘT NA LATA 2023 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Przemęt na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		<p>Kierunki interwencji w ramach celów 8.1. – 8.3.:</p> <ul style="list-style-type: none"> — zapobieganie powstawaniu odpadów poprzez wspieranie wdrażania innowacyjnych i prośrodowiskowych technologii na etapie projektowania produktów — rozbudowa infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów komunalnych — rozbudowa systemu odzysku i unieszkodliwiania odpadów — ograniczenie oddziaływania odpadów na środowisko <p>Cel 9.1 Zwiększenie lesistości województwa i zachowanie dobrego stanu terenów leśnych Cel 9.2 Zachowanie różnorodności biologicznej</p> <p>Kierunki interwencji w ramach celów 9.1. – 9.2.:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ochrona form ochrony przyrody i innych obszarów cennych przyrodniczo, tworzenie nowych form ochrony przyrody — ochrona gatunkowa i opieka nad zwierzętami — trwale zrównoważona gospodarka leśna — ochrona korytarzy ekologicznych i przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej — ochrona krajobrazu — tworzenie zielonej infrastruktury <p>Cel 10.1 Brak incydentów o znamionach poważnej awarii</p> <p>Kierunek interwencji w ramach celu 10.1.:</p> <ul style="list-style-type: none"> — działania wspierające sprawność służb publicznych, w tym rozwój systemów ratownictwa chemiczno-ekologicznego <p>Cel 11.1 Świadome ekologicznie społeczeństwo</p>	

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZEMĘT NA LATA 2023 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Przemęt na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		<p>Kierunki interwencji w ramach celu 11.1.:</p> <ul style="list-style-type: none"> — edukacja ekologiczna mieszkańców — tematyka dotycząca wszystkich obszarów interwencji <p>Cel 12.1 Zapewnienie aktualnych i wiarygodnych informacji o stanie środowiska</p> <p>Kierunki interwencji w ramach celu 12.1.:</p> <ul style="list-style-type: none"> — monitoring środowiska — kontrola podmiotów korzystających ze środowiska 	
Program ochrony powietrza dla strefy Wielkopolskiej	Uchwała nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r.	<ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji – Ograniczenie emisji powierzchniowej (niskiej, rozproszonej emisji komunalno-bytowej i technologicznej) — Kierunek interwencji – Ograniczenie emisji liniowej (komunikacyjnej) — Kierunek interwencji – Planowanie działań i planowanie przestrzenne 	<p>Cel: Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń powietrza lub niedopuszczenie do pogorszenia się stanu powietrza na terenie gminy</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂ oraz zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej.
Uchwała Antysmogowa	Uchwała nr XXXVI/700//21 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 29 listopada 2021 r.	Celem uchwały jest zapobieżenie negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi i na środowisko emisji zanieczyszczeń z nieekologicznych źródeł ciepła. Celem wprowadzenia uchwał antysmogowych jest obniżenie emisji CO ₂ oraz pozostałych zanieczyszczeń do środowiska oraz poprawa stanu jakości powietrza.	<p>Cel: Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń powietrza lub niedopuszczenie do pogorszenia się stanu powietrza na terenie gminy</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂ oraz zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej.
Strategia Rozwoju Powiatu Wolsztyńskiego na lata 2015-2025	Uchwała nr IX/61/2015 Rady Powiatu Wolsztyńskiego z dnia 29 czerwca 2015r.	<p>Cel strategiczny 3: Wysoka jakość infrastruktury technicznej na terenie Powiatu Wolsztyńskiego i czyste środowisko naturalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> — cel operacyjny 3.1.: nowoczesna i sprzyjająca środowisku infrastruktura techniczna, — cel operacyjny 3.2.: dobry stan dróg i infrastruktury okołodrogowej, — cel operacyjny 3.3.: efektywna promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii i ograniczenia niskiej emisji. 	<p>Cel: Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń powietrza lub niedopuszczenie do pogorszenia się stanu powietrza na terenie gminy</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂ oraz zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej. <p>Cel: Zmniejszenie emisji hałasu lub niedopuszczenie do pogorszenia się klimatu akustycznego na terenie gminy</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ograniczenie oddziaływania hałasu oraz edukacja ekologiczna mająca na celu

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZEMĘT NA LATA 2023 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Przemęt na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			<p>propagowanie zachowań służących poprawie klimatu akustycznego.</p> <p>Cel: Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodnej i kanalizacyjnej.</p>
<p>Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Wolsztyńskiego na lata 2021-2024, z perspektywą do roku 2028 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko</p>	<p>Uchwała nr XLV/278/2021 Rady Powiatu Wolsztyńskiego z dnia 29 grudnia 2021 r.</p>	<p>Cel: Dotrzymanie wymaganych standardów jakości powietrza atmosferycznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: zmniejszanie emisji zanieczyszczeń do powietrza, — Kierunek interwencji: minimalizacja oddziaływania transportu na jakość powietrza i klimatu, <p>Cel: Poprawa jakości stanu akustycznego środowiska</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: ograniczanie uciążliwości związanych z hałasem komunikacyjnym, <p>Cel: Użytkowanie wód zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych, — Kierunek interwencji: zapobieganie podtopieniom, powodzi i suszy oraz minimalizacja ich skutków, <p>Cel: Uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej oraz działania administracyjne i informacyjne w zakresie gospodarki wodno – ściekowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: bieżące informowanie o jakości wody i kontrola jej zużycia, <p>Cel: Rozwój systemu gospodarki odpadami komunalnymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: zapewnienie właściwej obsługi w zakresie odbioru odpadów, <p>Cel: Ochrona zasobów przyrodniczych:</p>	<p>Cel: Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń powietrza lub niedopuszczenie do pogorszenia się stanu powietrza na terenie gminy</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂ oraz zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej. <p>Cel: Zmniejszenie emisji hałasu lub niedopuszczenie do pogorszenia się klimatu akustycznego na terenie gminy</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ograniczenie oddziaływania hałasu oraz edukacja ekologiczna mająca na celu propagowanie zachowań służących poprawie klimatu akustycznego. <p>Cel: Niedopuszczenie do pogorszenia jakości wód</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa stanu wód powierzchniowych, — Kierunek interwencji: Wsparcie systemu zaopatrzenia w wodę, <p>Cel: Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodnej i kanalizacyjnej. <p>Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Selektywne zbieranie odpadów, — Kierunek interwencji: Usuwanie wyrobów azbestowych, <p>Cel: Ochrona zasobów przyrodniczych, wzrost bioróżnorodności, prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej</p>

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZEMĘT NA LATA 2023 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Przemęt na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		<ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: odpowiednie gospodarowanie zasobami przyrodniczymi, <p>Cel: Przeciwdziałanie występowaniu poważnych awarii:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: zapobieganie poważnym awariom przemysłowym oraz minimalizacja skutków w razie ich wystąpienia 	<ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących, — Kierunek interwencji: Wzrost świadomości społeczeństwa. <p>Cel: Ograniczenie możliwości wystąpienia poważnych awarii i minimalizacja ich ewentualnych negatywnych skutków</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Wsparcie jednostek odpowiedzialnych za poziom bezpieczeństwa.
<p>Program usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie Gmin – uczestników Związku Międzygminnego „Obra” na lata 2009-2032</p>	<p>Uchwała nr 1/2009 Zarządu Związku Międzygminnego „Obra” z dnia 15 stycznia 2009</p>	<p>Nadrzędnym celem Programu jest usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu objętego Związkiem Międzygminnym</p>	<p>Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Selektywne zbieranie odpadów, — Kierunek interwencji: Usuwanie wyrobów azbestowych.
<p>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Przemęt</p>	<p>Uchwała nr 305/2021 Rady Gminy Przemęt z dnia 29 września 2021 r.</p>	<p>Cel Studium – określenie polityki przestrzennej gminy, kierunków rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy, które mają doprowadzić do rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru przy jednoczesnym zachowaniu zasobów środowiska naturalnego dla przyszłych pokoleń</p>	<p>Cel: Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń powietrza lub niedopuszczenie do pogorszenia się stanu powietrza na terenie gminy</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Zmniejszenie emisji CO₂ oraz zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej. <p>Cel: Zmniejszenie emisji hałasu lub niedopuszczenie do pogorszenia się klimatu akustycznego na terenie gminy</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Ograniczenie oddziaływania hałasu oraz edukacja ekologiczna mająca na celu propagowanie zachowań służących poprawie klimatu akustycznego. <p>Cel: Niedopuszczenie do pogorszenia jakości wód</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa stanu wód powierzchniowych, — Kierunek interwencji: Wsparcie systemu zaopatrzenia w wodę, <p>Cel: Racjonalna gospodarka wodno-ściekowa</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodnej i kanalizacyjnej.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY PRZEMĘT NA LATA 2023 – 2026 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Przemęt na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			<p>Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Selektywne zbieranie odpadów, — Kierunek interwencji: Usuwanie wyrobów azbestowych, <p>Cel: Ochrona zasobów przyrodniczych, wzrost bioróżnorodności, prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących, — Kierunek interwencji: Wzrost świadomości społeczeństwa. <p>Cel: Ograniczenie możliwości wystąpienia poważnych awarii i minimalizacja ich ewentualnych negatywnych skutków</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kierunek interwencji: Wsparcie jednostek odpowiedzialnych za poziom bezpieczeństwa.

Źródło: Opracowanie własne

7. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Opracowanie gminnego programu ochrony środowiska wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 poz. 2556 ze zm.).

Program ochrony środowiska jest dokumentem strategicznym odnoszącym się do aspektów środowiskowych. Dokument ten określa i systematyzuje działania niezbędne do poprawy jakości życia i stanu środowiska na terenie gminy Przemęt oraz przyczynia się do zapewniania jej zrównoważonego rozwoju.

Gmina Przemęt jest gminą wiejską położoną w powiecie wolsztyńskim, w województwie wielkopolskim. Większość obszaru stanowią użytki rolne. W granicach gminy występują liczne formy ochrony przyrody.

Obszar gminy wyposażony jest w sieć wodociągową i kanalizacyjną, których stan techniczny można uznać za dobry. Budynki ogrzewane są za pomocą indywidualnych kotłowni. Na terenie gminy funkcjonuje uporządkowany system gospodarki odpadami.

Stan powietrza atmosferycznego i wód powierzchniowych poddawany jest okresowym badaniom. Monitoringiem w tym zakresie zajmuje się WIOŚ w Poznaniu.

Roczna ocena jakości powietrza za 2022 r. w strefie wielkopolskiej wykazała przekroczenia następujących standardów imisyjnych: benzo(a)pirenu, ozonu. Dla pozostałych zanieczyszczeń standardy imisyjne w granicach strefy wielkopolskiej były dotrzymane. Terytorium gminy Przemęt znajduje się w obszarze przekroczeń benzo(a)pirenu oraz poziomu celu długoterminowego ozonu.

Na terenie gminy Przemęt, w miejscowości Bucz, zlokalizowane jest stanowisko pomiarowe – czujnik monitorujący stan jakości powietrza, które informuje o temperaturze powietrza, wilgotności, ciśnieniu, a także stężeniu pyłów zawieszonych - PM_{2,5} oraz PM₁₀.

Pomiary poziomu hałasu na terenie gminy Przemęt były prowadzone w związku z działalnością WIOŚ w Poznaniu. W roku 2021 skontrolowano emisję hałasu powodowanego działalnością trzech podmiotów, w jednym przypadku stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości poziomu hałasu w porze dnia i nocy (odpowiednio o 1,6 dB i 4,2 dB). Podczas działalności kontrolnej prowadzonej w latach 2016 – 2020 nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych wartości poziomu hałasu w środowisku.

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad na 3 odcinkach dróg, znajdujących się na terenie gminy Przemęt przeprowadziła Generalny Pomiar Ruchu. Z przeprowadzonych pomiarów w roku 2015 i 2020 wynika, że natężenie ruchu na drogach wzrosło przez co można wnioskować, że wzrósł również poziom hałasu drogowego.

Badania JCWP w ostatnich latach wykazały ogólny zły stan wód powierzchniowych na obszarze gminy Przemęt. Według map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego, na terenie gminy Przemęt występuje zagrożenie powodzią w okolicy rzeki Kopanicy oraz Obrzańskiego Kanału Południowego.

Zgodnie z wykazem (JCWP)²⁸ obowiązującym w latach 2016-2021 według I aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy do jednolitych części wód powierzchniowych, których zlewnie znajdują się na terenie gminy Przemęt:

- LW10022 - Przemęckie Północne,
- LW10031 - Przemęckie Zachodnie,
- LW10032 - Przemęckie Środkowe,
- RW6000015649 - Obrzański Kanał Południowy,
- RW600001878329 - Obrzański Kanał Środkowy,
- RW60001715644532 – Wencerka²⁹,
- RW60001715644912 - Dopływ z Kluczewa,
- RW6000171564499 - Kanał Przemęcki,
- RW6000171878322 – Kopanica,
- RW6000251564899 - Młynówka Kaszczorska z jez. Wieleńskim, Białym-Miałkim, Lgińsko.

W związku z opracowaniem II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy poniżej przedstawiono jednolite części wód powierzchniowych, które obecnie wg nowego podziału znajdują się na terenie gminy Przemęt:

- RW6000101565429 Samica,
- RW60001815654499 Kanał Przemęcki,
- RW600016156549 Obrzański Kanał Południowy,
- RW600016187811 Obrzański Kanał Środkowy i Północny,
- RW60001015633 Obrzyca do Ciekącej z jez. Sławskim, Tarnowskim Dużym,
- LW10032 Osłonińskie-Górskie,
- LW10017 Dominickie,
- LW10029 Białe-Miałkie,
- LW10031 Wieleńskie-Trzytoniowe,

²⁸ JCWP – jednolita część wód powierzchniowych – podstawowy element struktury wód, do którego odnoszą się badania monitoringowe i wykonane oceny stanu wód, a także wszelkie działania związane z gospodarowaniem wodami w dorzeczu

²⁹ JCWP położona przy południowej granicy gminy

- RW60001815654899Młynówka Kaszczorska z jez. Wieleńskim, Białym-Miałkim, Lgińsko,
- LW10022 Przemęt.

W latach 2019-2022 na terenie gminy Przemęt nie prowadzono monitoringu wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Badania jakości wód podziemnych w ramach PMŚ na terenie JCWPd nr 59 były prowadzone przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie w sąsiednich gminach w roku 2019. W Tuchorzy (gmina Siedlec) odnotowano wody III klasy jakości, a we Wroniawach (gmina Wolsztyn) – wody IV klasy jakości.

Z Raportu o stanie jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach – stan na rok 2019 wynika, że JCWPd 59 oraz 69 charakteryzują się dobrym stanem ogólnym, chemicznym i ilościowym.

Na obszarze gminy znajdują się dwa udokumentowane Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) – GZWP 304 (Zbiornik międzymorenowy Przemęt (dawny Zbąszyń)) oraz GZWP 150 (Pradolina Warszawa – Berlin).

Woda mieszkańcom gminy dostarczana jest z 5 ujęć wody podziemnej zlokalizowanych w miejscowości: Nowa Wieś, Wieleń, Mochy, Poświętno oraz Sączkowo. Dla wszystkich ujęć wody Dyrektor Zarządu Zlewni w Zielonej Górze Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie wydał decyzje w sprawie ustanowienia stref ochronnych, które zawierają oznaczenia aktów prawa miejscowego lub decyzji ustanawiających te strefy oraz zakazy, nakazy i ograniczenia obowiązujące na tych terenach.

Eksploatacją infrastruktury wodociągowej zajmuje się Przemęckie Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o. Wymagania w zakresie świadczenia usług zostały określone w regulaminie dostarczania wody i odprowadzania ścieków obowiązującym na terenie gminy Przemęt przyjętym uchwałą Rady Gminy Przemęt nr 311/2021 z dnia 29 września 2021 r.

W 2022 r. przeprowadzono badania jakości wód. Dotychczas wykonane badania nie wykazały żadnych przekroczeń. Woda jest zdatna do spożycia.

W Programie przeanalizowano 10 obszarów interwencji, do których należą: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowania wodami, gospodarka wodno – ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze oraz zagrożenia poważnymi awariami.

Następnie w ramach poszczególnych obszarów interwencji wyznaczono cele, kierunki interwencji i zadania, które zostały zaprezentowane w formie tabeli. Harmonogram planowanych działań obejmuje głównie zadania własne samorządu, ale także zadania jednostek organizacyjnych i podmiotów działających na terenie gminy Przemęt.

Wdrażanie Programu odbywać się będzie przez stałe monitorowanie uzyskiwanych efektów. Organ wykonawczy gminy Przemęt odpowiedzialny będzie za sporządzanie i przedstawianie Radzie Gminy raportu z wykonania Programu, co 2 lata. Monitoring będzie obejmował także bieżące kontrolowanie postępu działań zdefiniowanych i zaleconych w programie.

Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Położenie gminy Przemęt wg regionalizacji fizyczno-geograficznej Polski.....	11
Tabela 2. Wynikowe klasy strefy wielkopolskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2022 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi	15
Tabela 3. Wynikowe klasy strefy wielkopolskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2022 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.....	15
Tabela 4. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza	23
Tabela 5. Wykaz odcinków pomiarowych dróg, objętych Generalnym Pomiarem Ruchu w latach 2015 i 2020	25
Tabela 6. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia hałasem.....	25
Tabela 7. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Pola elektromagnetyczne.....	27
Tabela 8. Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych na terenie gminy Przemęt	29
Tabela 9. Wyniki oceny badanych w ostatnich latach jednolitych części wód powierzchniowych, których zlewnie położone są w granicach administracyjnych gminy Przemęt	34
Tabela 10. Ocena stanu JCWPd, znajdujących się na terenie gminy Przemęt.....	39
Tabela 11. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarowanie wodami	41
Tabela 12. Sieć wodociągowa na terenie gminy Przemęt w latach 2016-2021	41
Tabela 13. System kanalizacyjny na terenie gminy Przemęt w latach 2016-2021	43
Tabela 14. Średnie roczne wartości wskaźników w ściekach dopływających i odpływających z oczyszczalni ścieków w Przemęcie w roku 2021	44
Tabela 15. Średnie roczne wartości wskaźników w ściekach dopływających i odpływających z oczyszczalni ścieków w Wieleniu w roku 2021	44
Tabela 16. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa.....	45
Tabela 17. Charakterystyka złóż kopalin na terenie gminy Przemęt	48
Tabela 18. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zasoby geologiczne	52
Tabela 19. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Gleby	54
Tabela 20. Odpady komunalne zebrane w ciągu roku z tereny gminy Przemęt	56
Tabela 21. Odpady komunalne zebrane selektywnie z terenu gminy Przemęt	56
Tabela 22. Masa wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Przemęt w [kg] – dane z bazy azbestowej.....	57
Tabela 23. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów ...	57
Tabela 24. Lasy i grunty leśne na terenie gminy Przemęt	58
Tabela 25. Charakterystyka rezerwatu przyrody „Wyspa Konwaliowa”.....	62
Tabela 26. Charakterystyka rezerwatu przyrody „Torfowisko nad Jeziorem Świętym”	63
Tabela 27. Charakterystyka rezerwatu przyrody „Jeziro Trzebidzkie”	63
Tabela 28. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Zasoby przyrodnicze	70
Tabela 29. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami.....	72
Tabela 30. Cele i kierunki interwencji oraz zadania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Przemęt na lata 2023-2026 z perspektywą do roku 2030	79
Tabela 31. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem	82
Tabela 32. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem	86
Tabela 33. Propozycje wskaźników monitorowania celów	91
Tabela 34. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi	94
Rysunek 1. Położenie gminy Przemęt na tle powiatu wolsztyńskiego i województwa wielkopolskiego	10
Rysunek 2. Położenie fizyczno-geograficzne gminy Przemęt	11
Rysunek 3. Dzielnice rolniczo-klimatyczne Polski wg W. Okołowicza i D. Martyn	13
Rysunek 4. Położenie gminy Przemęt na mapie energii wiatru w kWh/m ² na wysokości 30 m nad poziomem gruntu ..	19
Rysunek 5. Położenie gminy Przemęt na mapie usłonecznienia na terenie Polski	20
Rysunek 6. Położenie gminy Przemęt na tle okręgów geotermalnych Polski	21
Rysunek 7. Położenie gminy Przemęt na mapie temperatury na głębokości 2000 m p.p.t.	22
Rysunek 8. Mapa zagrożenia powodziowego.....	37
Rysunek 9. Położenie gminy Przemęt względem JCWPd	38
Rysunek 10. Położenie GZWP na terenie gminy Przemęt.....	40
Rysunek 11. Rozmieszczenie powierzchniowych utworów geologicznych na terenie gminy	47
Rysunek 12. Rozmieszczenie obszarów i terenów górniczych na terenie gminy Przemęt	51
Rysunek 13. Mapa obszarów leśnych na terenie gminy Przemęt	59